

Rád Községi Önkormányzat

HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM

2019-2024

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Az esélyegyenlőség fogalmi háttere	3
Rád Községi Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programja	4
Rád Községi Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programjának hatálya	4
Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek	4
Jogszabályi háttér	6
Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás	7
Stratégiai környezet	8
Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal	10
A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásai	11
A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása	12
Általános célok, etikai elvek	13
Rád község bemutatása	15
A település földrajzi elhelyezkedése	15
A település története	15
A település címere	16
Népességi adatok, demográfiai folyamatok	16
A Helyi Esélyegyenlőségi Program főbb elemei	20
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	20
I. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	22
II. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	40
III. A nők helyzete, esélyegyenlősége	56
IV. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	61
V. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	66
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	73
A Helyi Esélyegyenlőségi Program részletes Intézkedési Terve (HEP IT)	74
A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	80
Intézkedések megvalósítása	80
Érvényesülés, módosítás	81
Elfogadás módja és dátuma	82

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Jelen esélyegyenlőségi program az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (Ebkvtv.), a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, valamint a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseinek figyelembevételével készült.

Az esélyegyenlőség fogalmi háttere

Az esélyegyenlőséghez kapcsolódó fogalmakhoz számtalan kifejezés kapcsolódik. E témakör átláthatóságának egyik nagy nehézsége a szakemberek eltérő szóhasználati és fogalombázisa. Ennek okán elkerülhetetlen néhány esélyegyenlőséghez kapcsolódó fogalom és kifejezés tisztázása, értelmezése.

Esélyegyenlőség: Olyan általános alapelv, amely elsősorban az egyenlő hozzáférés azonos módon való biztosítását (más szóval az egyenlő bánásmódot, jogegyenlőséget) jelenti. Így lehet megelőzni, hogy embercsoportok kirekesztődjenek a különböző lehetőségekhez való hozzáférésből.

Egyenlő esélyek biztosítása: Az esélyegyenlőségre vonatkozó szabályozáson túlmutató tevékenység, amely a valódi esélyegyenlőség létrejöttéhez szükséges olyan feltételek megteremtésére irányul, melyek nemcsak látszatra, hanem eszközökkel, esélykiegyenlítő intézkedésekkel támogatottan járulnak hozzá a hátrányok felszámolásához.

Egyenlő bánásmód elve: A diszkrimináció, vagyis a hátrányos megkülönböztetés tilalma.

Asszimiláció: A kisebbség beolvadása a többségbe, amelynek során önkéntesen vagy kívülről való nyomás hatására átveszi annak kulturális sajátosságait és elhagyja a sajátját.

Interkulturális nevelés: A multikulturális nevelés mellett az utóbbi két évtizedben egyre inkább ez a fogalom kerül előtérbe. A fogalmak gyakran szinonimaként használatosak, de fontos azt a különbséget hangsúlyozni, amely ez utóbbi esetében egy dinamikus állapotot feltételez.

Integráció: A saját kultúra megtartási lehetősége mellett az együttélés megteremtése a társadalmakban.

Szeparáció: Egy adott csoport vagy személy társadalmi kirekesztéssel szembeni védekezésként megvalósuló önkéntes elkülönülése.

Szegregáció: A társadalom valamely szegmensében (manifeszt vagy látens módon) megvalósuló elkülönítés.

Inklúzió: Alapértelmezése a befogadás, azaz az exklúzió (kirekesztés) ellentétes irányú folyamata.

Szocializáció: Az a születéstől halálig tartó fejlődési folyamat, amely során az egyén „beletanul” (direkt vagy indirekt módon, primer vagy szekunder térben, formális vagy informális nevelés során) a társadalomba.

Inkluzív pedagógia: Az az alapvető szemlélet jellemzi, mely a tanulók egyéni különbségeit (akár társadalmi, akár kulturális, akár személyes) komplexitásában tekintve, maximálisan figyelembe véve, azokból kiindulva, azokra értéként építve alakít ki befogadó környezetet.

Bikulturális szocializáció: Az elmélet az elsődleges és másodlagos szocializációs tér átfedését, illetve annak mértékét mutatja, illetve azt az utat, hogy az átfedés miként szélesíthető.

Inkluzív társadalom: Azon felismerésen alapul, hogy különböző életmódok és identitások létezhetnek egy időben és egy helyen, és hogy a közöttük létrejövő kommunikáció gazdagítja mindegyik résztvevőt

Multikulturális nevelés: Demokratikus oktatási rendszert feltételez, ahol a diáknak joga van saját kultúrája megtartása mellett a sikeres társadalmi integrációra

Kultúra: Egy olyan állandónak tekinthető életmóddal azonosítható, mely csoportokra osztja az embereket, generációk között öröklődik, és egyben hozzájárul az identitás meghatározásához. Közvetítője a nyelv, alapját jelentik az értékek, valamint a hozzájuk kapcsolódó explicit és implicit szabályok

Multikulturalizmus: Jelentése legegyszerűbben úgy foglалható össze, mint elkülönülő kultúrák együttélése. Az együttélés jelenthet egymás mellettséget és egymásra hatást egyaránt.

Marginalizációnak: Egy adott személy vagy csoport a társadalom peremére kerülése önhibáján kívül. (Forrás: <http://polc.ttk.pte.hu>)

Rád Községi Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programja

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (Ebkvt.) 31. §-a rendelkezik a helyi esélyegyenlőségi programok meglétéről, és írja elő a települési önkormányzatok számára – függetlenül a településen lakók számától –, „Helyi Esélyegyenlőségi Program” készítésének kötelezettségét.

A törvény 31. § (1) bekezdése szerint a települési önkormányzat ötévente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el, amelyet a 31. § (4) bekezdése értelmében két évente át kell tekinteni és szükség esetén felül kell vizsgálni.

A fent említett jogszabálynak eleget téve Rád Község 2019. évben új Helyi Esélyegyenlőségi Programot fogad el.

Rád Községi Önkormányzat Esélyegyenlőségi Programjának hatálya

Időbeli hatály: 2019. június 01-től 2024. május 31-ig (5 év)

Területi hatály: Rád település közigazgatási területe

Felelősségi hatály: Rád Községi Önkormányzat

Személyi hatály: Rád közigazgatási területén élők

Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek

Rád Önkormányzata mind a kötelező, mind az önként vállalt feladatainak végrehajtásába, valamint a döntés-előkészítési folyamatokba széles körben igyekszik bevonni a lakosság mellett a helyi civil szervezeteket, valamint a helyi vállalkozásokat.

A civil szféra szereplői, az egyházak és az Önkormányzat együttműködés formái az elmúlt évek alatt alig változott, a kapcsolatrendszer továbbra is bizalmi viszonyra, a kölcsönös együttműködésre és az érdekek képviselésére épül. A sikeres partneri viszony alapvetően hozzájárul a helyi lakosság életminőségének javításához, a település fejlődéséhez.

Feladatainak ellátása során Önkormányzatunk az alábbi - Rádon működő - szervezetekkel tart fenn partneri kapcsolatot:

- **Rádi Polgári Egyesület:**

A rádi polgárok közösségének és az egyének életszínvonalának emelése, e körben az egészségmegőrzéssel, baleset- és betegségmegelőzéssel kapcsolatos felvilágosítás, ismeretterjesztés, családok, időskorúak gondozása, rehabilitációja. A gyermek- és ifjúkorúak segítése, felvilágosítása, ismeretterjesztés útján, a családok védelme és integrációjának megőrzése.

- **Faluért Egyesület**

Az egyesület részt vesz a falu kulturális életének színesítésében.

- **Rádi Élmény Műhely**

Helyi családok, szülők közössége, akik évek óta azon igyekeznek, hogy minél több, színesebb, színvonalasabb gyermekprogram kerüljön megrendezésre.

- **Rádi Polgárőr Egyesület**

A polgári védelmi, tűzoltási tevékenységet végző egyesület fő célja a közbiztonság megőrzése, a közterület rendjének és a környezet védelmének biztosítása, figyelőszolgálat a bűnelkövetők elriasztása.

- **Rád Sportegyesület**

Az egyesület tevékenységének fő célkitűzése egy közösségben, lakókörnyezetben gondolkodó, egymást támogató baráti, sportbaráti társaság létrehozása és fenntartása. Éves programjaik keretét a labdarúgó versenysport teszi ki, de az általuk szervezett tömegsport rendezvényeken is több száz sportoló és közönség vesz részt.

forrás: <http://radse.clan.su>

Az egyházak az esélyegyenlőség megteremtése szempontjából fontos szerepet töltenek be a településen, egyfajta önkormányzást támogató civil humán erőforrásként működnek. Az egyházaknak és az egyházközösségeknek a közösségteremtésben, az együttműködés erősítésében és a karitatív jellegű tevékenységekben jelentős a szerepük.

- **Rádi Római Katolikus Egyházközség**

2011-es népszámlálás során a lakosok a vallási hovatartozásra vonatkozó válaszai alapján az itt élők 48,9%-a római katolikus. Az egyház szociális területen végzett szolgálata tulajdonképpen az önkormányzati intézkedések kiegészítése.

- **Rádi Evangélikus Egyházközség**

Méreténél fogva jóval kisebb mértékben, de hasonló szerepet tölt be az evangélikus egyház is, amely a kezdetektől fogva kiveszi a részét a szociális feladatok ellátásából. A önkormányzat kiemelt figyelmet fordít az egyházakkal, közöttük az Evangélikus Egyházközséggel való partnerség kialakítására.

Az önkormányzati és a civil szféra együttműködése különösen az esélyegyenlőség területén meglehetősen fontos. A közsféra és a társadalom közötti párbeszéd különösen a

legkiszolgáltatottabb helyzetűek számára jelenthet előnyöket. Az esélyegyenlőségi program megvalósítása során az erőforrások és a felelősség megosztása az önkormányzat és a civil társadalom szereplői között nagymértékben növelheti a helyi érdekeltek aktivitását, sőt az egyes szolgáltatások közös megteremtésére is lehetőséget teremt.

Jogsabályi háttér

Az elmúlt évtizedekben az információtechnológia fejlődésének köszönhetően lehetővé vált az esélyegyenlőség problémájának szélesebb körű megismerése, nagyobb nyilvánosságot kaptak a területi és társadalmi egyenlőtlenségek. A fókuszba kerülés, valamint a megoldás keresés eredményeképpen születtek meg a diszkriminációmentes élet-, és munkaviszonyok garanciáit jelentő jogszabályi intézkedések.

Az esélyegyenlőség elvének alapját 1951-ben az ENSZ Nemzetközi Szervezetének (ILO) 100. egyezménye jelentette, melynek eszmeisége bekerült az EU joganyagaiba (Római Szerződés, Amszterdami Szerződés, Alapszerződés, irányelvek stb.) is.

Hazánkban a jogi szempontú áttörést - bár az elv már az 1967-es szabályozásban megjelent - mégiscsak az 1992. évi Munka Törvénykönyvének 5. §-a jelentette. E joganyag fókuszába elsősorban a munkaviszonnyal kapcsolatos hátrányos megkülönböztetésre vonatkozó tilalmak kerültek.

Következő áttörési pontot az Európai Unióhoz való csatlakozást megelőző 2003. év jelentette, amely többek között számos irányelv átvételének megalapozását jelentő, hazai szabályozókhoz való igazítás időszaka volt. A felkészülés részeként, az esélyegyenlőség ágazatként történő működésének előkészítését követően 2003-ban került sor az Esélyegyenlőségi Kormányhivatal létrehozására, majd megszületett a témát érintő legjelentősebb hazai jogszabály, az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség biztosításáról szóló törvény.

Az intézményrendszer kialakítására 2005-ben, az Egyenlő Bánásmód Hatóság és az Esélyegyenlőségi Hálózat felállításával került sor.

Az esélyegyenlőség szabályozása jelenleg Magyarországon három szinten történik. A 2011. évi CCCCXV. Alaptörvény általános érvénnyel határozza meg a hátrányos megkülönböztetés tilalmát; az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény a jogrendszer egésze számára ad iránymutatást az egyenlő bánásmódra vonatkozó követelmény értelmezéséhez; és több ágazati jogszabály (Munka Törvénykönyve, közoktatási és felsőoktatási törvény, egészségügyi törvény, stb.) utal az esélyegyenlőségi törvényre, és határoz meg csak az adott területre érvényes szabályokat.

E három szint átfogóan instruálja az egyenlőség és diszkrimináció hazai gyakorlatát.

A település helyi esélyegyenlőségi programjának elkészítése során az alábbi jogszabályok egyenlő bánásmód és esélyegyenlőségi szempontú útmutatásait és értelmezését is figyelembe vettük:

- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv. vagy Önkormányzati törvény)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt. vagy Szociális törvény)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény
- (továbbiakban: Flt.)

- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gytv.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nktv.)
- 1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről
- 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról
- 2000. évi LX. törvény a foglalkoztatásból és a foglalkozásból eredő hátrányos megkülönböztetésről
- 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról
- Az Európai Parlament és a Tanács 2006/54/EK irányelve (2006. július 5.) a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatás és munkavégzés területén történő megvalósításáról
- 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról
- 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 327/2012. (XI. 16.) Korm. rendelet a megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató munkáltatók akkreditációjáról, valamint a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásához nyújtható költségvetési támogatásokról
- 15/2015. (IV. 7.) OGY határozata az Országos Fogyatékosügy Programról (2015–2025.)

Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás

Az önkormányzati rendeletalkotás garanciális szabályait törvények tartalmazzák. Helyi rendeletalkotása során figyelembe kell venni többek között az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény rendelkezéseit.

Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő, esélyegyenlőséget segítő Rád Község Önkormányzatának Képviselő-testülete törvényi felhatalmazás alapján alkotott hatályos önkormányzati rendeletei a következők:

- *Rád Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 1/2015. (II.26.) számú rendelete a helyi szociális ellátások és szociális támogatások szabályairól.*

A rendelet célja, hogy a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében – az önkormányzat anyagi teljesítőképességére is tekintettel – meghatározza a szociálisan rászorultak részére nyújtandó, illetve nyújtható pénzügyi ellátások formáit, feltételeit, mértékét, valamint igénybevételük rendjét és garanciáit.

Rád község rendelete alapján az alábbi **települési támogatások** igénylésére van lehetőség:

- születési támogatás
- gyógyszer-támogatás
- lakhatási támogatás

Rendkívüli települési támogatás:

Különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához, válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, gyermek fogadásának előkészítéséhez, nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartáshoz, a gyermek családba való

visszakerüléséhez, vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorulónak nyújtható.

Természetben nyújtott ellátások:

- Köztemetés

Személyes gondoskodást nyújtó ellátások:

- Étkeztetés
- Térítésmentes szociális étkeztetés
- Családsegítés
- *Rád Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 1998. évi 3. sz. rendelete a gyermekvédelem helyi rendszeréről*
A rendelet azokat a szabályokat tartalmazza, amelyek szerint az önkormányzat segítséget nyújt a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, valamint gondoskodik veszélyeztetettségük megelőzéséről, megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról.
- *Rád Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 7/2000. (X. 9.) sz. rendelete a helyi közművelődésről.*
A rendelet értelmében a közművelődéshez való jog gyakorlása közérdek, a közművelődési tevékenységek támogatása közcél. Ennek megvalósítása érdekében Rád Község Önkormányzatának Képviselőtestülete e rendeletben meghatározza Rád Község Önkormányzatának közművelődési feladatait, a feladatellátás formáit, módját és forrásait.

Stratégiai környezet

Rád község helyi esélyegyenlőségi programjának intézkedései egyaránt kapcsolódnak Európai Unió és a célcsoportokat érintő alábbi nemzeti szintű stratégiákhoz és ágazati politikai dokumentumokban meghatározott elvekhez:

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia - Mélyszegénység, gyermekszegénység, romák (2011- 2020)

A stratégia célja, hogy

- csökkenjen a szegénységben vagy társadalmi kirekesztettségben élők aránya;
- csökkenjen a hátrányos helyzetű gyermekek társadalmi lemaradása, gyengüljenek a szegénység átörökítésének tendenciái;
- csökkenjenek a roma és nem roma népesség közötti társadalmi különbségek;
- enyhüljenek a társadalmi és területi kizáródás jelenségei, folyamata;
- minél több embert hozzon abba a helyzetbe, hogy felelősséget tudjon vállalni saját sorsáért;
- a felzárkóztató programok teljesítményre ösztönözzenek és teljesítményt várjanak el.

„Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia 2007-2032.

A stratégia főbb céljai:

- a szegénység újratermelődési ciklusainak megszakítása
- a gyermekes szülők munkavállalási esélyeinek javítása,
- a gyermekes háztartások szegénységének csökkentése
- a gyermekeknek nyújtott szolgáltatások minőségének javulása ezen intézmények együttműködésének javítása

- a gyermekek jólétének emelése

„Egészséges Magyarországért 2014-2020” Egészségügyi Ágazati Stratégia

A stratégia főbb célkitűzései:

- A születéskor várható, egészségben eltöltött életek növelése 2020-ra (EU-átlag elérése 2022-re).
- Egészségtudatos magatartás elősegítése, egyéni felelősségvállalás érvényesítése.
- A területi egészség-egyenlőtlenségek, illetve a születéskor várható élettartamban mutatkozó különbségek csökkentése.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia

Legfőbb célja az ifjúságban rejlő erőforrások kibontásának és a korosztályok társadalmi integrációjának elősegítése.

További célok:

- Az európaiság megélése – Az EU és az Európa Tanács által deklarált társadalom és ifjúságpolitikai érték- és célrendszer megjelenítése az ifjúságpolitikai cselekvésekben.
- Az esélyegyenlőség elősegítése – Ifjúsági csoportok és ifjak kirekesztettségének és kisodródásának megakadályozása.
- Az élhető környezet – A fenntartható fejlődés szempontrendszerének érvényesítése.

Nemzeti Reform Program

Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitási/konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdni. A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzete javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tartalmaz.

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia

A stratégia főbb prioritásai:

- A nők és a szegénység, valamint az egészség szempontjainak figyelembe vételével a foglalkoztatási aránytalanságok felszámolása.
- A Kormánynak támogatnia kell a szakmai, a magán- és a családi élet jobb összehangolhatóságát.
- A politikai, gazdasági döntéshozatalban, és a tudomány területén a férfi-női részvétel aránytalanságainak csökkentését kell elérni.
- Az erőszak elleni hatékony fellépéshez, a megelőzéshez szükséges intézkedések megtételének elősegítése.
- A nemekhez kötődő sztereotípiák visszaszorítása.
- A nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőtlenségek leküzdéséhez szükséges stratégiai célokhoz kapcsolódó változások szakmai megalapozása képzés, intézményrendszer, nemekre érzékeny költségvetés, nemekre bontott adatgyűjtés által.

Országos Fogyatékoságügyi Program (2015-2025).

Célja, hogy a fogyatékos személyek leküzdjék az őket érő hátrányokat.

„A fogyatékossgot társadalmi és emberi jogi kérdésként értelmezve, a fogyatékos személyeket önálló, önmagukért felelős jogképes embereknek kell tekinteni. Ezért külön intézkedések útján, az oktatáson, a nevelésen, valamint a képzésen keresztül, továbbá szociális, egészségügyi, közlekedési és munkaerő-piaci szolgáltatásokkal kell segíteni őket abban, hogy a társadalom aktív és megbecsült tagjai lehessenek. A tervezet a hátrányok enyhítését az egész társadalom feladatának tekinti és azt a célkitűzést is támogatja, amely változtatni hivatott azon a közfelfogáson, mely a fogyatékossgot csupán egészségügyi problémaként kezeli.”

Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az Esélyegyenlőségi Program készítése során az alábbi stratégiákat, fejlesztési terveket, programokat, koncepciókat tekintettük át és gondoskodtunk a Helyi Esélyegyenlőségi Program és a felsoroltak összhangjának megteremtéséről a komplex esélyegyenlőség biztosítása érdekében.

- Települési Arculati Kézikönyv

- meghatározza a településképi jellemzőket, az egyes önálló településkarakterbe tartozó településrészek arculati jellemzőit és értékeit,
- javaslatokat tesz a minőségi formálásra vonatkozóan,
- bemutatja a településképhez illeszkedő építészeti, tájépítészeti, zöldfelületi elemeket, jó példákat,
- irányt mutat az építésekhez, környezetalakítási tevékenységekhez annak érdekében, hogy a minőségi természeti- és épített környezet fennmaradjon, tovább fejlődjön.

- Rádi Napközi-otthonos Óvoda Pedagógiai Programja

A program egyik kiemelkedő fontosságú eleme az az alapelv, amely szerint fő cél „A gyermek személyiségéből, legtermészetesebb megnyilvánulásaiból kiindulva olyan szeretetteljes óvodai légkör megteremtése, amelyben a gyermeket megbecsülés, szeretet övezi. Környezettudatos magatartás megalapozása, a gyermeki személyiséget övező bizalom megvalósítása. A különbözőség elfogadása, tiszteletben tartása. Nyugodt, családi, biztonságot nyújtó légkör megteremtése, amelyben a gyermeki játék, a szabad játék elsődlegességét hangsúlyozzuk. Az egyéni bánásmód és differenciált fejlesztés alkalmazása, mint a gyermeki személyiség fejlődésének nyomon követése. Fontos, hogy ne csak a differenciált képességfejlesztés, hanem a készségfejlesztés is feladatunk legyen. Az óvónő azonosulási minta óvodásai számára, a gyermekek közösségi életének irányítója, aki maga is benne él a gyermekek közösségében, mindig látja, hogy melyek a következő feladatok, hogy milyen útmutatásra, serkentésre, milyen tevékenységre van szüksége a csoportnak és az egyes gyermekeknek. Modellértékű, befogadó attitűd, a különbözőségek elfogadásának természetessé tétele a gyermekek számára. A különbözőségek tisztelete, elfogadása, sajátosságainak megismerése, kezelése egymáshoz való alkalmazkodással, egyénhez igazított fejlesztéssel. Az óvoda vállalja az inkluzív nevelés értékeinek indirekt közvetítése mellett a szemléletformálás direkter módszereit is, előadás, cikkek ajánlása, faliújságra helyezése. Ehhez ad segítséget laptop, fényképezőgép, magnó, megléte. A nemi identitás kialakulásának támogatása mellett, a tradicionális nemi szerepek határainak tágítása, a sztereotípiák merevségeinek oldása.”

Forrás: http://rhost.dyndns.info/MyWeb/www.rad.hu/ovoda/rad-ovoda_pedagogiai_program_20161214.pdf

- II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola Pedagógiai Programja

Az iskola fenntartója KLIK - Váci Tankerület, de az intézmény vezetősége és pedagógusai, illetve minden dolgozója vallja azokat az esélyegyenlőség szempontjából fontos elveket,

amelyeket önkormányzatunk is. Pedagógiai Programjuk szerint legfőbb feladatuk „a tanulók teljes személyiségének fejlesztése, valamint a tanulók korszerű ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése”

- **Pannon Gimnázium és Általános Iskola Pedagógiai Programja**

A felnőttképzési közoktatási intézmény program szerint az iskolai élet minden területén érvényt szerez az esélyegyenlőség eszméjének, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának és az egyenlő bánásmódnak.

Az iskola az oktató-nevelő munka alapvető céljának tekinti a felnőtt élet sikeressége szempontjából kiemelt fontosságú kulcskompetenciák fejlesztését: az egész életen át tartó tanulásra való felkészítést.

Az Ebktv. 63 §(2) bekezdésében foglaltak alapján az önkormányzatnak gondoskodnia kell a Helyi Esélyegyenlőségi Program, valamint települési önkormányzat által készített fejlesztési tervek, programok, valamint egyéb dokumentumok és koncepciók összhangjáról.

A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásai
--

A képviselő-testületek megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat-és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatás feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

A „Helyi Esélyegyenlőségi Program” több olyan célcsoportot és célterületet érint, amelyre vonatkozó szolgáltatások megvalósítására Rád község esetében társulások keretében kerül sor. Ezen területek az orvosi ügyeletre, a hulladék és környezetvédelemre, a gyermekjóléti szolgáltatásra, házi segítségnyújtásra, radioaktív hulladékkal kapcsolatos ellenőrzési feladatokra, valamint a településfejlesztési tevékenységekre irányulnak.

1. Kelet-Pest Megyei Orvosi Ügyeletet Biztosító Önkormányzati Társulás:

Az önkormányzatok kötelező feladatai közé tartozik az ügyeleti orvosi ellátás. Önkormányzatunk ezen feladatát társulásban látja el. 2001-ben Sződliget székhellyel alakult meg a Kelet-Pest Megyei Orvosi Ügyeletet Biztosító Önkormányzati Társulás, melynek tagja Acsa, Csővár, Galgagyörk, Kislécs, Penc, Püspökatva, Püspökszilág, Rád, Szöd, Szödliget, Vácduka, Váchartán.

2. Veresegyház Kistérség ESÉLY Szociális Alapellátási Központ:

A központ család és gyermekjóléti szolgáltatást és szociális alapellátást végez a Veresegyházi Kistérség kilenc településén. Szakmai munkája Rád esetében család és gyermekjóléti szolgáltatásra és házi segítségnyújtásra terjed ki. Feladatellátásuk során törvényi előírásokon túl nagy hangsúlyt fordítanak a prevencióra, mely elsősorban a gyermekek, fiatalok részére szervezett programokban, az idősebb korosztály részére szűrőnapokban nyilvánul meg. Mindezekon túlmenően a hátrányos helyzetű családok ételkészítés adományozásával a Magyarországi ételkészítés mentést is támogatják.

3. Észak-kelet Pest és Nógrád Megyei Hulladékgazdálkodási és Környezetvédelmi Önkormányzati Társulás:

A társulás célja a korszerű és biztonságos hulladékgazdálkodás biztosítása a Társulás területén élők számára, a hulladékok minél teljesebb körű feldolgozása, valamint az Észak-Pesti Régió közszolgáltatási feladatainak ellátása.

4. Izotóp Tájékoztató Ellenőrző Társulás:

Az Izotóp Tájékoztató Ellenőrző Társulás (ITET) 2016. október elsejétől már tíz taggal, azaz tíz településen végzi tájékoztató tevékenységét. A Radioaktív Hulladékokat Kezelő Nonprofit Kft. üzemelteti a Püspökszilággy és Kisémedi közigazgatási területén lévő, Radioaktív Hulladék Feldolgozó és Tároló (RHFT) létesítményt.

A kettő befogadó település mellett jelenleg a nyolc határos település, köztük Rád is tagja a Társulásnak.

A társulás célja az RHFT tevékenységével kapcsolatos információs, ellenőrzési és tájékoztatási feladatok ellátása.

5. Galga-mente és Térségi Leader Egyesület:

Az Egyesület céljai közé tartozik a településfejlesztési, sport és rekreációs tevékenységeken belül a vidék területén történő vállalkozások támogatása, foglalkoztatás elősegítése, az alapszolgáltatások javítása, a vidéki területek vonzóbbá tevő beruházások végrehajtása révén a gazdasági és társadalmi visszaesés és a vidék elnéptelenedése felé mutató tendenciák visszafordítása érdekében. A vidéki gazdaságra vonatkozó egyéb helyi kezdeményezésein alapuló intézkedések bevezetése.

A szélesebb értelemben vett vidéki gazdaságra és lakosságra irányuló intézkedések közötti területi koherencia és szinergia megerősítése a helyi stratégiákon keresztül. A helyi közösség öngazgatás szabadság-és felelősség igényének támogatása. Egyeztető fórumok megalakulásának ösztönzése, a rendszeres információ áramlás biztosítása.

A fenntartható fejlődés irányába mutató környezet-, terület-, vidéki-, gazdasági és közösségfejlesztési kezdeményezések támogatása. Közérdekű regionális és interregionális együttműködések erősítése.

Környezetvédelem és ezen belül az ökológiai egyensúly fenntartása érdekében az ember és a természet kapcsolatának javítása.

Kiemelt cél a működési terület népességmegtartó erejének megőrzése, az életszínvonal emelése alapjainak megteremtése, munkahely teremtés és esélyegyenlőség biztosítása.

A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A célcsoportokhoz tartozókra vonatkozó helyzetelemzés alapját elsősorban az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (továbbiakban TEIR) adatbázisból kinyerhető statisztikai adatok, valamint a helyi nyilvántartások szolgáltatták. Ezen túlmenően a problémák beazonosításához felhasználásra kerültek a szakmai ágazati beszámolók, valamint a helyi szakemberek tapasztalatai. Azoknál az adatoknál, amelyekre nem áll rendelkezésre éves bontású nyilvántartás, ott a 2011. évi népszámlálás adatait vettük alapul. Sajnálatos módon 2017. évre vonatkozó adatok több területen hiányosnak mutatkoztak. Továbbá számos olyan mutatóra vonatkozóan sem sikerült releváns adatot gyűjteni, mint az eladósodottság, a fogyatékos személyek és idősek foglalkoztatása, iskolai végzettségek, a nők munkaerő-piacon elfoglalt szerepe, felnőttképzésben résztvevők pontos számaránya, stb.

A nemzetiségi hovatartozásra vonatkozó adatok szenzitív adatnak minősülnek, ezért azok nem tarthatók nyilván, csupán a népszámlálási adatokból indulhattunk ki.

Az adatok gyűjtésére az alábbi adatbázisok álltak rendelkezésre:

- KSH – adatbázis
- KSH – népszámlálási adatok 2011.

- TelR – Szociális Ágazati Információs Rendszer
- TelR –Települési adatgyűjtő
- Önkormányzat helyi adatbázisa
- Önkormányzati társulások beszámoló
- Civil és egyéb szervezetek és intézmények adatszolgáltatásai

Az önkormányzat komoly adathiánnyal küzd a hátrányos helyzetű célcsoportokra és célterületekre vonatkozóan, helyi kutatás hiányában, nem érhető el adat számos e tárgyú témában.

Általános célok, etikai elvek

Rád Községi Önkormányzat jelen Helyi Esélyegyenlőségi Programjával kifejezésre juttatja elkötelezettségét az esélyegyenlőség elvei mellett, valamint kinyilvánítja az egyenlő bánásmód elveinek maradéktalan tiszteletben tartására vonatkozó szándékát. E két elv érvényre juttatása, valamint az esélyegyenlőség elősegítése érdekében a hátrányos helyzetű célcsoportokhoz tartozók (mélyszegénységben élők, romák; gyermekek; nők; idősek; fogyatékkal élők) társadalmi esélyeinek növelését célzó támogató intézkedéseket hoz.

Hátrányos megkülönböztetés tilalma, egyenlő bánásmód

Az önkormányzat működése során megelőzi és megakadályozza a lakosok hátrányos megkülönböztetését. A hátrányos megkülönböztetés tilalma és az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed a település minden csoportjára, lakosára, és tilalmazza különösen a koruk, nemük, bőrszínük, családi állapotuk, nemzetiségük, etnikai hovatartozásuk, származásuk, vallásuk és világnézetük, politikai meggyőződésük, szexuális irányultságuk, nemi identitásuk miatti megkülönböztetést. Az önkormányzat kiemelt figyelmet fordít a településhez tartozó állampolgárok és intézményeiben dolgozók életkora, neme, nemzetiségi hovatartozása, családi vagy egészségügyi állapota miatt bekövetkező közvetlen és közvetett megkülönböztetés megelőzésére, megszüntetésére.

Az emberi méltóság tiszteletben tartása

Rád Községi Önkormányzat elismeri minden ember jogát ahhoz, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen, tiszteletben tartja lakosainak emberi méltóságát, egyedi értékeit.

Együttműködés

Rád Községi Önkormányzat törekszik arra, hogy a település lakosait bevonja az őket közvetlenül érintő, az esélyegyenlőségük és az egyenlő bánásmód elvének megtartását célzó intézkedések meghozatalába.

Méltányos és rugalmas intézkedések

A megkülönböztetés tilalma önmagában nem elegendő az egyenlőtlenségek felszámolásához, ezért szükség van olyan helyi intézkedések kidolgozására, amelyek elősegítik az érintett célcsoportok pozíciójának javulását.

Más hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyeinek javítása

A helyi esélyegyenlőségi program fő esélyegyenlőségi célcsoportjai mellett az egyéb szempontból hátrányos helyzetű réteg társadalmi és munkaerő-piaci részvételét is elő kívánjuk segíteni.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését.

Rád község bemutatása

Rád község egy a Dunakanyar környéki települések közül, amelynek közel kétezer lakosa méltán lehet büszke a mintegy kétezer éves múltra visszatekintő földrajzi elhelyezkedésének köszönhető tájbéli egységeire, valamint történelmi múltjára egyaránt.

A falu és környéke izgalmasan gazdag kirándulóhelyet biztosít, mind a gyalog, mind a kerékpárral túrázók számára.

A település földrajzi elhelyezkedése

Rád a Cserhát-hegység délnyugati lábánál fekvő Pest megyei település. A Vác és Penc között található falu Váctól alig tíz km-re keletre, a Rádi-patak völgyében és az azt körülölelő lankás dombokon terül el. Pencről a Magos-hegy és a Kishegy vonulatai zárják el, míg kelet felől a Rezes-domb határolja, nyugati részén pedig a Kosdi-erdő öleli.

Rád csupán 1946 óta tartozik Pest megyéhez, 1945-ig Nemes Nógrád Vármegye kékkői, majd 1945 után kis ideig Nógrád megye rétsági járás része volt.

A jelenleg Váci járáshoz tartozó település területe 17,74 km², amely lakóterületet, közterületet, mezőgazdasági, illetve gazdasági területet, erdős területet és természetvédelmi területet egyaránt magában foglal.

A település története

Rád története mintegy kétezer éves múltra tekint vissza. A településen fellelt leletek szerint éltek a területen kelták, kvád, szarmata és jazig népek is.

A falu határában lévő Koporsó-hegyen talált sírok utalnak arra, hogy már az avarkorban is lakott terület volt. A 9-10. században jelentek meg a honfoglaló magyarok.

Történészek szerint a település nevét I. István feleségével, Gizellával Magyarországra jött bajor lovagok egyikének bajor Wassenburgi Vencellin lovag fiáról Rád-ról kapta.

A település a történelem során több alkalommal váltott birtokost. Egy 13. századi oklevélben III. András a falut az azt ténylegesen bíró Csuda családnak juttatta, amely a középkor végéig megőrizte birtokjogát Rád egy része fölött. Egyes területei először a Csői család (a közeli Csővár birtokosai), majd Garay Miklós nádor tulajdonába került.

Corvin Jánostól Ráskay Balázs tárnokmester vette át a birtok egy részének kezelését. A későbbiekben a birtoklasi ügyek a törökökhöz kerültek. A falu birtoklásának ügye az egész hódoltság alatt vitatéma volt.

A török kiűzése után vajai Vay Ádám tulajdonába került a birtok, aki a 18. század elején kúriájában vendégül látta II. Rákóczi Ferencet (e látogatás miatt kapta nevét a falu általános iskolája a bujdosó Fejedeleme nevét).

A Vay családtól hamarosan Muslayék birtokába került a település. E család sokkal járult hozzá a falu jelenlegi arculatának kialakulásához. Forrás: <http://www.deakvariplebania.hu>

A település címere

Rád község címere álló, vízszintesen két részre osztott, csücskös talpú pajzs. A felső kék mezőben aranszínű, önmaga farkába harapó kígyó látható, az alsó zöld mezőben pedig arany szőlőfürt egy levéllel.

A címerben látható Ouroboros (Uroborus), az önmaga farkába harapó kígyó a múlt században az avar, majd a honfoglaló magyarok által is kedvelt temetkezési helyről – a Rádi dombokról - előkerült kígyófejes karperecre utal, amely a modern címer

egyik alapeleme lett.

A címerben található arany szőlőfürt pedig a XIX. században a környék leghíresebb szőlészetének emlékét idézi, amelyet az 1840-es években pusztító filoxéra járvány tett tönkre.

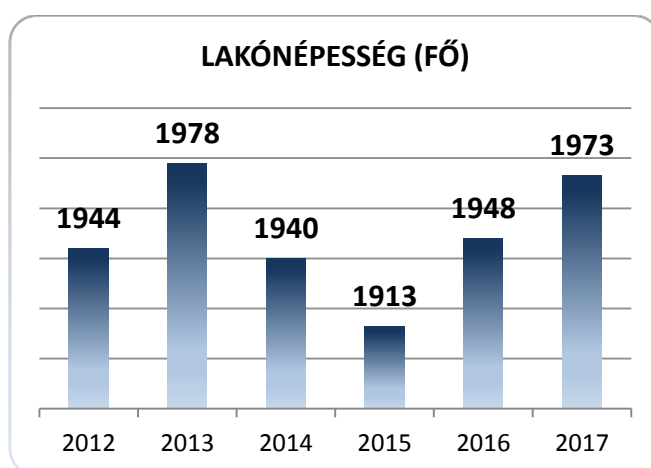
Népességi adatok, demográfiai folyamatok

A népességleírás, vagyis a demográfia folyamatok vizsgálata az egyik legfontosabb eleme a település jövőjének tervezése során. A népesség alakulása, a vándorlási tendencia, a lakosság korösszetételének feltérképezése az esélyegyenlőség biztosítása és tervezése során is elengedhetetlen tevékenység. Programunkban a folyamatok változását 6 évre vonatkozóan tártuk fel, és elemeztük.

Rád azon községek közé tartozik, amelyeket a (lakó) népességszám nem túl széles spektrumban történő hullámozása jellemez. A vizsgált időszakban évente 1-2% közötti negatív vagy pozitív elmozdulás tapasztalható, azaz a lakónépesség számarányát tekintve állandónak mondható. Az adatokat torzíthatja, hogy a TEIR rendszerből nyert statisztika a népszámlálás végleges adataiból továbbvezetett adatokat tartalmazza.

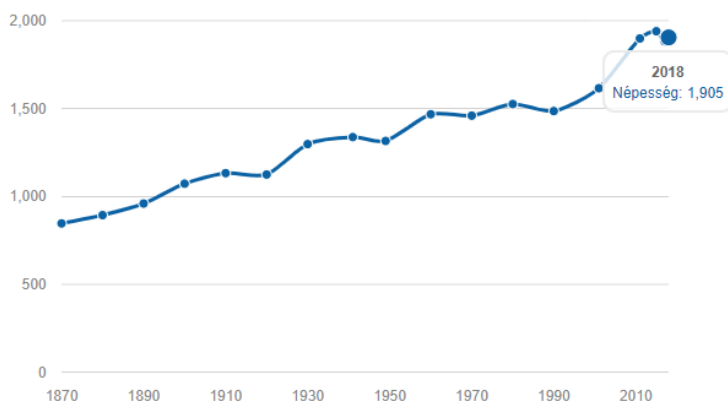
(Lakónépesség: az adott területen lakóhellyel rendelkező, és másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ezen területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma." Azaz az adott területen ténylegesen élő, jelenlévő népesség (KSH meghatározása)

Mivel ez a szám tükrözi legpontosabban, hogy az egyes területeken ténylegesen mekkora a lakosság száma, a legtöbb népességre vonatkozó demográfiai mutatószámnál ezt használják vetítési alapként.

A fenti adatoktól némileg eltérő képet mutat az állandó népesség alakulása Rádon. (Állandó népesség: a KSH definíciója szerint: "az adott területen lakóhellyel rendelkező személyek száma.") Az alábbi grafikon szerint 1990-től 2015-ig folyamatos növekedés, 2016-tól némi csökkenés

figyelhető meg az állandó népesség alakulásában. A 2018. évben mért adatok szerint Magyarország népességének 0,02 %-át, Pest megyének pedig 0,15 %-át tették ki az itt lakók.

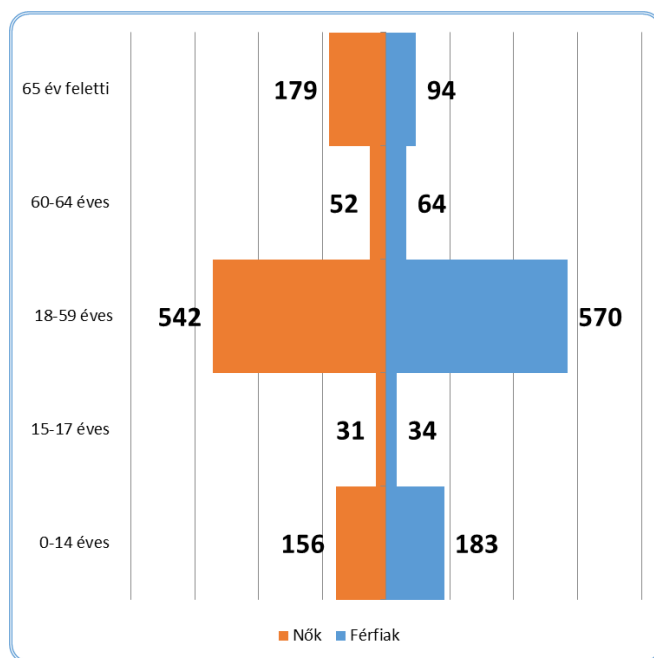

Forrás: <http://nepesseg.com/pest/rad>

Rád utolsó (2018) becsült népsűrűsége 107 fő/km², amely számszerűségét tekintve magasabb a Magyarországi értéknél, amely 2018. évre vonatkozóan 105 fő/km² volt.

A népesség demográfiai megoszlása több szempontból is vizsgálható. Az egyik legfontosabb szempont a nemek közötti megoszlás. Világviszonylatban ez az arány nagyjából 50-50% annak ellenére, hogy a fiúk aránya születéskor magasabb (minden 100 lányszületésre 107 fiúszületés esik). A születéskori többlet azonban folyamatosan csökken, és kb. a 40 éves kor környékén kiegyenlítődik. Ettől kezdve nőtöbblet alakul ki, mely az előregedő társadalmakban jelentős arányt érhet el.

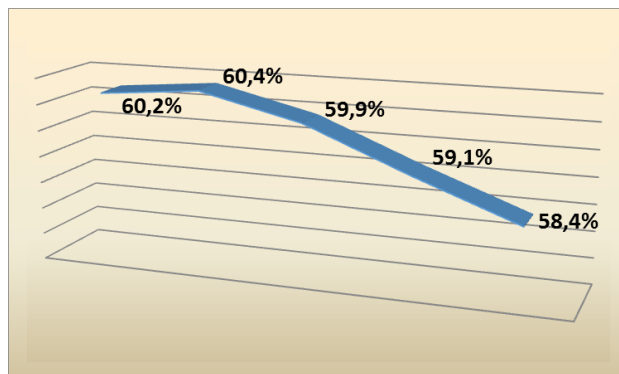
Rád esetében is megfigyelhetők a fent említett tendenciák, azaz az állandó népességen belül összességében nincs szignifikáns különbség a nemek arányában. A 2017. évi adatok szerint nők száma 960 fő (50,4%), a férfiaké 945 fő (49,6%), volt.

Mint az a fenti korfa is mutatja Rád községben legmagasabb aránybeli különbség a 65 év feletti korosztálynál figyelhető meg. Az ezen korcsoportba tartozó nők közel kétszer annyian vannak, mint az ugyanezen korcsoportba tartozó férfiak.

A másik fontos jellemző a népesség kor szerinti összetétele, amely jelentős mértékű összefüggést mutat a népesség gazdasági aktivitásával, valamint a jövedelmi viszonyok alakulásával.

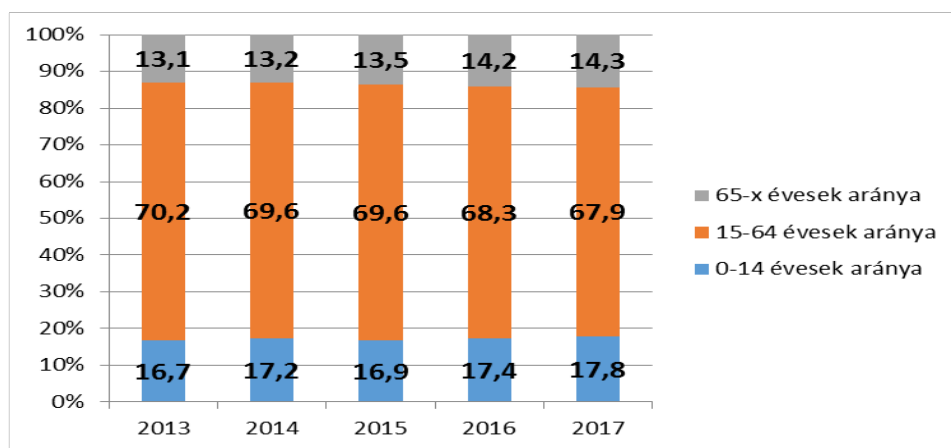
Jól látható a fenti ábrán, hogy a településen lakók nagyobbik hányada (1112 fő/58,4 %) aktív korú, 18-59 év közötti. Sajnálatos, hogy ez az arány 4 év viszonylatában az alábbiak szerinti csökkenő tendenciát mutat.

18-59 év közötti népesség aránya (2013-2017)

Hazánk népesedési helyzetét több évtizede a népesség fogyása és idősödő korösszetétel jellemzi. Általános tendencia, hogy a népesség korösszetétele fokozatosan tolódik az idősebb korosztályok felé. A gyermekkorúak (0-14 évesek) száma és aránya jelentősen csökkent az elmúlt évtizedekben, az aktív korú népesség aránya csekély mértékű csökkenést mutatott. Eközben az időskorúak (65 évesek és annál idősebbek) száma és aránya folyamatosan nőtt.

Rád fentiekre irányuló mutatói az országoshoz képest némileg pozitív képet mutatnak. Bár a községben is kimutatható az aktív korúak arányának folyamatos, kismértékű csökkenése és az idősek számának néminemű növekedése, a 15 év alattiak arányának tekintetében pozitív változás tapasztalható. Az e korú fiatalok száma 5 év viszonylatában 24 fővel, azaz 7,6 %-kal növekedett.

A fent említett változás jól nyomon követhető a település öregedési indexének vizsgálata kapcsán is. Az említett mutató az időskorú népességnek (65–X éves) a gyermekkorú népességhez (0–14 éves) viszonyított arányát mutatja. A népesség korösszetétel szerinti változásának és az előregedés folyamat legfontosabb indikátora, amelynek kiemelt jelentősége van a demográfiai jövő szempontjából.

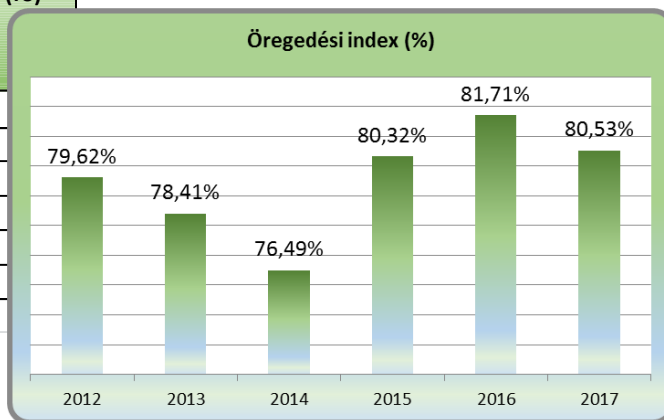
Hazai tendenciát jól mutatja, hogy 1990-ben 65 időskorú jutott száz gyermekkorúra 2003-ban 95, 2016-ban 126, 2017-ben pedig ez a szám már meghaladta 128-at.

Településünk a gyermekek arányának növekedése révén – az országos átlaghoz viszonyítottan – szerencsésebb helyzetben van a lakosság öregedésének tekintetében. A vizsgált időszak

valamennyi évében pozitív elmozdulás történt az idős és fiatal népesség arányában a 14 év alattiak javára.

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)
2012	250	314
2013	247	315
2014	244	319
2015	249	310
2016	268	328
2017	273	339

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

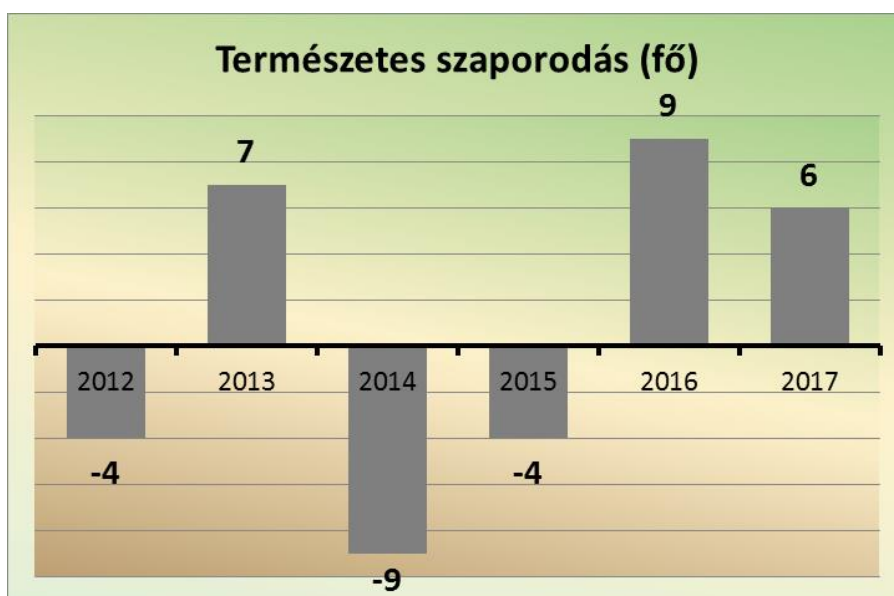

Egy adott település korösszetételére, eltartottsági viszonyaira jelentős hatást gyakorol a népesség helyváltoztató mozgása, térbeli mobilitása, a vándorlás. A vándorlás, lakóhely változtatás leginkább a fiatalabb korosztályok jellemzője. Okai között említhetjük a munkavállalás, a tanulás, a családi okok mellett az adózási szempontokat, a közlekedési infrastruktúrát vagy a régiók közötti gazdasági különbségeket is. A betelepülő fiatal, képzett munkaerő kedvezően befolyásolhatja egy adott régió népességének korstruktúráját, gazdasági helyzetét.

Belföldi vándorlások (RÁD)				
Év	Állandó jellegű odavándorlás száma (fő)	Állandó jellegű elvándorlás száma (fő)	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma
2012	43	59	-16	-8,6
2013	47	26	21	11,1
2014	44	68	-24	-12,95
2015	33	43	-10	-5,43
2016	102	69	33	17,53
2017	83	69	14	7,1
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR				

Településünk abban a szerencsés helyzetben van, hogy az utóbbi években az elvándorlás és bevándorlás aránya pozitív irányt vett, az elvándorlók száma nem emelkedett, a betelepülő családok száma pedig növekedett.

A népesség alakulásában – a vándorlásokon túl – meghatározó jellegű a születések és halálozások száma és ezek egyenlege. E tekintetben is javulás tapasztalható a községben, a halálozás és születés arány egyenlegének tekintetében a születések számának javára történő elmozdulás tapasztalható.

Rád népességi mutatói, mind lakónépesség, mind állandó népesség tekintetében szinte állandósult. A lakosság számának alakulását a be- és kiköltözők, valamint a halálozás és születések számának változása befolyásolja. Az önkormányzat folyamatos fejlesztésekkel és beruházásokkal igyekszik vonzóvá tenni a települést, elősegíteni a fiatalok helyben tartását, illetve letelepedését.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program főbb elemei

A helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet szerint a települési önkormányzat által készített helyi esélyegyenlőségi program **két fő részből: helyzetelemzésből és intézkedési tervből áll.**

A helyzetelemzésben meg kell határozni a településen élő hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, nők, idősek és fogyatékkal élők teljes lakossághoz viszonyított képzettségi, lakhatási, foglalkoztatási, egészségi, szociális és területi mutatóit, az adott település esélyegyenlőtlenségi problémáit.

Az intézkedési tervben pedig a helyzetelemzésben feltárt esélyegyenlőségi problémák felszámolása érdekében beavatkozásokat, intézkedéseket kell kidolgozni, valamint rendelkezni kell az egyes intézkedések végrehajtásának feltételeiről, ütemezéséről a szükséges uniós és hazai költségvetési források megjelölésével.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

A helyi esélyegyenlőségi programot a társadalmi felzárkózásért felelős miniszter által meghatározott részletes szabályok, azaz a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet szerint az 1. mellékletben meghatározott 62 mutató adatai alapján a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok - különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára - oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről és esélyegyenlőségi területekre vonatkozóan kell elkészíteni. A helyzetelemzés elkészítése során a fővárosi és megyei kormányhivatalok, a település, a többcélú kistérségi társulás, a megye, illetve szükség szerint a Központi Statisztikai Hivatal, valamint a helyi szinten rendelkezésre álló statisztikai mutatók hátrányos helyzetű társadalmi csoportokra

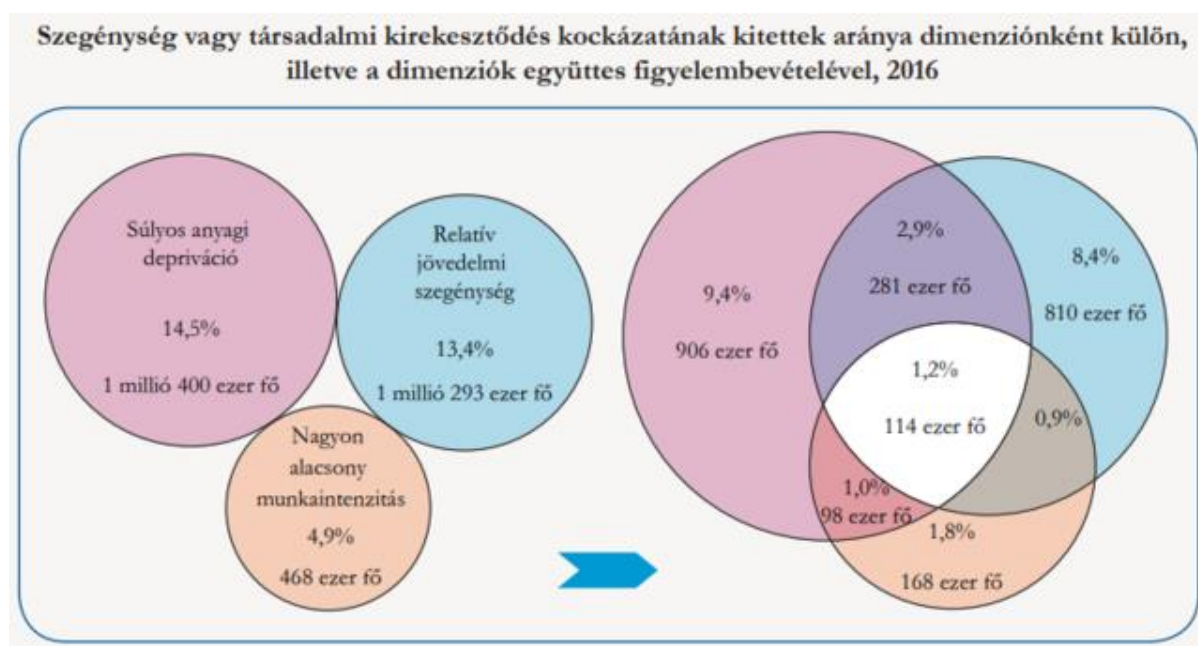
vonatkozó aktuális anonimizált adatait kell felhasználni. A célcsoportba tartozókra vonatkozóan át kell tekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat, meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A HEP helyzetelemzésben feltárt problémák komplex kezelése érdekében a HEP további fő részében, az Intézkedési Tervben ki kell dolgozni a szükséges intézkedéseket, a célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését.

I. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A szegénység, mélyszegénység fogalmára vonatkozóan nem egységes a szakmai és a társadalmi egyetértés. Az Eurostat szerint a mélyszegénységben élők három főbb jellemzője: munkaintenzitásuk alacsony, súlyos anyagi nélkülözésben és relatív jövedelmi szegénységben élnek. Az EU egészére kiterjedő felmérés alapján az számít mélyszegénységben élőnek, akire egyszerre vonatkozik a szegénység három kritériuma (keveset dolgozik, nélkülözi az anyagi javak többségét, és az országos mediánjövedelem 60%-a alatti összegből gazdálkodik).

Kutatások szerint Magyarországon az európai uniós átlag alá csökkent a mélyszegénységben élők aránya. A felmérések azt mutatják, hogy 2012-höz képest 2017-ben 375 ezer emberrel kevesebben küzdöttek napi anyagi gondokkal.

Forrás: KSH

A KSH megállapítása azt tükrözi, hogy hazai viszonylatban nő a munkajövedelem és csökken a segélyek aránya.

Helyi szinten a lakosság munkajövedelmének alakulására vonatkozó adatok a TEIR rendszerben állnak rendelkezésre. Ezek alapján Rádon az 1 főre jutó nettó jövedelem növekszik. Ezzel egy időben a települési támogatásban részesülők száma is növekedést mutat.

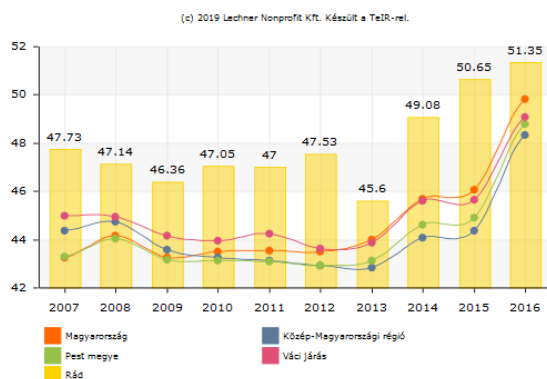
Jövedelmi és vagyoni helyzet

Hazánkban a munkából szerzett jövedelem növekedésével egy időben a jövedelmi egyenlőtlenségek növekedése is megfigyelhető, azaz a szegények és a gazdagok közötti különbség emelkedett.

Egy település jövedelmi és vagyoni helyzetét jelentősen befolyásolja a népesség számának alakulása és korösszetétele. Mint az már az előzőekben bemutatásra került Rád népessége növekszik, az idős és fiatal korosztály aránya pedig az utóbbi felé billent el. Ez már az elmúlt időszakban is pozitívan befolyásolta az adófizetők számát, és a jövedelmek alakulását egyaránt. Mindkét statisztikánk 2015 óta meghaladta az országos, régiós, megyei és járási szintet egyaránt.

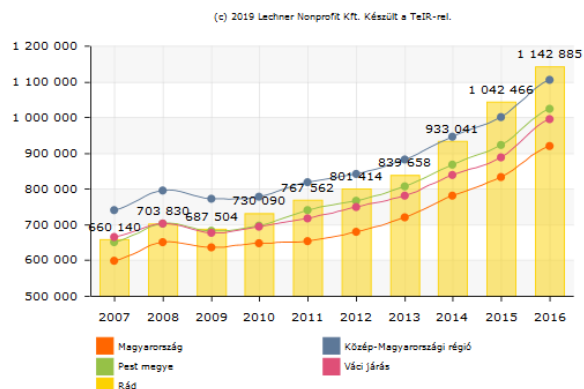
Száz lakosra jutó adófizetők száma (fő)

Személyi jövedelemadófizetésre kötelezett adófizetők száma, száz lakosra vetítve.

Egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelem (Ft)

A személyi jövedelemadóköteles jövedelem adóval csökkentett értéke egy lakosra vetítve.

Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A foglalkoztatottság témakörének tárgyalása során érdemes kitérni a kapcsolódó (KSH által is használt) fogalmak értelmezésére.

Foglalkoztatott, aki az adott héten legalább 1 órányi, jövedelmet biztosító munkát végzett, vagy rendelkezett munkával, de abban átmenetileg (pl. betegség, szabadság, ideértve a szülési szabadságot is) nem dolgozott.

Munkanélküli, aki az adott héten nem dolgozott, és nincs is olyan munkája, amelytől csak átmenetileg volt távol, a kikérdezést megelőző négy hét folyamán aktívan keresett munkát, a kikérdezés időpontjában rendelkezésre állt, azaz két héten belül munkába tudna állni, ha megfelelő állás kínálkozna számára, illetve már talált munkát, ahol 90 napon belül dolgozni kezd.

Tartós álláskeresőnek minősül az a személy, aki az utolsó 12 egymást követő havi zárás során minden alkalommal az állami foglalkoztatási szerv nyilvántartott álláskeresőnek minősített. (A havi zárás, egy a járási (fővárosi kerületi) foglalkoztatási osztályi (korábban: kirendeltségi) adatállományokon minden hónap 20-án lefutó számítógépes program, amely megállapítja azt, hogy az adott hónap zárónapján kik azok az emberek, akik regisztrált munkanélkülieknek illetve nyilvántartott álláskeresőnek tekintendők.)

Gazdaságilag aktívak a foglalkoztatottak és a munkanélküliek.

Gazdaságilag nem aktívak azok, akik nem sorolhatók sem a foglalkoztatottak, sem a munkanélküliek csoportjába. Idetartoznak többek között a tanulók, a nem dolgozó nyugdíjasok, a háztartásbeliek, az idénymunkások az idényn kívül, ha nem kerestek munkát, a gyermekgondozási ellátást igénybe vevők. Sajátos csoportot képeznek ezen belül az ún. passzív munkanélküliek, akik szeretnének ugyan munkát találni, de kedvezőtlennek ítélve esélyeiket, nem keresnek aktívan munkát.

Munkanélküliségi ráta: a munkanélkülieknek a gazdaságilag aktívakhoz viszonyított aránya.

Foglalkoztatási arány: a foglalkoztatottaknak a népességhez viszonyított aránya.

Aktivitási arány: a gazdaságilag aktívak (foglalkoztatottak és munkanélküliek) népességen belüli aránya.

Elsődleges munkaerőpiac: foglalkoztatottak létszáma a külföldi telephelyen dolgozók, valamint a közfoglalkoztatásban részt vevők nélkül.

Munkanélküliség átlagos időtartama: az aktív álláskeresővel töltött átlagos időtartam hónapokban kifejezve (azon munkanélküliek figyelembe vétele nélkül, akik már találtak állást, amelyben 90 napon belül kezdenek). (<http://www.ksh.hu/docs/hun/modszgyors/fogmodsz1709.html>)

A helyi önkormányzat jogszabályban rögzített foglalkoztatással összefüggő, célcsoportot érintő feladatai közé tartozik:

- a külön jogszabályban meghatározott közfoglalkoztatás szervezése,
- a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulásának figyelemmel kísérése,
- a döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során azok foglalkoztatáspolitikai következményeinek figyelembe vétele,
- az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez való támogatás nyújtása

HEP ezen (mély)szegénységben élők és romák célcsoportjához tartozókra irányuló helyzetelemző részében a településre jellemző foglalkoztatottságot, munkanélküliséget vizsgáljuk, elemezve az elmúlt évek tendenciáit különböző korosztályok, nemek szerinti bontásban.

a) Foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya a településen

Az Európai Unióhoz hasonlóan Magyarországon is évek óta folyamatosan csökken a munkanélküliség. Ezzel párhuzamosan egyes szakmákban és régiókban komoly munkaerő-hiány tapasztalható. E kettősség arra utal, hogy strukturális (foglalkoztathatósági és regionális) problémák vannak a hazai munkaerőpiacon. Ugyanis a legjellemzőbb, hogy a szabad munkaerőtábor jelentős része nehezen foglalkoztatható, illetve a munkaerő-kereslet és munkaerő-kínálat rendkívül egyenlőtlenül alakul az országban.

Rád azon települések közé tartozik, ahol a munkanélküliségi ráta (a munkanélkülieknek a megfelelő korcsoportba tartozó - 15-64 éves - gazdaságilag aktív népességén belüli aránya) 2012 óta az országos átlag alatt van.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
Országos munkanélküliségi ráta a 15-64 évesek körében, %	11,1	10,2	7,8	6,8	5,1	4,2	forrás: KSH
Rád munkanélküliségi rátája a 15-64 évesek körében, %	3,9	4,9	4,0	3,6	2,9	2,1	forrás: TEIR

A munkanélküliek korcsoport szerinti megoszlását mutatja a következő táblázat. Jól megfigyelhető, hogy az 59 év felettiek kivételével valamennyi korosztály tekintetében számbeli csökkenés következett be.

Az idősebb generáció munkanélküliségének növekedése, a munkavállalás esélyeinek csökkenése nem csupán magyarországi jelenség, világviszonylatban is jelen van.

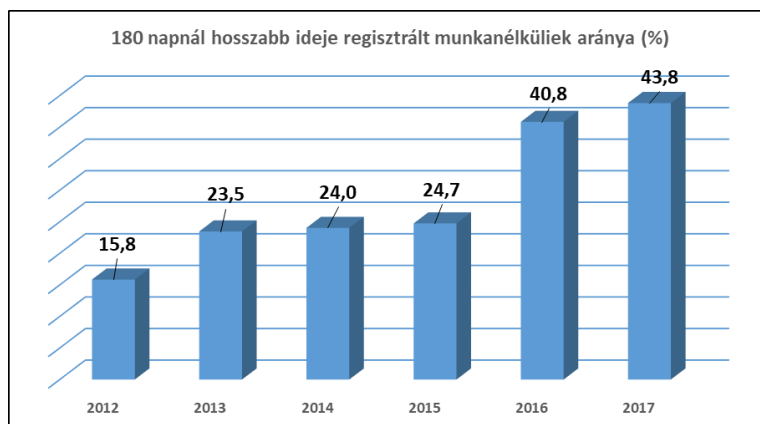
A tendencia megállítást nem szolgálja az az elmúlt időszakban bekövetkezett intézkedés, amely megszüntette a munkáltatók 55 év felettiek foglalkoztatása után járó adókedvezményt. Pedig éppen ez az a csoport, akiket a munkáltatók kevésbé akarnak alkalmazni.

Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		51	65	52	46	37	24
20 év alatti	Fő	0,75	2	1,5	1	0,25	0,25
	%	1,5%	3,1%	2,9%	2,2%	0,7%	1,1%
20-24 év	Fő	6	9,25	9	5,75	3,75	0,25
	%	11,9%	14,2%	17,3%	12,6%	10,1%	1,1%
25-29 év	Fő	2,75	5,75	5	4,75	4	2,75
	%	5,4%	8,8%	9,6%	10,4%	10,7%	11,7%
30-34 év	Fő	8,75	8	5,25	5,75	2,25	0,75
	%	17,3%	12,3%	10,1%	12,6%	6,0%	3,2%
35-39 év	Fő	7	9,25	6,75	7,25	6	2,5
	%	13,9%	14,2%	13,0%	15,9%	16,1%	10,6%
40-44 év	Fő	6,25	7,5	5,5	5	4,5	2
	%	12,4%	11,5%	10,6%	11,0%	12,1%	8,5%
45-49 év	Fő	6	8,5	6,5	3,75	4,75	3,75
	%	11,9%	13,1%	12,5%	8,2%	12,8%	16,0%
50-54 év	Fő	7	7,5	4,5	3,25	2	1
	%	13,9%	11,5%	8,7%	7,1%	5,4%	4,3%
55-59 év	Fő	5	5,5	6	6,25	5,5	4,75
	%	9,9%	8,5%	11,5%	13,7%	14,8%	20,2%
59 év feletti	Fő	1	1,75	2	2,75	4,25	5,5
	%	2,0%	2,7%	3,8%	6,0%	11,4%	23,4%

Forrás: TeIR

A munkanélküliek között minden negyedik tartósan az. Kelet-Magyarországon él a regisztrált munkanélküliek negyede. Győr-Sopron-Moson megyében 3000-et sem éri el a munkanélküliek száma, Borsodban pedig 34 ezren vannak. A tavalyi év végén 242 ezer fő keresett munkát az NFSZ adatai szerint, ebből 66 ezren legalább egy éve nem dolgoztak.

A tartós munkanélküliség számadatainak változásában Rád nem foglal el jó helyet. Annak ellenére, hogy a regisztrált álláskeresők száma 5 év viszonylatában csökkenő tendenciát mutat, a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált álláskeresők aránya a munkanélküliek között növekszik.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

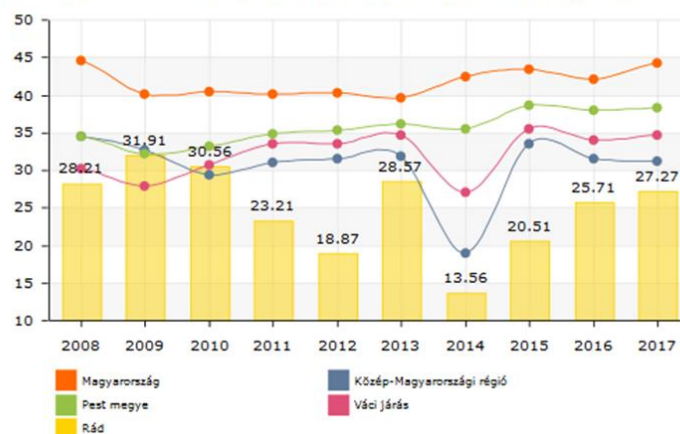
A munkaerő-piacon történő elhelyezkedést nehezítő feltételek közé tartozik többek között az alacsony iskolai végzettség. Alacsony iskolai végzettségűek közé soroljuk azokat, akik még az általános iskolát sem fejezték be, illetve azokat, akik rendelkeznek ugyan általános iskolai végzettséggel, de piacképes szakmai tudással, végzettséggel, szakképzettséggel nem.

Hazai viszonylatban az alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottakon belüli aránya meglehetősen stabil, csupán az utóbbi évek javuló foglalkoztatási tendenciáinak köszönhetően tapasztalható némi növekedés.

Az alacsony iskolai végzettség és munkanélküliség összefüggése Rád foglalkoztatási statisztikájában is megjelenik. A legfeljebb 8 általános iskolát végzettek aránya a munkanélküliek körében 2014 és 2017 közötti időszakban növekedést mutat.

Legfeljebb 8 általános iskolát végzett regisztrált munkanélküliek aránya (%)

Legfeljebb 8 általános iskolát végzett regisztrált munkanélküliek aránya (az összes munkanélküli százalékában).

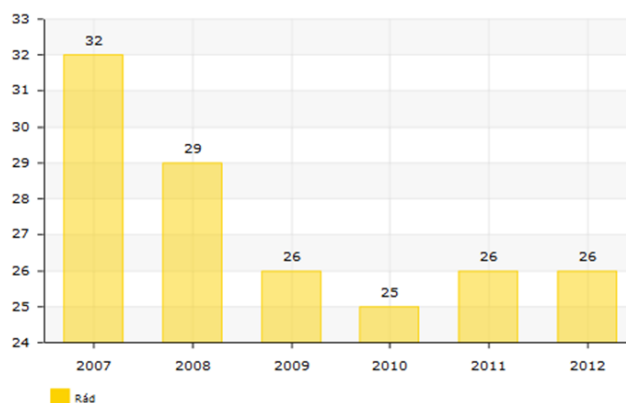

I

Az alacsony iskolai végzettség és alacsony presztizsű munkakörben történő foglalkoztatás összefüggését nehéz lenne cáfolni. A munkáltatók munkavállalókkal szembeni elvárásainak növekedése, az állandó szakmai fejlődésre vonatkozó munkaerő-piaci igényeknek való megfelelés egyre inkább előtérbe kerül a nyílt munkapiaci foglalkoztatás során.

Alacsony presztizsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak megoszlása az aktív korúak arányában (%)

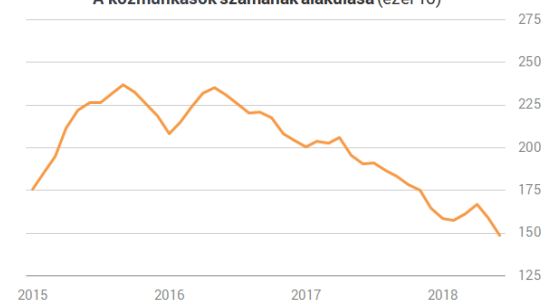
Ipari és építőipari (FEOR 7) Célkezelő, összeszerelő, járművezető (FEOR 8) valamint Szakképzettség nem igénylő (egyszerű) foglalkozások (FEOR 9) foglalkoztatási főcsoportokba tartozók száma a 15-59 éves állandó népesség százalékában.

c) közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás (közmunka) a munkaviszony egy olyan speciális formája, amelynek legfőbb célja a közfoglalkoztatott elsődleges munkaerő-piacra történő visszailleszkedésének elősegítése. A foglalkoztatók az átmeneti munkalehetőség biztosításához támogatást vehetnek igénybe. Közfoglalkoztatottként a 2011 óta működő átalakított programban azok vehetnek részt, akiknek önálló álláskeresése hosszú ideje eredménytelennek bizonyult.

A közmunkások számának alakulása (ezer fő)

Forrás: KSH, Portfolio

Mint azt a mellékelt ábra is mutatja hazánkban a közfoglalkoztatottak száma évről évre alacsonyabb értéket mutat. 2019. januárjára számuk 119,2 ezerre csökkent. A közfoglalkoztatottak csaknem fele (47,3 százalékuk) szolgáltatási, szállítási tevékenységet végzett, 8,7 százalék a mezőgazdaságban kapott munkát, míg a többiek az építőiparban, szolgáltatásokban kaptak állást.

Önkormányzatunk

- 2013-ban 5 főt,
- 2014-ben 7 főt,
- 2015-ben 4 főt,
- 2016-ban 5 főt,
- 2017-ben 5 főt foglalkoztatott közmunkaprogram keretében.

A kormányzati intézkedések következtében – melynek célja a közfoglalkoztatás csökkentése – helyi szinten is csökkent a közfoglalkoztatásban résztvevők száma 2014 óta. Ám a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű csoportok tagjai között vannak, akik egészségügyi vagy mentális problémáik miatt nem tudnak elhelyezkedni az elsődleges munkaerőpiacon, az ő számukra csupán a közfoglalkoztatás jelentheti az egyetlen megoldást.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

A szegénységben élők, munkanélküliek társadalmi esélyeinek javítása szempontjából kiemelkedő momentum a foglalkoztatáshoz, munkaerő-piachoz való hozzáférés esélyének vizsgálata. Meghatározó tényező a potenciális munkahelyek megközelíthetősége, az információkhoz való hozzáférés mellett az elhelyezkedést segítő szolgáltatások elérhetősége is.

Településünk munkanélküliségi mutatóinak viszonylag alacsony voltának legfőbb oka Budapest közelsége.

Rád földrajzi elhelyezkedése közlekedés szempontjából kedvező, Budapest mellett Vác is könnyen megközelíthető, mind közúton, mind tömegközlekedési eszközzel. Ennek köszönhetően a lakosság nagy része naponta ingázik munkavállalási céllal az említett városba, illetve a fővárosba.

E két helyszín közelsége lehetőséget teremt az elhelyezkedni vágyók számára is ahhoz, hogy foglalkoztatottá váljanak.

A faluban mezőgazdasági tevékenység is folyik, amelyre elsősorban a kiskertes, illetve nagyobb táblás művelés jellemző.

A település a vállalkozások számára lehetőséget kínál a letelepedésre. Rád és környékének főbb foglalkoztatói:

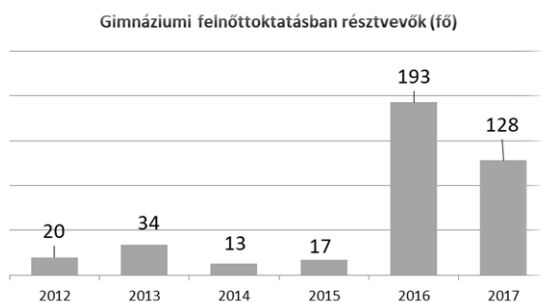
- Illés és Társa Bt.
- Valőr Bt.
- Flexible Kft.
- BL 73 Trade Kft.
- R & R-Stone Kft.
- BERBAU 2002. Építőipari és Szolgáltatói Kft.
- Puskás és Társa Kft.

Rád önkormányzata fontosnak tartja a hátrányos helyzetű rétegek munkához jutásának elősegítését. Ennek érdekében a település vezetése folyamatosan tárja fel, és szorgalmazza a munkahely teremtető fejlesztések megvalósulását a helyi foglalkoztatás növekedését.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A településen működő Pannon Gimnázium és Általános Iskola olyan felnőttképzési közoktatási intézmény (gimnázium és általános iskola), amely érettségi előtti nappali, esti és levelező tagozatos iskolarendszerű középfokú képzéssel, illetve az általános iskolát be nem fejezett nem

tanköteles fiatalok és felnőttek nappali-rendszerű, esti és levelező munkarend szerinti oktatásával foglalkozik.

A **gimnáziumban** általános műveltséget megalapozó, valamint érettségi vizsgára és felsőfokú iskolai tanulmányok megkezdésére felkészítő nevelés és oktatás folyik. A beiskolázás általános tantervű gimnáziumi osztályokba történik.

Az **általános iskola** a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyerekek és felnőttek oktatásával – nevelésével, a leszakadt társadalmi rétegek integrációjával, a társadalmi esélyegyenlőség megteremtésével foglalkozik.

A főváros közelségének köszönhetően mind a fiatalok, mind az idősebb korosztály számára viszonylag könnyen elérhetők az elhelyezkedést, a szakmai vagy kompetencia-fejlesztést célzó további képzések, továbbképzések, valamint az ezekhez kapcsolódó szolgáltatások.

A településen lakó fiatalok oktatásból a munkaerő-piacra való átmenetét hivatott segíteni egyrészt a diákmunka, amely a pénz-kereseten túl munkatapasztalat szerzésre is alkalmas, másrészt a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvényben nevesített, középiskolások számára bevezetett 50 órás kötelező közösségi munka. Ez utóbbi célja a tapasztalat és gyakorlatszerzés, a felnőtt életre való felkészítés, a közösségépítés, a pályaaorientáció elősegítése, a diszkrimináció csökkentése, illetve a különböző generációkkal való kapcsolat kiépítése, erősítése.

f) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A 2011. évi népszámlálás során a településen 3 fő vallotta magát romának. Az etnikai hovatartozásra vonatkozóan csupán e felmérésből indulhatunk ki, egyéb nyilvántartás nem áll rendelkezésre. Mindezek okán nincs adat arra, hogy a saját fenntartású intézmények dolgozói közül kik tartoznak az említett célcsoporthoz.

g) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Településünkön – tudomásunk szerint - foglalkoztatás területén történő hátrányos megkülönböztetés nem történt.

Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

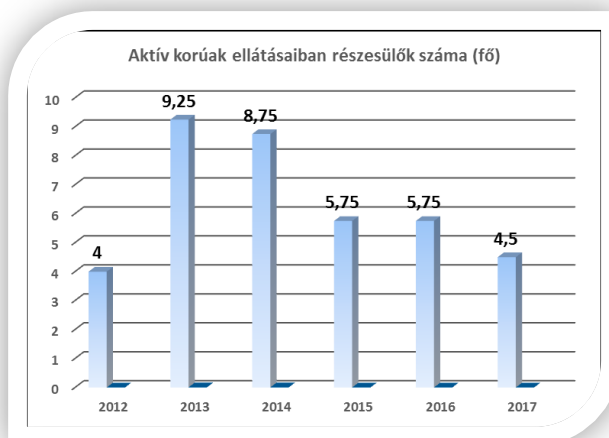
A szociális ellátó rendszerek célja, hogy védelmet nyújtsanak a társadalmi egyenlőtlenségből eredő szegénység és más társadalompolitikai kockázatokkal szemben. A hazai rendszer szereplői között megtalálható az állam, az önkormányzatok, a civil szektor és az egyház is.

Működésüket többek között a 1993. évi III. törvény foglalja keretbe, de számos végrehajtási rendelet, ágazati jogszabály és helyi rendelet is meghatározza.

A kötelezően nyújtandó ellátásokat 2015. március 1. óta a járási hivatalok állapítják meg. Ezek az ellátások a következők:

- aktív korúak ellátása, (foglalkoztatást helyettesítő támogatás, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás)
- időskorúak járadéka,
- ápolási díj (alapösszegű, emelt összegű és kiemelt ápolási díj),
- közgyógyellátás (alanyi és normatív formák),
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

Az aktív korúak ellátásában részesülő rádi lakosok száma öt év viszonylatában csökkenő tendenciát mutat, csakúgy, mint a regisztrált álláskeresőké és a járadékra jogosultaké.

Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma	Álláskeresői járadékra jogosultak	
	Fő	Fő	%
2012	50,5	11,5	22,8%
2013	65	8,5	13,1%
2014	57,25	9	15,7%
2015	45,5	8,75	19,2%
2016	36,75	7,75	21,1%
2017	26,25	4,25	16,2%

Forrás: TeIR

Év	Alanyi jogon megállapított ápolási díjban részesítettek havi átlagos száma (fő)
2012	5,51
2013	7,52
2014	9,1
2015	8,3
2016	7,91
2017	7,48

Az előzőekben említett jogszabály értelmében az önkormányzatok biztosítják azokat az ellátásokat, amelyeket számukra a jogszabályok előírnak, illetve azokat, amelyeket képviselőtestületi határozat alapján költségvetésük terhére felvállalnak. Az önkormányzatok számára elsődlegesen a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló törvény határozza meg (keretjelleggel) az ellátási kötelezettségeket. Ezek a települési támogatások részben pénzben és/vagy természetben nyújtható szociális ellátásokra, részben pedig szociális szolgáltatásokra terjednek ki.

Rád Községi Önkormányzat 1/2015. (II.26.) számú rendeletében szabályozza a helyi szociális ellátások és szociális támogatások rendjét és formáit. A fenti rendelet alapján az elmúlt években az alábbiak szerint történt a támogatások megállapítása:

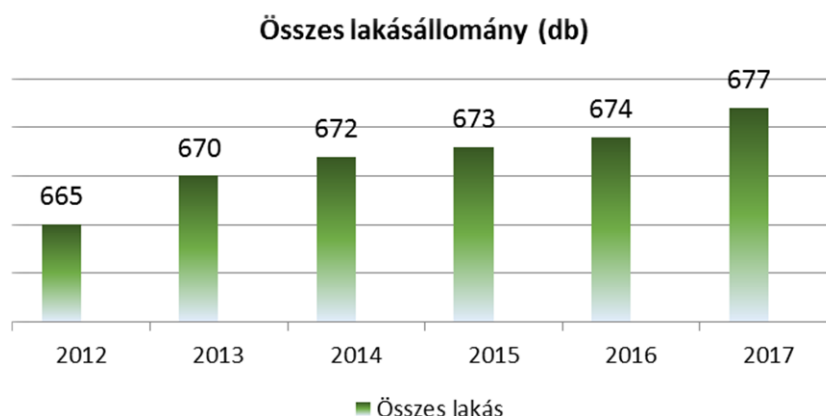
2015. márc. 1-től	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (fő)				395	541	591
Települési támogatásra felhasznált összeg (pénzbeli és természetbeni) (1000 Ft)				344	10355	12450

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Szociális étkeztetésben részesülők száma (fő)	21	22	25	27	32	26

Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

A lakhatáshoz kapcsolódó területek feltérképezése és elemzése elengedhetetlen az esélyegyenlőség vizsgálata, és az ezzel összefüggésben megjelenő problémák feltárása során. A nem megfelelő lakáskörülményekből adódó alacsony társadalmi és gazdasági státusz, valamint az ehhez kapcsolódó előítéletek együttesen és egymással kölcsönhatásban okozhatják a többszörös társadalmi kirekesztettséget.

Rád lakásállománya, mid azt az alábbi ábra is mutatja az elmúlt években alig változott annak ellenére, hogy a település több pontján is kijelölésre kerültek új lakóterületek.

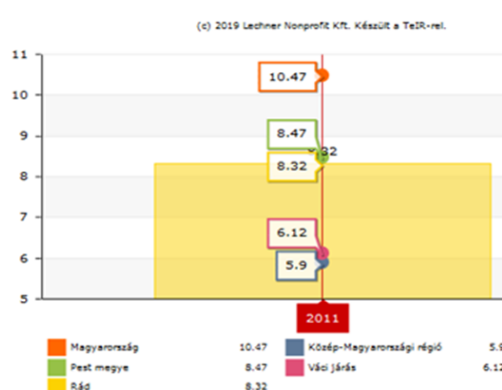

A 2017. évre vonatkozó számadatok szerint a száz lakásra jutó népesség településünkön az országos átlagnál (221 fő) magasabb, mintegy 291 fő.

A lakásállomány 8,32 %-a komfortos, félkomfortos, vagy szükséglakásként¹ nyilvántartott. Ezzel az aránnyal Rád a középmezőnyben foglal helyet az alábbiak szerint:

¹ Félkomfortos az a lakás, üdülő, amely legalább egy 12m²-t meghaladó alapterületű lakószobával és főző helyiséggel, továbbá lakóhelyiséggel vagy vízöblítéses WC-vel, villannyal, vízellátással és egyedi fűtéssel rendelkezik. Komfort nélküli az a lakás, üdülő, amely legalább egy 12m²-t meghaladó alapterületű lakószobával és főzőhelyiséggel, valamint egyedi fűtéssel rendelkezik. A komfortfokozatok egyikébe sem sorolható lakások a szükség- és egyéb lakások.

Komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül (%)

a) bérlakás-állomány, szociális lakhatás

Az önkormányzati bérlakások száma hazánkban a rendszerváltás óta eltelt időszakban évről-évre csökkent. 1990 és 1999 között a rendszerváltás előtti kb. 850 ezres bérlakás-állomány alig 180 ezerre apadt. 2016-ban már csak 110 ezer, 2018-ra csak a lakások 2,7 százaléka volt önkormányzati bérlakás Magyarországon.

Rád Községi Önkormányzat jelenleg 3 bérlakással rendelkezik, szociális lakhatást biztosító lakás és egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlan nincs a településen.

b) lakhatást segítő támogatások

Rád Községi Önkormányzat Képviselő-testületének helyi szociális ellátások és szociális támogatások szabályairól szóló 1/2015. (II.26.) számú rendeletének 11. § (3) alapján nyújtható lakhatási támogatás.

„Települési támogatás keretében a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez, illetve hátralékot felhalmozó személyek számára annak csökkentésére az önkormányzat a saját bevételeiből nem képes támogatást nyújtani, de erre a célra biztosított állami, vagy más pályázati többletforrás felhasználhatósága esetében annak mértékéig biztosít lakhatási támogatást. A fentiek szerint az önkormányzat rendelkezésére álló anyagi forrás által biztosított összeg terhére:

- Települési lakhatási támogatást igényelhet, aki háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250 %-át.
- A települési lakhatási támogatást a benyújtott igénylés tárgyévének december 31-ig lehet megállapítani.
- A települési lakhatási támogatás havi összege legfeljebb 5000 Ft.
- A települési lakhatási támogatás kérelemről a polgármester dönt, mely döntés ellen egy alkalommal a Képviselő-testülethez lehet fellebbezni.”

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma
2012	36
2013	32
2014	25
2015	22
2016	
Forrás: TeIR, KSH Tstar	

c) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Rád külterületén 3 lakás található. Szintén külterületen helyezkedik el a családi vállalkozásként működő Álomvölgy tanya, amely 2000-ben nyitotta meg kapuit. A gazdaság őszibarack-, szilva-, diótermesztése, valamint jelentős állat állománya mellett szívesen fogadja az érdeklődőket, akik betekintést nyerhetnek a tanya életébe, illetve számos sportolási és kikapcsolódási lehetőség közül választhatnak a páratlan szépségű környezetben. Nyári gyermektáborokat, csoportos foglalkozásokat szerveznek, iskolai kirándulások, csapatépítő hétvégék helyszínét biztosítják, és a bátrabbak a lovassportokat is kipróbálhatják. (Arculati Kézikönyv)

A településre betelepülést segítve a község több pontján került kijelölésre új lakóterület. E területek jelenleg még beépítetlenek, jellemzően mezőgazdasági tevékenység folyik rajtuk.

Telepek, szegregátumok helyzete

Szegregációnak nevezzük azt a jelenséget, amikor egy-egy településen belül a különböző társadalmi rétegek, etnikai csoportok stb. lakóhelye erősen elkülönül egymástól (szegregátum). A szegregáció együtt jár a jövedelmi viszonyok és a települési infrastruktúra lényeges egyenlőtlenségeivel.

Rádon nincsenek olyan lakóterületek, amelyek megfelelnek a fenti meghatározásnak, nem található szegregátum a településen.

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Rádon szegregátum nem található.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Rádon szegregátum nem található.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Rádon szegregátum nem található.

Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyi, illetve a szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés esélyegyenlőségének, esélyegyenlőtlenségének feltárása e program kialakítása szempontjából lényeges terület. A teljes esélyegyenlőséget megvalósító egyenlő hozzáférés első kérdése az, hogy e program szempontjából kiemelt célcsoportokhoz tartozó egyének a többségi társadalomhoz tartózkodókkal azonos mértékben férnek-e hozzá a szolgáltatásokhoz.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény értelmében a beteg lakóhelyén, illetve annak közelében biztosítani kell számára, hogy hosszú távú, személyes kapcsolaton alapuló, a páciens nemétől, korától és betegségétől függetlenül folyamatos egészségügyi ellátásban részesüljön.

Az egészségügyi alapellátás fontosabb intézményei: a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás, a fogorvosi alapellátás, az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás, a védőnői ellátás, az iskola-egészségügyi ellátás.

Rádon - viszonylag kis létszámú település révén- nem áll rendelkezésre valamennyi igény szerinti egészségügyi ellátással, az alapellátás legfontosabb szolgáltatásai azonban mindenki számára helyben elérhetők. Az is el kell mondani, hogy az ellátás infrastruktúrája elavult, a meglévő épületben a működés nem elég hatékony és nem biztosít egyenlő esélyű hozzáférést a fogyatékkal élők és az idősek számára.

A jelen helyzetre megoldást jelent az a pályázati úton elnyert támogatás, amely egy új egészségház építését segíti elő.

„Önkormányzati tulajdonú egészségügyi alapellátást nyújtó intézmények fejlesztésének támogatása Pest megyében” pályázaton önkormányzatunk 174.287.468 Ft támogatást nyert új egészségház építésére. Három alapellátási forma (háziorvos, fogorvos és védőnő) új épületbe költözésével egy komplex egészségügyi ellátó központ kialakítása történik, amely megfelelő színvonalú ellátást biztosít majd a helyi lakosság számára.

Az új épület teljes akadálymentesítése megvalósul, nemcsak a fizika-, hanem az infó-kommunikációs is, így valamennyi fogyatékkal élő számára biztosított lesz az épületbe való bejutás, az épületen belüli közlekedés, és akadálymentesített mosdó is kialakításra kerül.

Az új egészségház átadásának várható ideje: 2019. október 30.

Háziorvosi és házi gyermekorvosi ellátás:

A települést ellátó egyetlen háziorvosi praxis jelenleg a meglévő egészségházban működik. Ez a praxis felnőttek és gyermekek számára egyaránt biztosítja az orvosi ellátást. A háziorvosi munkát egy asszisztens segíti. A háziorvosi ellátás esetszáma évről évre növekszik, növelve ezzel az orvos és asszisztensének leterheltségét.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
A háziorvosi ellátásban a lakáson történt beteglátogatások (rendelőn kívüli ellátások) száma (eset)	3316	3381	2386	1243	1137	1260
A háziorvosi ellátásban a rendelésen megjelentek (rendelőben ellátott esetek) száma (eset)	14840	13639	13658	13465	13853	14059
A háziorvosi ellátásban a megjelentek és a meglátogatottak száma összesen (eset)	18156	17020	16044	14708	14990	15319

Gyermek-szakorvosi rendelés keretében havonta egyszer 1 órában a 0-6 éves korú gyermekek oltása, illetve egyedi eseteknél a speciális szakorvoshoz való irányítása történik.

Védőnői szolgálat:

A település ez irányú ellátását 1 védőnő végzi. A védőnői szolgálat jelenleg a polgármesteri hivatal alagsorában, egy váró és öltöző nélküli, babakocsival megközelíthetetlen, irattárból ideiglenesen

átalakított helyiségben található. Az új egészségház megépülésével valamennyi fent említett probléma megoldódik.

A védőnői szolgálat kiterjed a várandós tanácsadásra, valamint a csecsemő-, gyermek-, és ifjúsági tanácsadásra is.

Fogászati ellátás:

A fogorvosi praxis az új épület elkészüléséig szintén a meglévő egészségházban működik. Heti négy alkalommal érhető el Rádon a fogorvosi ellátás.

Orvosi ügyelet:

Rád lakosai számára az orvosi ügyeletet a Kelet-Pest Megyei Orvosi Ügyeletet biztosító Önkormányzati Társulás biztosítja.

Iskola-egészségügyi ellátás:

Az iskola egészségügyi ellátás célja: közreműködés az óvodában, alap és középfokú tanintézményekben és kollégiumokban nevelt és oktatott gyermekek egészséges szomatikus, mentális és szociális fejlődésnek biztosításában egészségi állapotának védelmében és egészségének fejlesztésében. A krónikus beteg vagy fogyatékkal élő gyermek intézményi integrációjának elősegítése.

Településünkön az óvodás és általános iskolás gyermekek iskola-egészségügyi ellátása a háziorvos és a területi védőnő közreműködésével történik.

Járóbeteg szakellátás:

Az általános járóbeteg-szakellátás a beteg folyamatos ellátását, gondozását végző orvos beutalása vagy a beteg jelentkezése alapján, szakorvos által végzett egyszeri, illetve alkalmi egészségügyi ellátás, továbbá fekvőbeteg-ellátást nem igénylő krónikus betegség esetén a folyamatos szakorvosi gondozás. Az általános járóbeteg-szakellátást a beteg lakóhelyének közelében kell biztosítani.

Rád esetében az ez irányú ellátást a Vácon működő Jávorszky Ödön Kórház- Rendelőintézet biztosítja. Az intézmény 2018-ban 5,6 milliárd forintos támogatást nyert új járóbeteg-ellátó épülettömb építésre és a már meglévő épületek korszerűsítésére. A támogatás lehetőséget teremt új laboratóriumi, diagnosztikai eszközök vásárlására, orvosi és informatikai berendezések beszerzésére.

Kórházi szakellátás:

A település lakói számára a kórházi ellátást, a gyógyító-, megelőző szakellátást a váci Jávorszky Ödön Kórház biztosítja.

Egyéb egészségüghöz kapcsolódó ellátások:

- Gyógyszer ellátás: A gyógyszerellátást településünkön a rövidített nyitva tartással működő Vác Remete Gyógyszertár Rádi Fiókgyógyszertára biztosítja.
- Közgyógyellátás (1993. évi III. törvény):
A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás, mely alanyi és normatív jogcímen adható.

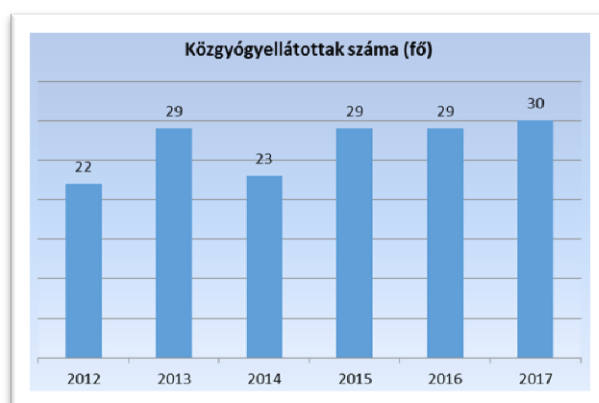
A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkező személy – külön jogszabályban meghatározottak szerint – térítésmentesen jogosult a társadalombiztosítási támogatásba befogadott

a) járóbeteg-ellátás keretében rendelhető egyes, a biztonságos és gazdaságos gyógyszer- és gyógyászati segédeszköz-ellátás, valamint a gyógyszerforgalmazás általános szabályairól szóló jogszabályban meghatározott gyógyszerekre – ideértve a különleges táplálkozási igényt kielégítő tápszereket is – gyógyszerkerete erejéig,

b) egyes, a biztonságos és gazdaságos gyógyszer- és gyógyászati segédeszköz-ellátás, valamint a gyógyszerforgalmazás általános szabályairól szóló jogszabályban meghatározott gyógyászati segédeszközökre, ideértve a protetikai és fogszabályozó eszközöket is, valamint azok javítására és kölcsönzésére, továbbá

c) az orvosi rehabilitáció céljából igénybe vehető gyógyászati ellátásokra [az a)–c) pont szerinti a továbbiakban együtt: gyógyító ellátás].

Az elmúlt évek statisztikája szerint 20-30 fő közötti az a szám, amely Rád község lakói által igénybevett közgyógyellátást mutatja. az elmúlt öt év átlaga 28 fő, amely a lakosság számnak mindössze 1,42%-a.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Prevenációs és szűrőprogramok egészségmegőrzést, betegségmegelőzést célzó olyan projektek, amelyek az egészségvédelemnek fontos részét képezik. Számos formában jelenhet meg e tevékenység a felvilágosító előadásoktól a szakorvosi vizsgálatokig terjedhet.

Rádi helyszíni szűrőprogramokat a hatályos megállapodás alapján a Verezegyház Kistérség Esély Szociális Alapellátási Központ szervez. A házi gondozók közreműködésével a felnőtt lakosság vérnyomás, vércukor, koleszterin és súly mérése történik hetente egy alkalommal.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Fejlesztő és rehabilitációs ellátás valamennyi korosztály számára biztosított Vácon.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az egészséges táplálkozás egyre inkább előtérbe kerülő téma, különösen a gyermekekre vonatkozóan. A szülő házból hozott szokások és élmények jelentősen meghatározzák az étkezési szokásokat. A legkisebbek és fiatalok étkezését befolyásoló szereplők a nappali ellátást biztosító intézmények (bölcsőde, óvoda, iskola), a szülők, és a közétkeztetők.

A közétkeztetést szabályozó rendelet 2015-ben került bevezetésre. A közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet célja, hogy mindenki

a szükségleteinek és az egészséges táplálkozás irányelveinek megfelelő ételt kapjon a közétkeztetésben.

A rendelet meghatározza, hogy bizonyos korcsoportban, bizonyos étkeztetési típus mellett mit kell biztosítani a közétkeztetőknek a gyerekek számára (mennyi zöldség, gyümölcs, mennyi tejtermék, gabonaféle szükséges), és megszabta azt is, hogy a sótartalomnak miként kell alakulnia.

Rád község közintézményeiben étkezést biztosító szolgáltatónak is a rendeletben foglaltak és az életkori sajátosságok figyelembevételével kell elkészítenie az ételeket.

Az egészséges táplálkozáshoz kapcsolódó alábbi programok szervezésére került sor a település iskolájában és óvodájában:

Iskolai programok:

- Iskolagyümölcs programban való részvétel (heti 2x gyümölcs, 1x dobozos gyümölcslé)
- Zöldségkóstoltatás az iskolagyümölcs program keretében
- Egészségnap (gyümölcs és zöldség saláták készítése és elfogyasztása a gyerekek bevonásával)
- Iskolatej programban való részvétel (heti 4x dobozos tej, kakaó, ízesített tej)

Óvodai programok:

- Víz világnapja
- Föld napja
- Minden héten gyümölcsnap
- Továbbá a környezet megismerése nevelési tevékenységen belül szó esik az egészséges táplálkozásról

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A sportolás, mint aktív kikapcsolódás szerves része a település életének. E tevékenységnek ad otthont a falu Tornacsarnoka és a hozzá tartozó gondozott futballpálya, amely mindenki számára rendelkezésre áll.

Képek forrása: Települési Arculati Kézikönyv

A sportpályán kívül a sportolásnak és rekreációs tevékenységnek helyszínéül szolgálhat a település parkja, amely nem csupán sportolásra alkalmas, számos rendezvénynek is helyet biztosít. A település lakói sok időt töltenek a mesés zöld környezetben. A 2014-ben átadott játszótér is meglehetősen népszerű elsősorban a fiatalabb korosztály körében, a dús lombú fák alatt elhelyezett padok és pihenőhelyek pedig a felnőtt lakosság kikapcsolódását szolgálják.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják alapellátás, valamint szakosított ellátások formájában.

Alapellátás formái:

- a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás,
- az étkeztetés,

- a házi segítségnyújtás,
- a családsegítés,
- a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- a közösségi ellátások,
- a támogató szolgáltatás,
- az utcai szociális munka,
- a nappali ellátás

A személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátást

- az ápolást, gondozást nyújtó intézmény,
- a rehabilitációs intézmény,
- a lakóotthon
- az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény (
- a támogatott lakhatás,
- az egyéb speciális szociális intézmény nyújtja.

Rád esetében a kötelező ellátásokhoz tartoznak:

- étkeztetés,
- családsegítés,
- házi segítségnyújtás,

A településen a szociális alapellátás feladatait a Veresegyház Kistérség Esély Szociális Alapellátási Központ látja el.

2017-ben - a központ beszámolója szerint - alapellátás keretében 4 gyermek gondozása történt, és 1 fő felnőttel kötöttek megállapodást. Az év során 37 családból 201 fővel tartottak kapcsolatot. 6 esetben kaptak visszajelzést kiskorú veszélyeztetéséről, mely 4 gyereket érintett. 3 bántalmazott gyermekkel voltak kapcsolatban.

A Központ munkatársa 14 alkalommal látogatta meg a gondozott családokat, és 2 alkalommal végzett felkérésre környezettanulmányt. Éves szinten 197 alkalommal 136 rádi lakos fordult a szolgálathoz különféle bajaikkal, gondjaikkal.

Házi segítségnyújtást igénylő 2017-ben nem volt a településen.

11 fő részesült élelmiszer adományban, összesen 36.400.- Ft értékben.

Az említett évben 6 alkalommal, 4 jelzéssel érintett fő tekintetében érkezett jelzés valamely probléma fennállásáról.

A kezelt ügyek többsége a gyermekes családoknál a magatartási, családi kapcsolati problémák, bántalmazás és elhanyagolás. Felnőtteknél munkakeresés, lakhatási, szociális problémák merültek fel leginkább.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Rád önkormányzatának nincs tudomása arról, hogy a településen bármely személy vagy szolgáltató megsértette az egyenlő bánásmódról szóló törvényben foglaltakat. Hátrányos megkülönböztetésre, az egyenlő bánásmód követelményének megsértésére vonatkozó bejelentés nem érkezett.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Pozitív diszkrimináción azokat a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentését célzó intézményes beavatkozásokat értjük, amelyek kedvezményezettjei valamely hátrányosan megkülönböztetett csoport tagjai.

Az egyenlő bánásmód követelményét a szociális biztonsággal összefüggésben érvényesíteni kell különösen a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása során. Ezt oly módon kell megtenni, hogy a hátrányos helyzetű állampolgárokat vagy csoportokat meghatározott jogviszonyokban, speciális ellátások nyújtásában vagy a közszolgáltatásokhoz való hozzáférésben előnyben részesítik más, hasonló jogi helyzetű állampolgárokkal, illetőleg csoportokkal szemben – azaz „pozitív diszkriminációt” alkalmaznak az érdekükben.

Rád Községi Önkormányzat a fenti elvek figyelembevételével alakította ki a helyi szociális ellátások és szociális támogatások szabályairól szóló rendeletét, amely – többek között - a programban nevesített célcsoportok hátrányainak kompenzálását is szolgálja.

Az egyenlő bánásmód követelményét az egészségügyi ellátással összefüggésben is érvényesíteni kell az egészségügyi szolgáltatásnyújtás, kiemelten

- a) a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel,
- b) a gyógyító-megelőző ellátás,
- c) a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata,
- d) az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során

Önkormányzatunk e téren is igyekszik mindent megtenni annak érdekében, hogy a településen élő hátrányos helyzetű lakosok szolgáltatásokhoz való hozzáférését segítse.

Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

A közösség, mint társas közeg létfontosságú szerepet játszik az ember egész életében. Egy település lakossága közösséget alkot, a lakóhelyi közösségben az egyének kisebb-nagyobb csoportjai példamutatással, az egymással szembeni elvárásaik által hatnak egymásra. E hatás jelentős segítséget jelenthet az esélyegyenlőségi program intézkedéseinek megvalósításában is.

a) közösségi élet színterei, fórumai

Rád számos lehetőséget biztosít a közösségi élet gyakorlásához, a különböző közösségi programok szervezéséhez, megrendezéséhez.

E tekintetben a település egyik fontos intézménye a „Tornacsarnok”, amely sport és egyéb (kulturális) rendezvények szervezésének, lebonyolításának helyszínéül szolgál.

Az épület minden sportág és minden korosztály részére 14 x 24 m-es sportparkettával ellátott küzdőtérrel és egy 40 nm-es asztaliteniszezésre alkalmas helyiséggel várja a sportolni vágyókat. Az emeleten női, férfi öltözők és mosdók találhatók, melyek biztosítják az öltözködési és tisztálkodási lehetőséget. Egy 2017-ben elnyert pályázatnak köszönhetően a tornacsarnok teljes felújításon esett át 2018-ban.

A sportolásnak és a kikapcsolódásnak helyszínéül szolgálhat továbbá a település parkja, amely számos rendezvénynek is helyet ad. A település lakói által kedvelt helyszín a 2014-ben átadott játszótér is.

Rendezvények helyszínül szolgál továbbá a Rádi Községi Könyvtár, a római katolikus templom tér.

A programok szervezésében résztvevő szervezetek:

- **Faluért Egyesület** célja a falu kulturális életének színesítése, kulturális programok szervezése, rendezése.
- **Rádi Élmény Műhely** helyi családok, szülők közössége, akik évek óta azon igyekeznek, hogy minél több, színesebb, színvonalasabb gyermekprogram kerüljön megrendezésre Rádon. Ennek érdekében a Falukarácsonyon immár 10 éve minden évben megrendezik a KaRÁDcsonyi Jótekonysági Vásárt, ahol saját készítésű portékákat fabatkáért árusítják, és tartós élelmiszereket gyűjtenek nehéz sorsú falubeliek javára. A vásárban összegyűlt bevételt elsősorban a következő évi faluszintű rendezvények gyermekprogramjainak szervezésére használják fel (áprilisi Családi Nap, májusi Falunap) s ha lehetőség nyílik rá, önálló eseményeket (Rádi Mese Műhely, Rádi Börze és Élmény Nap, Föld Órája) is szerveznek.

(Forrás: https://www.facebook.com/pg/RadiElmenyMuhely/events/?ref=page_internal)

- **Duna-menti Regionális Sportegyesület**
- **RÁD SPORTEGYESÜLET**
- **Rádi Petőfi Sportkör**

Az elmúlt időszakban a település legnépszerűbb programjai voltak: Családi-nap, Falunap, Falukarácsony.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény értelmében a helyi közösség tagjai a helyi önkormányzás alanyaként kötelesek betartani és betartatni a közösségi együttélés alapvető szabályait. Ezek alapján felhatalmazást kap a helyi önkormányzat képviselő-testülete, hogy rendeletben határozza meg a közösségi együttélés alapvető szabályait, valamint ezek elmulasztásának jogkövetkezményeit.

Településünk ezen felhatalmazás alapján alkotta meg 8/2012.(VI. 14.) számú rendeletét a tiltott, kirívóan közösségellenes magatartásokról.

Az elmúlt években közösségi együttélés szabályainak megszegésére tekintettel nem kellett eljárást indítani.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A kisebb településeken, a falvakban még ma is erősebbek a közvetlen kapcsolatok, ennek köszönhetően nagyobb az esély a lokális közösségek kialakulására, mint a városokban, kisvárosokban. Az alacsonyabb lakónépességű településen élők kapcsolataiból strukturálódó kisközösségek esetében valószínűbb az egymás iránti tolerancia és az ezzel kapcsolatos aktivitás megjelenése. Egy település életében az az ideális, ha a hátrányos helyzetű rétegek tagjaival szembeni szolidaritás kialakul, és állandósul. Jó példája ennek az a helyi kezdeményezés is, amelyet a „Rádi Élmény Műhely” évek óta folytat, karácsony előtti időszakban tartós élelmiszereket gyűjtenek nehéz sorsú falubeliek javára.

További jó gyakorlatként kezeljük a Veresegyház Kistérség Esély Szociális Alapellátási Központ általi azon önkéntes munkát, amely eredményeként az „Élelmiszermentés program” keretében pl.: 2017-ben Rád település rászorultjaihoz 36.400.-Ft értékű élelmiszer került.

A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Településünkön nem működik roma nemzetiségi önkormányzat.

Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A települési támogatásban részesülők száma növekedést mutat.	Támogatások növekedését célzó felmérés készítése, tervezés.
A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált álláskeresők aránya a munkanélküliek között növekszik.	A tartós munkanélküliség csökkentése, munkalehetőségek nyilvánossá tétele.
A munkanélküliek körében növekszik a legfeljebb 8 általános iskolát végzettek aránya.	Felzárkóztatási programok, lehetőségek feltérképezése, megosztása az érintettekkel.
Az elmúlt években alig változott a település lakásállománya.	A lakásépítéssel kapcsolatos támogatások népszerűsítése, információk megosztása.
A prevenció és szűrőprogramokhoz való korlátozott hozzáférés.	A prevenció és szűrőprogramok szélesítése.

II. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A gyermekek helyzetének elemzéséhez kapcsolódóan szükséges e témakört érintő fogalmak meghatározása (a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény – továbbiakban Gyvt.- meghatározása alapján).

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

Védelembe vétel: ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhivatal a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

Gyermekek védelme: a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

Pénzügyi és természetbeni ellátások:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- a gyermekétkeztetés,
- a gyermektartásdíj megelőlegezése,
- az otthonteremtési támogatás.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a gyermekjóléti szolgáltatás,
- a gyermekek napközbeni ellátása,
- a gyermekek átmeneti gondozása,
- Biztos Kezdet Gyerekház.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- az otthont nyújtó ellátás,
- az utógondozói ellátás,

- a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása,
- a védelembe vétel,
- a családba fogadás,
- az ideiglenes hatályú elhelyezés,
- a nevelésbe vétel,
- a nevelési felügyelet elrendelése,
- az utógondozás elrendelése,
- az utógondozói ellátás elrendelése,
- a megelőző pártfogás elrendelése.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: a jogosult gyermek számára a települési önkormányzat jegyzője a Gyvt-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára.

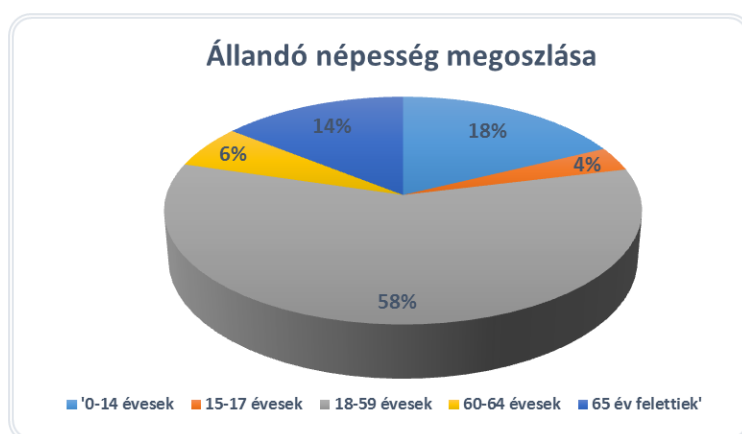
Kedvezményes gyermekétkeztetés: a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a gyermek jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételére.

A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

A gyermekek esélyegyenlőségi problémái alapvetően nem a korukból, hanem főként az egyéb kockázatokat koncentrálnó paramétereik meglétéből fakad. Ilyen tényező például a szülők alacsony iskolai végzettsége, munkanélkülisége, esetleg leszázalékolt volta, vagy az egészségtelen lakáskörülmények, nevelési hiányosságok, a család erkölcsi helyzete, életvitele, értékrendje, valamint a szolgáltatásokhoz való hozzáférés korlátozottsága. Ezek az életviszonyok a születés pillanatától olyan negatív hatást gyakorolnak a gyermekek szocializációjára, és már az első életévekben olyan hátrányok kialakulásához vezetnek, amelyeket a későbbiekben nehéz - de nem lehetetlen - mérsékelni. Az esélyegyenlőség elősegítése, és a fent említett hátrányok csökkentése egyaránt állami és önkormányzati feladat.

Rád lakosságának kor szerinti megoszlását prezentáló diagram 2017. évre vonatkozó adatai szerint 18 év alatti lakosok a teljes lakosság 22%-át tették ki. Ez a számarány meghaladta a 60 év felettiek arányát.

Az előző hat év viszonylatában is hasonló tendencia figyelhető meg, azaz a településre a fiatalodás jellemző.

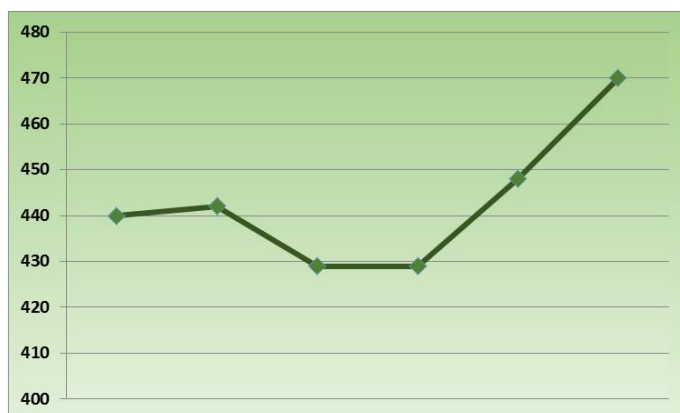

A 18 év alattiak számának változását szemlélteti a következő táblázat és grafikon. 2015 óta évente több mint 4 %-kal növekszik e korosztály a községben.

18 év alatti lakónépesség száma

ÉV	FŐ	VÁLTOZÁS
2012	440	bázis év
2013	442	100,5%
2014	429	97,1%
2015	429	100,0%
2016	448	104,4%
2017	470	104,9%

Forrás: TeIR

Az esélyegyenlőség megteremtésének egyik fontos intézménye az iskola. A településen működő II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola jelenlegi formáját a nyolcvanas évek közepén kapta.

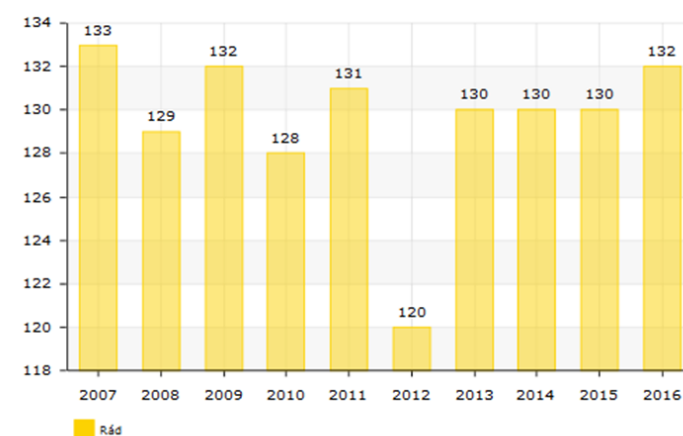
A 11 pedagógust és két óraadó pedagógust foglalkoztató oktatási intézményben nyolc önálló osztály mellett egy alsós napközis csoport biztosítja a délutáni tanulást, felügyeletet. A szabadidő hasznos eltöltésére pedig öt szakköri, énekkari, sportköri foglalkozást vehetnek igénybe a tanulók.

Ezen túlmenően az alsó tagozatosok heti egy óra keretében ismerkedhetnek a néptánc elemeivel, valamint a váci zeneiskola kihelyezett tagozatán zongoraoktatás, idegen nyelv és úszásoktatás is folyik az iskolában.

Rendszerek továbbá a közösségépítő rendezvények, kirándulások, múzeum és színházlátogatások. (Forrás: <http://rakoczi-rad.sulinet.hu/index.php/rad-iskola-bemutakozo-menu>)

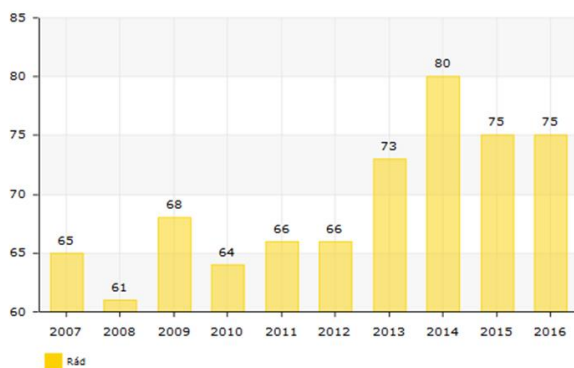

Általános iskolai tanulók száma (fő)

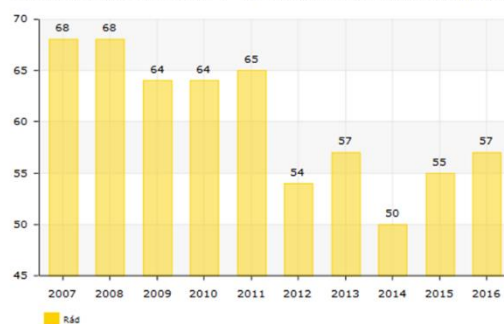

2019 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-reli.

Általános iskolában tanuló 1–4. évfolyamosok száma a nappali oktatásban (fő)

Általános iskolában tanuló 5–8. évfolyamosok száma a nappali oktatásban (fő)

2019 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

A település általános iskolájában tanulók nagyobbik hányada helyi lakos. A tanulók számában az elmúlt években nagyobb arányú csökkenés/növekedés nem tapasztalható.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A gyermekek védelméről szóló törvény pontosan meghatározza a veszélyeztetettség mibenlétét: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. A gyermekeket érintő veszélyeztetettség olyan családokban fordul elő leggyakrabban, amelyeket az érzelmi kötelékek és a megfelelő szülői modellek hiánya, vagy súlyos torzulása jellemez.

A veszélyeztetettség megelőzésében kiemelkedő jelentősége van a veszélyeztetettséget észlelő jelzőrendszer működtetésének, a más alapellátások keretei között történő megelőző tevékenység koordinálásának, az együttműködés megszervezésének.

Védelembe vétel: ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhivatal a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

A gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006 (XII.23.) Kormányrendelet határozza meg a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet jegyzői hatáskörben való megállapításának hatáskörét. Ezzel párhuzamosan a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv., illetve annak végrehajtási rendelet részletesen meghatározza a megállapítás feltételeit. Ennek értelmében hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult

vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

Rád községben 2016 óta hátrányos, illetve halmazottan hátrányos helyzetű gyermek nem volt.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

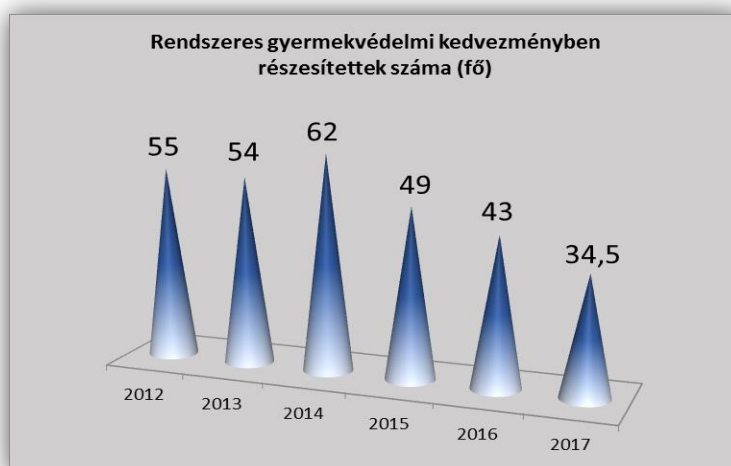
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása a jegyző hatásköre. A jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult:

- meghatározott ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek,
- meghatározott természetbeni támogatásnak,
- egyéb kedvezményeknek

az igénybevételére.

Településünkön a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma az elmúlt években csökkent, a vizsgált időszakban alábbiak szerint alakult (forrás:TEIR adatbázis):

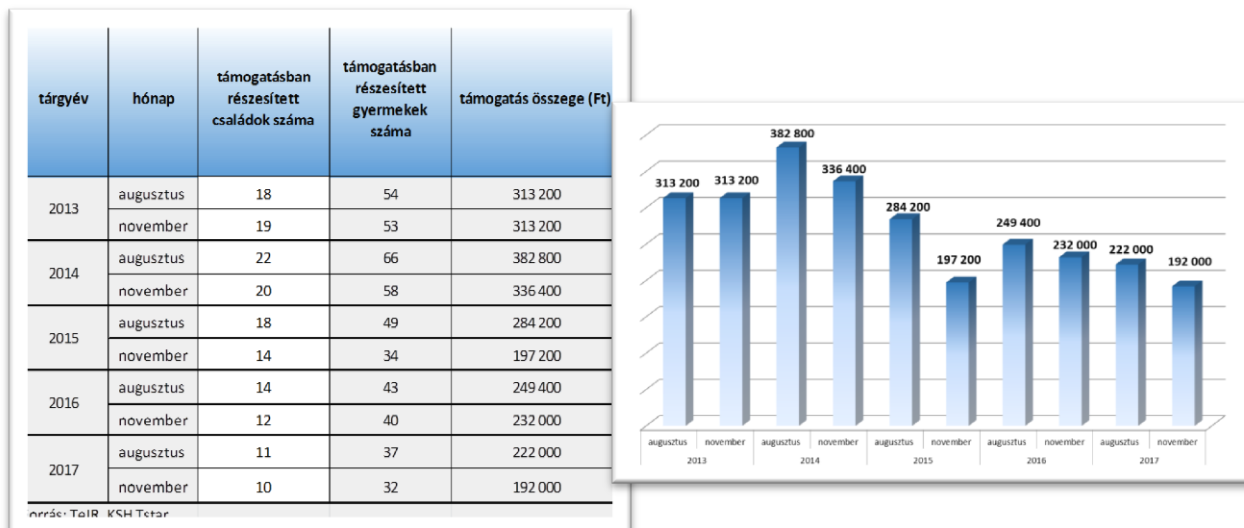
ÉV	Kedvezményben részesített családok száma	Ebből az egyedülálló szülővel rendelkező család száma
2013	19	8
2014	20	6
2015	18	9
2016	14	4
2017	10	4

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Az ingyenes vagy kedvezményes támogatások nagyobbik hányada a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény jogosultságához kötődik.

Ilyen támogatás többek között az **eseti pénzbeli támogatás** (Erzsébet utalvány formájában), azon gyermek részére folyósítható, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1-én, és november 1-én fennáll.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás megállapítására vizsgált időszakban nem került sor.

Óvodáztatási támogatásra irányuló kérelem a vizsgált időszakban nem érkezett a hivatalhoz.

Rendkívüli – pénzbeli – gyermekvédelmi támogatások:

- 2013-ban 2 családnál, 4 fő kiskorú részesült pénzbeli támogatásban
- 2014-ben kérelem nem érkezett
- 2015-ben kérelem nem érkezett
- 2016-ban kérelem nem érkezett
- 2017-ben kérelem nem érkezett

Rád Község Önkormányzata a településen állandó lakóhellyel rendelkező és életvitelszerűen itt élő újszülöttek részére egyszeri 50.000.- Ft összegű települési támogatás keretében **születési támogatást** biztosít. (2017-ben 26 család részesült támogatásban, összesen 1.125.000.- Ft összegben.)

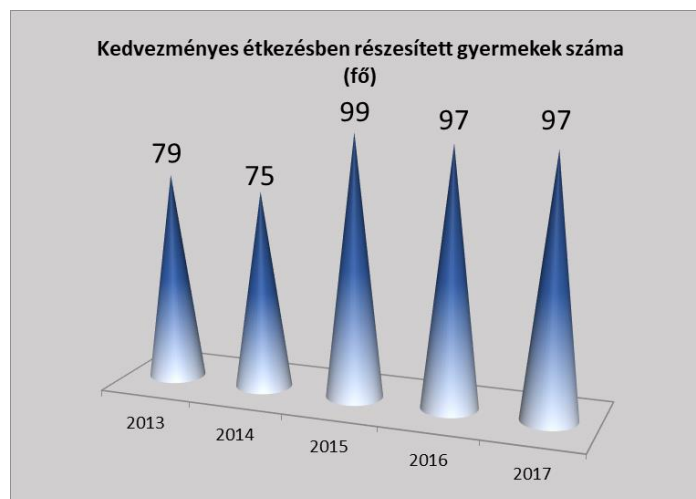
Az önkormányzat települési támogatásként a településen állandó lakóhellyel rendelkező és életvitelszerűen itt élő nappali tagozatos – általános iskolai, középfokú oktatásban és felsőfokú oktatásban, vagy OKJ-s képzésben résztvevő – tanulók részére évente egyszer **iskolakezdési támogatást** nyújt tanulónként 15.000.- Ft összegben. (2017-ben 172 család 301 tanulója részesült támogatásban, összesen 4.515.000.- Ft.)

Az Önkormányzat évente kiírja a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati **Ösztöndíj** pályázatot felsőoktatási hallgatók és felsőoktatási tanulmányokat kezdeni kívánó fiatalok számára.

- 2013-ban pályázók száma 5 fő, eredményesen támogatottak száma: 5 fő
- 2014-ben pályázók száma 2 fő, eredményesen támogatottak száma: 2 fő
- 2015-ben pályázók száma 1 fő, eredményesen támogatottak száma: 1 fő
- 2016-ban pályázók száma 3 fő, eredményesen támogatottak száma: 3 fő
- 2017-ben pályázók száma 2 fő, eredményesen támogatottak száma: 0 fő

d) kedvezményes étkeztetésben részesülők száma, aránya

A gyermekétkeztetést az óvodai és iskolai intézményekben biztosítja az önkormányzat. Az óvodai és iskolai étkeztetést a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő gyermekek részére – a törvényi szabályozás alapján – az önkormányzat ingyenesen biztosítja. Az étkeztetést igénybe vevő három vagy több gyermekes családok esetében 50%-os díjkedvezmény biztosított.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A településen élő gyermekek valamennyien magyar állampolgárságúak.

Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Rádon szegregátum nem található, ennek okán telepszerű környezetben élő gyermekek sem találhatók.

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A vonatkozó jogszabály az oktatási esélyegyenlőség szempontjából hátrányos helyzetű (HH) és halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyerekeket, tanulókat különböztet meg. A törvényi meghatározásban a hátrányok legfontosabb eredői a gyermek családjának szegénysége és a szülők alacsony iskolázottságából adódó hátrányos társadalmi helyzete. A két jogi fogalom tartalma 2013 szeptemberében jelentősen megváltozott a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény módosításával. A megváltozott szabályozás miatt Rádon is csökkenés mutatkozik a HH-HHH gyermekek számában, a statisztikai adatok azt mutatják, hogy 2016 óta nincs hátrányos helyzetű (HH) és halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyerek a településen.

Év	Óvodai HH	Óvodai HHH	Általános iskolai HH	Általános iskolai HHH	Középfokú HH	Középfokú HHH	Összes HH	Összes HHH
2013	11	0	24	10	0	0	35	10
2014	8	0	2	11	0	0	10	11
2015	0	0	3	14	0	0	3	14
2016	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: Oktatási Hivatal

A közoktatási törvény biztosítja a hátrányos helyzetű, a speciális nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyermekek jogait a megfelelő oktatáshoz, fejlesztéshez.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A hazai szabályozás szerint a védőnő szakmai tevékenységét önállóan végzi együttműködve a háziorvossal, házi gyermekorvossal valamint a család- és gyermekjóléti szolgálattal és központtal, amelynek célja a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése.

A területi védőnői ellátást az egészségügyi főiskolai karon védőnői oklevelet szerzett, vagy azzal egyenértékűnek elismert oklevéllel rendelkező védőnő nyújthat.

A védőnők feladataival részletesen az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény és a 49/2004 ESzCsM rendelet foglalkozik, amely szerint a legfontosabb védőnői feladatok a következők:

- a család- és nővédelem, ezen belül a tanácsadás, a családgondozás
- a 25-65 év közötti nők részére jogszabályban meghatározott feltételek szerinti szűrővizsgálatok végzése (pl. méhnyak-szűrés);
- a várandós, gyermekágyas és szoptató anyák gondozása;
- gyermekek gondozása az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig;
- védőnői feladatok végzése az óvodában és az oktatási intézményben;
- az otthonukban gondozott tanköteles korú gyermek gondozása;
- együttműködés a szociális, köznevelési, család- és ifjúságügyi, civil és egyházi a kulturális és a további érintett ágazatokkal;
- a gyermekvédelmi jelzőrendszerben való részvétel.

Rádon a védőnői feladatokat évek óta 1 fő látja el.

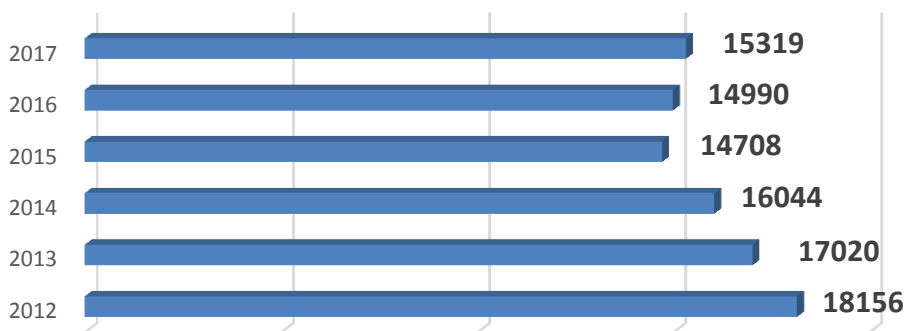
b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény (továbbiakban: Eatv.) 5. §-a szerint a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik: a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról, a fogorvosi alapellátásról, az alapellátáshoz kapcsolódó háziorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátásról, a védőnői ellátásról és az iskola-egészségügyi ellátásról.

A háziiorvosi és gyermekorvosi ellátás alapvető célja – az orvostudomány, elsősorban a belgyógyászat és a gyermekgyógyászat fejlődése által biztosított lehetőségek kihasználásával – a felnőttek, a gyermekek egészségügyi igényeinek minél teljesebb, és minél magasabb szintű kielégítése.

Településünkön felnőttek és gyerekek részére szervezett háziiorvosi szolgálat működik. A háziorvos által ellátott esetszám az utóbbi három évben növekszik.

A háziiorvosi ellátásban a megjelentek és a meglátogatottak száma összesen (eset)

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A település óvodája külön nem rendelkezik gyógypedagógiai csoporttal. Lehetőség van azonban gyermekek korai fejlesztésére, amennyiben ezt a szolgáltatást valamely szakterületi szakember javasolja: pl.: gyámhatóság, védőnő, otthoni körülmények szükségessé teszik, nevelési tanácsadó, stb.

d) gyermekjóléti alapellátás

A gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások rendszerét a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló szabályozza. A gyermekjóléti alapellátások célja a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének megelőzése.

Az alapellátás hozzájárul a gyermek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetének feltárásához, és a gyermek szocializációs hátrányának csökkentésével annak leküzdéséhez.

A gyermekjóléti alapellátások részei: a gyermekjóléti szolgáltatás, a gyermekek napközbeni ellátása, a gyermekek átmeneti gondozása és a Biztos Kezdet Gyerekház.

A településen a gyermekjóléti alapellátást 2015. december 31-éig az „Együtt a gyermekekért” Nonprofit Közhasznú Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat nyújtotta, ezt követően 2016. január 1-étől pedig a Veresegyház Kistérség Esély Szociális Alapellátási központ nyújtja. A gyermekjóléti szolgálat feladatait 1 fő családgondozó látja el hetente 1 alkalommal.

	2013. év	2014. év	2015. év	2016. év	2017. év
Alapellátottak száma (fő)	16	15	12	3	4
Jelzőrendszeri jelzések száma	n.a.	n.a.	n.a.	3	4
Családlátogatások száma	19	45	35	14	14
Bántalmazott/elhanyagolt gyermekek száma (fő)	n.a.	n.a.	n.a.	1	3

A gyermekjóléti alapellátások körébe tartozó napközbeni kisgyermek ellátások biztosítása alapvető tényezője a szülők (nők) munkába állásának, továbbá fontos szerepet tölt be a hátrányos helyzetű gyermekek korai szocializációjában.

Településünkön a következő gyermekjóléti alapellátási formák biztosítottak: óvoda, általános iskola.

e) gyermekvédelem

A gyermekek védelmének általános szabályait, rendszerét a „Gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról” szóló 1997. évi XXXI. törvény” határozza meg.

Az ENSZ Gyermekjogi Egyezményével összhangban a törvény a gyermek érdekeit és jogait helyezi előtérbe, elsőbbséget adva a családban történő nevelkedésnek. Ennek érdekében a különböző támogatások széles körét biztosítja a család és a gyermek számára és csak utolsó eszközként teszi lehetővé a családból való kiemelés, azonban ebben az esetben is kiemelt feladatként határozza meg a családba történő visszagondozást.

A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat, melyben részt vehetnek civil szervezetek, egyházi szervezetek, egyéni vállalkozók is.

A fenti szervezeteken túl számos más szervezetnek is feladata a gyermekek védelme, melyek veszélyeztetettség észlelése esetén kötelesek jelezni ezt a gyermekjóléti szolgálatnak. E szervek közé tartozik többek között a gyermek-egészségügyi szolgálat; a különböző közoktatási intézmények; a családsegítő szolgálatok; a rendőrség; az ügyészség; az áldozatsegítő szolgálat; a gyerekekkel kapcsolatba kerülő civil szervezetek; de bármely állampolgár is tehet, sőt köteles is bejelentést tenni, ha gyerekbántalmazást vagy más módon történő veszélyeztetést tapasztal.

A gyermekvédelemmel összefüggő önkormányzati feladatokat a már említett 1997. évi XXXI. törvény határozza meg. E törvény biztosítja a gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeli és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint hatósági intézkedések keretében.

Önkormányzati, illetve jegyzői feladatok:

Pénzbeli ellátásokon belül:

- a.) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
- b.) a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás
- c.) óvodáztatási támogatás

Személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a.) a gyermekvédelmi szolgáltatás (gyermekvédelmi szolgálat működtetése)

- b.) a gyermekek napközbeni ellátása (bölcsőde, családi napközi, házi gyermekfelügyelet)
- c.) a gyermekek átmeneti gondozása (helyettes szülő, gyermekek átmeneti otthona, családok átmeneti otthona)

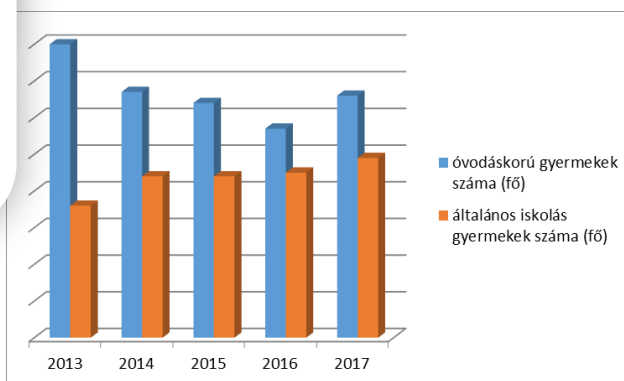
A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó gyámhivatali, illetve család- és gyermekjóléti központi hatósági intézkedések:

- a.) a védelembe vétel, az igazolatlan iskolai hiányzásokkal összefüggő gyámhatósági eljárás
- b.) a családba fogadás
- c.) az ideiglenes hatályú elhelyezés

Az említett gyermekvédelmi feladatokhoz tartozó pénzbeli és természetbeni ellátásokról az előzőekben már esett szó, ezért az alábbiakban a gyermekek napközbeni ellátásában részesülőkre térünk ki.

Év	óvodáskorú gyermekek száma (fő)	általános iskolás gyermekek száma (fő)
2013	80	36
2014	67	44
2015	64	44
2016	57	45
2017	66	49

Forrás: Önkormányzati adatok

A fenti adatok alapján jól érzékelhető a gyermekek napközbeni ellátására való igények növekedése. A település fiatalodása hosszútávon az intézményi férőhelyek számának bővítését is szükségessé teszi, amelyre önkormányzatunknak már jó előre fel kell készülnie.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A településen a gyermekvédelmi jelzőrendszer megfelelően működik. Célja a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése. A gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

A jelzőrendszer tagjai, vagyis a településen a gyermekekkel kapcsolatban álló valamennyi érintett intézmény és szakemberek együttműködése megfelelő, mindent megtesznek annak érdekében, hogy a gyermekkel kapcsolatban felmerülő, vagy feltárt veszélyeztetettséget jelezzék, segítséget kérjenek, és együttműködjenek.

Amennyiben pedig krízishelyzet áll elő a helyi családsegítő és gyermekjóléti szolgálatnál hozzáférhetők azon igénybe vehető szolgáltatások elérhetőségei, amelyek a gyermekek veszélyeztetettsége esetén segítséget jelentenek, például anya/gyermeke otthonok, családok átmeneti otthonának elérhetőségei, illetve a helyi szakemberek megteszik a szükséges intézkedéseket a helyzet megoldása érdekében.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Az egészségfejlesztés, sport és szabadidős tevékenység egyik legnépszerűbb helyszíne Rádon a Tornacsarnok és a hozzá tartozó futballpálya.

A sportpályán kívül a sportolásnak és rekreációs tevékenységnek helyszínéül szolgál a település parkja, amely nem csupán sportolásra alkalmas, számos rendezvénynek is helyet ad. A 2014-ben átadott játszótér is meglehetősen népszerű elsősorban a fiatalabb korosztály körében.

A gyermekek részére szervezett kereteken belül az óvoda és iskola által nyújtott programok, rendezvények is biztosítanak sportolási és szabadidős elfoglaltságot.

A „Rádi Óvodás Gyermekekért” Alapítvány céljai között szerepel egyebeken túl a gyermekek mozgási készségeinek fejlesztéséhez szükséges szobai és szabadtéri sporteszközök folyamatos biztosítása. Az egészséges életmód és esztétikus környezet feltételeinek biztosításához szükséges eszközök beszerzése, és a gyermekek színházlátogatásának, kirándulásának utazási költségeinek fedezése.

A település általános iskolája sportköri foglalkozásaival és nyári, valamint erdei táboraival járul hozzá a tanulók egészségfejlesztéséhez, valamint a sport és szabadidős lehetőségek szélesítéséhez.

Rád község egyik legnagyobb tavaszi rendezvényét a falunapot általában minden év május hónapban rendezzük meg. A program összeállításakor törekszünk arra, hogy a szórakozás, vidámság mellett, legyen ez a rendezvény a résztvevők számára „helyi ünnep” és olyan alkalom, amikor a helyiek és vendégeik megállnak egy pillanatra, kiszakadnak a mindennapok rohanásából, és együtt örülnek az életnek, egymásnak, és az otthonuknak helyet adó Rád településnek. A falunapnak értéknek kell lennie, a szórakozás mellett tartalmas programokkal, amely egyrészt a gyermekeké, másrészt szól a fiataloknak, és az idősebbeknek is.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Önkormányzatunkhoz ezidáig nem érkezett jelzés arra vonatkozóan, hogy településünkön felnőtteket vagy gyermekeket érő hátrányos megkülönböztetés történt.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

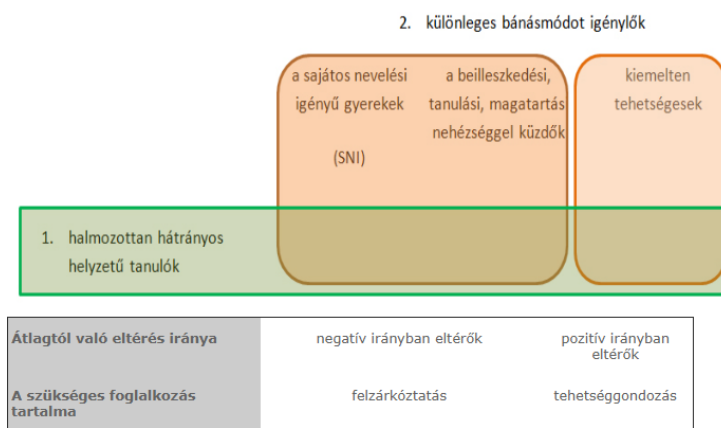
Az esélyegyenlőség előmozdítása kapcsán a társadalom egyes tagjai javára történő pozitív diszkrimináció, az egyenlő feltételek, az esélyegyenlőség biztosítása nemcsak megengedett, hanem el is várható, mind a szociális, mind a testi és lelki különbségekből adódó hátrányok enyhítése terén. A gyermekek esetében alkalmazott hátránykompenzáló módszerek lehetnek a helyi támogatások, ösztöndíjak mellett, azok a helyi szolgáltatások, amelyek biztosítják számukra az életkoruknak megfelelő igényeik kielégítését. Rádon a gyermekek részére juttatható pénzügyi és nem pénzügyi ellátásokon túl elérhetők különböző ingyenes szabadidős programok és rendezvények, valamint iskolai szinten gyógytorna, logopédiai foglalkozás, iskolai korrepetálás valamint gyógypedagógiai szolgáltatás is.

.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4. §-a értelmében kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
 - aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
 - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
 - ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
- b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló

(Forrás: <http://www.igypk.hu>)

Mint azt a törvény és a fenti ábra is mutatja kiemelt figyelmet nem csupán átlagtól negatív irányban eltérő gyermekek igényelnek, hanem különleges bánásmódot igényelnek a tehetséges gyermekek is.

A köznevelési törvény a köznevelés kiemelt feladataként rögzíti az iskolát megelőző kisgyermekkorú fejlesztést, továbbá a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók speciális igényeinek figyelembevételét, egyéni képességeikhez igazodó, legeredményesebb fejlődésük elősegítését, a minél teljesebb társadalmi beilleszkedés lehetőségeinek megteremtését.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A településre vonatkozó – Oktatási Hivatal által nyilvántartott – adatok azt mutatják, hogy 2016 óta nincs hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermek Rádon.

Év	Összes hátrányos helyzetű gyermek	Összes halmozottan hátrányos helyzetű gyermek
2013	35	10
2014	10	11
2015	3	14
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0

Forrás: Oktatási Hivatal

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4. §-a értelmében kiemelt figyelmet igénylő kategóriába tartozik a különleges bánásmódot igénylő, a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, illetve a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.

A községben működő II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola és a Rádi Napközi Otthonos Óvoda pedagógiai programja egyaránt tartalmaz egyéni bánásmód és differenciált fejlesztésre vonatkozó tervezést, befogadó attitűd, a különbözőségek elfogadásának természetessé tételét a gyermekek számára. A különbözőségek tiszteletét, elfogadását, sajátosságainak megismerését, kezelését egymáshoz való alkalmazkodással, egyénhez igazított fejlesztéssel.

Fejlesztő és rehabilitációs ellátás a rádi gyermekek számára a helyi szolgáltatáson túl Vácon a Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Váci Tagintézményében is biztosított az alábbi területeken:

- Pedagógiai vizsgálat
- Komplex pedagógiai-pszichológiai szakértői vizsgálat
- Gyógynevelés, fejlesztőpedagógia
- Pszichológia
- Logopédia
- Gyógytestnevelés
- Korai fejlesztés

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógynevelés, iskolapszichológusok száma stb.)

A településen a II. Rákóczi Ferenc Általános Iskolában gyógytorna, a beszédhibás tanulóknak logopédiai foglalkozás, és minden „fontosabb” tantárgyból korrepetálás segíti a tehetségeket, ill. a lemaradókat. Szakképzett gyógynevelés is foglalkozik a tanulási nehézségekkel küzdő tanulókkal.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

A település nevelési intézményeiben hátrányos megkülönböztetés, jogellenes elkülönítés nincs a gyermekek között.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

A településen egy köznevelést végző általános iskola működik. Ennek megfelelően intézmények közötti tanulói iskolai eredmények mérése nem lehetséges. Összehasonlításunk fókusz a országos kompetenciaméréseken a rádi iskola által elért eredmények országos eredményekkel való összevetése (Forrás: /www.kir.hu).

Kompetenciamérés eredményei

2013. évi

Átlageredmények

Mérési terület	Évfolyam	Átlageredmény (megbízhatósági tartomány)	
		Az intézményben	Országosan
Matematika	6.	1531 (1437;1612)	😊 1489 (1488;1490)
	8.	1655 (1546;1752)	😊 1620 (1620;1622)
Szövegértés	6.	1444 (1339;1523)	😊 1497 (1496;1498)
	8.	1469 (1346;1604)	😊 1555 (1554;1557)

- 😊 Az intézmény eredményénél szignifikánsan alacsonyabb az adott érték
- 😊 Az intézmény eredménye nem különbözik szignifikánsan az adott értéktől
- 😊 Az intézmény eredményénél szignifikánsan magasabb az adott érték

2014. évi

Átlageredmények

Mérési terület	Évfolyam	Átlageredmény (megbízhatósági tartomány)	
		Az intézményben	Országosan
Matematika	6.	1306 (1221;1384)	😞 1491 (1490;1492)
	8.	1660 (1580;1731)	😊 1617 (1616;1618)
Szövegértés	6.	1306 (1194;1393)	😞 1481 (1480;1482)
	8.	1512 (1417;1596)	😊 1557 (1556;1558)

- 😊 Az intézmény eredményénél szignifikánsan alacsonyabb az adott érték
- 😊 Az intézmény eredménye nem különbözik szignifikánsan az adott értéktől
- 😞 Az intézmény eredményénél szignifikánsan magasabb az adott érték

2015. évi

Átlageredmények

Mérési terület	Évfolyam	Átlageredmény (megbízhatósági tartomány)	
		Az intézményben	Országosan
Matematika	6.	1429 (1368;1496)	😊 1486 (1485;1487)
	8.	1304 (1244;1357)	😞 1597 (1596;1598)
Szövegértés	6.	1447 (1331;1604)	😊 1494 (1493;1496)
	8.	1221 (1158;1265)	😞 1568 (1567;1569)

- 😊 Az intézmény eredményénél szignifikánsan alacsonyabb az adott érték
- 😊 Az intézmény eredménye nem különbözik szignifikánsan az adott értéktől
- 😞 Az intézmény eredményénél szignifikánsan magasabb az adott érték

2016. évi

Átlageredmények

Mérési terület	Évfolyam	Átlageredmény (megbízhatósági tartomány)	
		Az intézményben	Országosan
Matematika	6.	1429 (1368;1496)	☹ 1486 (1485;1487)
	8.	1304 (1244;1357)	☹ 1597 (1596;1598)
Szövegértés	6.	1447 (1331;1604)	☹ 1494 (1493;1496)
	8.	1221 (1158;1265)	☹ 1568 (1567;1569)

- ☺ Az intézmény eredményénél szignifikánsan alacsonyabb az adott érték
- ☹ Az intézmény eredménye nem különbözik szignifikánsan az adott értéktől
- ☹ Az intézmény eredményénél szignifikánsan magasabb az adott érték

2017. évi

Átlageredmények

Mérési terület	Évfolyam	Átlageredmény (megbízhatósági tartomány)	
		Az intézményben	Országosan
Matematika	6.	1461 (1384;1558)	☹ 1497 (1496;1498)
	8.	1723 (1631;1802)	☺ 1612 (1611;1613)
Szövegértés	6.	1420 (1338;1526)	☹ 1503 (1502;1505)
	8.	1688 (1540;1801)	☹ 1571 (1570;1572)

- ☺ Az intézmény eredményénél szignifikánsan alacsonyabb az adott érték
- ☹ Az intézmény eredménye nem különbözik szignifikánsan az adott értéktől
- ☹ Az intézmény eredményénél szignifikánsan magasabb az adott érték

A fenti táblázatok adatai alapján egyfajta hullámszó teljesítmény állapítható meg a tanulók matematika és szövegértési kompetenciájában. Míg 2013-ban mindkét évfolyam mindkét tárgyra vonatkozóan az országos átlagot teljesítette, az azt követő három évben hol egyik, hol másik évfolyam eredménye maradt alul mindkét tárgyra vonatkozóan.

Javulás figyelhető meg azonban 2017. évben, ahol újra sikerült teljesíteni az országos átlagos eredményt a Rádi II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola tanulóinak.

Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Emelkedik a betelepülő családok, és ezáltal a fiatal, 18 év alatti korosztályhoz tartozók száma.	Stratégiai program kidolgozása a fiatalodó település változásainak kezelésére.
Az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenet nehézséget okoz a fiatalok számára.	Helyi szintű diákmunka szervezése.
A gyermekek napközbeni ellátására való igények növekedése.	Hosszú távú stratégia kidolgozása a gyermekek napközbeni ellátására való igények kiszolgálására.

III. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nők esélyegyenlőségének biztosítása az Európai Unió egyik legfontosabb célja. Az egyenlő esélyek biztosítására irányuló közösségi politika az európai integráció kezdete óta napirenden szerepel.

Az egyenlő bánásmód biztosítása nem egyenlő az esélyegyenlőséggel. A nők és férfiak közötti egyenlő bánásmód biztosításán a nőkkel szembeni hátrányos megkülönböztetést, azaz a diszkriminációt tilalmát értjük. Ezzel szemben az esélyegyenlőség azokat a konkrét intézkedéseket jelenti, amely a nők tényleges egyenjogúsítása érdekében történnek az élet legkülönbözőbb területein – oktatás, egészségügy, munkaerőpiac, szociális biztonság stb.

A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A női esélyegyenlőség egyik kardinális területe a munkaerő-piacon betöltött szerepük. A női munka csupán a házi munkára és gyermeknevelésre történő korlátozódása Európa és a korabeli fejlett országokban az ipari és szolgáltatási tevékenységek háztartásból történő kiválásával, elkülönülésével kezdődött. A munkaerő-szükséglet növekedésével, egyre több nő került – többnyire vezető állásokat kivéve – a férfiak helyére. Ma már Európában és a világ fejlett részén több nő végez egyetemet, mint férfi. Ennek következtében a nők a férfiakkal nagyjából egyenlő eséllyel foglalják el helyüket a gazdasági életben, de még mindig kis eséllyel a vezető állásokban, továbbá a politikai pozíciókban. A bérkülönbségek csökkentek az évtizedek során a nők magasabb képzettsége és a foglalkoztatottságuk nagyobb térnyerése következtében, de bérszínvonaluk még az azonos foglalkozási kategóriákban is elmarad a férfiakétól.

Az „Egyenlő munkáért egyenlő bér” elve sem hazánkban sem Európa többi államában nem érvényesül, bár érzékelhető némi javulás.

A nők órábéré a férfiak órábérének százalékában az EU egyes tagállamaiban

	B	DK	D	E	F	I	L	NL	A	P	FIN	S	UK
Osszesen	83,2	88,1	76,9	74	76,6	76,5	83,9	70,5	73,6	71,7	81,6	87	73,7
Gazdasági ágazat	73	74,9	68,7	70,2	67,6	73,8	67,3	62	67,1	74,9	81,4	78,5	67,6
Törvényhozók, felső vezetők	82	86,5	80,4	78,4	79,1	83,7	83,6	74	79,9	88,9	84	87,8	83,7
Szakképzettséggel bíró vezetők	85,5	80,1	73,2	82,8	85,6	82	87,7	72	72,9	84,7	78,2	86,5	73,3
Technikusok és középfokú végzettségűek	74,6	72,3	66,9	65	63,3	69	72,8	63,1	63,6	69,8	72,6	78,4	64,4
Alkalmazottak	83,9	84,9	79,7	77,1	91,4	78,8	83,5	75,3	80,2	83,7	93,7	96,1	92,7
Irodai munkát végzők	79,5	84,6	69,1	78	87,7	81,8	81	71,1	77,7	83,1	86	95,1	82,2
Eladók, kiszolgáló és segédszemélyzet	81,3	85,5	74,4	72	79,7	76,2	67,3	70,6	69	68,3	79,9	90,6	70,1
Kétkezi munkások	83,4	90,9	75,7	70,7	80	76,7	78,9	74,9	69	62,9	81,3	91,3	62,1
Iparosok	78,8	88,5	78,8	73,3	79,7	74,9	68,2	68,1	72,5	72,6	81,7	95,1	76,4
Egyéb	84	83,9	81,4	82,5	86,5	83,9	76	76	76,2	83	82,7	88,5	81

Forrás: Eurostat, Women's earnings in the EU

Egy Világgazdasági Fórum által 2015-ben végzett tanulmány szerint, a jelenlegi javuló trend folytatását feltételezve, a nők bére világviszonylatban 2133-ban érheti utol a férfiakét (forrás: The Global Gender Gap Report 2015).

A magyar jog kifejezett rendelkezéssel és közvetett módon is tiltja az egyenlő munkáért egyenlő bér elvének megsértését. Az Alkotmány 70./B § (2) bekezdése szerint: „az egyenlő munkáért mindenkinek, bármilyen megkülönböztetés nélkül, egyenlő bérhez van joga”. Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény pedig a védett tulajdonságok alapján tiltja nők ez irányú hátrányos megkülönböztetését.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Nem csupán a bérezés tekintetében vannak hátrányos helyzetben a nők, hanem foglalkoztatási arány tekintetében is. A nők lemaradása a 2014-ben 10,5 százalékpont volt, foglalkoztatottsági arányuk 59,6 százalék (forrás: Eurostat Employment statistics, 2015).

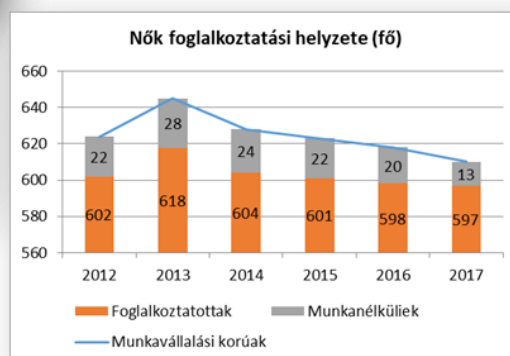
2015 harmadik negyedében a női foglalkoztatottsági arány elérte eddigi legmagasabb szintjét: 64,5 százalékot (férfiak: 75,6%); (forrás: Factsheet: Gender Equality Report 2015).

Magyarországon pedig 2014-ben a nők mindössze 55,9 százaléka volt jelen a munkaerőpiacon.

Ez az arány Rád női munkavállalási korú lakosainak tekintetében sokkal pozitívabb képet mutat. 2014-ben a nők 96,2%-a volt foglalkoztatott. Az arányok azóta javulást mutatnak, 2017-ben 97,7%-os volt a női foglalkoztatás.

Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében (fő)						
Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak	Nők	Férfiak	Nők	Férfiak	Nők
2012	674	624	646	602	29	22
2013	679	645	642	618	38	28
2014	663	628	635	604	28	24
2015	658	623	635	601	24	22
2016	669	618	652	598	17	20
2017	657	610	644	597	13	13

Forrás: Telr

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Helyi szinten foglalkoztatást segítő és képzési programok a Pannon Gimnázium és Általános Iskola szervezésében érhetők el. A felnőttképzési közoktatási intézmény (gimnázium és általános iskola) érettségi előtti nappali, esti és levelező tagozatos iskolarendszerű középfokú képzéssel, illetve az általános iskolát be nem fejezett nem tanköteles fiatalok és felnőttek nappali-rendszerű, esti és levelező munkarend szerinti oktatásával foglalkozik.

Egyéb foglalkoztatást segítő programok a Váci Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályának szervezésében, piaci alapú képzési lehetőségek pedig legközelebb Vácon érhetők el az érintettek részére.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Alacsony iskolai végzettségűnek tekinthetjük egyrészt azokat, akik még az általános iskolát sem fejezték be, másrészt a munkaerőpiac szereplőinek azon tagjait, akik ugyan elvégezték az általános

iskolát, de ezen kívül semmilyen végzettséget nem szereztek, és szakma nélkül szintén kevés esélyük van az elhelyezkedésre.

A magasabb iskolai végzettség általában nők esetében is jobb munkaerő-piaci helyzettel társul. A kimutatás adatai szerint a nők alapvetően minden esetben jóval kisebb arányban találnak munkát, mint a férfiak. Ez hatványozottan igaz a befejezetlen általános iskolai végzettséggel rendelkezők csoportjára. E körben a férfiaknál a foglalkoztatottak aránya több mint kétszerese a nőkének.

A kimutatások alapján megfigyelhető, hogy minél alacsonyabb a végzettség, annál inkább a fizikai, illetve a szakképesítést nem igénylő munka dominál. A szellemi munka alapfeltételeként pedig megjelenik az érettségi.

Rád női lakosságának iskolai végzettségére vonatkozóan nem áll rendelkezésre – végzettséget igazoló dokumentummal alátámasztott, releváns adat. Bár a települési nők végzettsége nem ismert, az a fentiek alapján bizonyítást nyert, hogy foglalkoztatási arányuk jóval az országos átlag fölött van.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Önkormányzatunk nem rendelkezik a foglalkoztatás területén megvalósult hátrányos megkülönböztetésre irányuló adatokkal egyik célcsoport tekintetében sem, így a nőkre vonatkozóan sem.

A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A felmérések szerint az egyik leginkább problémát jelentő nőket érintő terület a munkahelyi és családi elvárásoknak való egyidejű megfelelés. A „kettős elvárás” feszültsége negatív hatással van a gyermekvállalásra is. A gyermekek számának alakulását meghatározóan befolyásolja az, hogy a nők hogyan tudják összeegyeztetni a családi szerepeiket a munkahelyi elvárásokkal. Az összehangolás sokféle tényezőtől függ. Például attól, hogy rendelkezésre állnak-e a kisgyermekek ellátását biztosító intézmények; mennyire rugalmas a munkapiac és teszi lehetővé a rész-, vagy egyéb atipikus foglalkoztatást, milyen a férfi és a nő közötti szerep-, feladat- és munkamegosztás.

(forrás: Demográfiai Portré 2015)

Rádon munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások közül az óvodás és iskolás gyermekek nappali ellátása megoldott.

Óvodai nevelés adatai					
Év	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma
2012	3	79	1	79	0
2013	3	78	1	78	0
2014	3	75	1	64	0
2015	3	75	1	49	0
2016	3	75	1	57	0
2017	3	75	1	55	0
Forrás: TeIR					

A 3-7 év közötti gyermekek napközbeni ellátását a Rádi Napközi- Otthonos Óvoda biztosítja.

A településen nem áll rendelkezésre bölcsődei ellátás. E hiány felszámolására Önkormányzatunk 2018-ban pályázatot nyújtott be egy csoportos bölcsődei szolgáltatás bevezetésére. A pályázat elbírálása még nem történt meg.

A családi és munkahelyi feladatok megfelelő összeegyeztetésének egyik megoldása az atipikus munkavégzés formák bevezetése. A település közintézményeinek vezetése nyitott az alternatív/atipikus foglalkoztatás alkalmazására, a foglalkoztatottak élethelyzetének megfelelően rugalmasságot mutatnak a munkaidő felhasználás, a rugalmas munkavégzés tekintetében (lehetőségekhez mérten).

A település további munkáltatóinál alkalmazott atipikus munkavégzési formákra vonatkozóan nem áll rendelkezésre adat.

Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Tudatos családtervezés esetén nagyobb az esély egészséges, a társadalom számára is hasznos gyermek megszületésére, felnevelésére. A családtervezéshez azonban szükség lehet segítségre, akár felvilágosítás, akár egyéb irányú segítségnyújtás tekintetében. Az anyai/apai szerepre való felkészítést már a gyermekkorban a családi példa és felvilágosító beszélgetés megalapozhatja. A későbbiekben az iskolai felvilágosító előadások, majd a ténylegesen jelentkező problémákat, kéréseket az erre kialakított gondozó, ellátó hálózat munkatársai segítik.

Rádon a helyi védőnői szolgálat kiterjed a várandós tanácsadásra, valamint a csecsemő-, gyermek-, és ifjúsági tanácsadásra is. A védőnő a leendő szülők gyermekgondozással kapcsolatos felkészítését már várandós korban megkezdi, elsősorban beszélgetések, családlátogatások formájában, kiemelt figyelmet fordítva a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyákra, gyermekekre.

Várandós tanácsadást heti rendszerességgel tart a védőnő, és koordinálja a terhesség idejének megfelelő vizsgálatok megtörténtét, illetve otthonában is meglátogatja a várandós anyákat.

A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A nemi alapú erőszak oka és következménye is a nők és férfiak közötti egyenlőtlenség. Ma háromból egy nő válik fizikai és/vagy szexuális erőszak áldozatává 15 éves kora után. (forrás: Factsheet: Istanbul Convention: Combatting Violence against women, 2016)

E statisztikát nem támasztják alá a helyi tapasztalatok. Rádon az elmúlt években nem vált ismertté olyan cselekmény, amely a nőkre, családon belüli erőszakra irányult. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy nem történik családon belüli erőszak, mivel a családban, az otthon falai mögött folyó erőszak a privát szféra sérthetetlenségénél fogva gyakran marad láthatatlan, ami az áldozat számára jelentősen megnehezíti a segítségkérést, a környezet számára pedig a segítségnyújtást. Bízunk abban, hogy nők és gyermekek számára biztosított szolgáltatások szakmai szereplőinek felkészültsége, a jelzőrendszer megfelelő működése képes az ezirányú problémákat időben feltárni és az érintetteknek megfelelő segítséget nyújtani a megoldásukhoz.

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Rádon sem anyaothton, sem családok átmeneti otthona nem található. A család és jóléti szolgáltatást végző Veresegyházi Kistérség Esély Szociális Alapellátási Központ munkatársai mindent megtesznek a krízishelyzetek megelőzéséért. Amennyiben mégis krízishelyzet áll elő, a

központ helyi munkatársánál hozzáférhetők azon igénybe vehető szolgáltatások elérhetőségei, amelyek a gyermekek és családok veszélyeztetettsége esetén segítséget jelentenek, például anya/gyermekotthonok, családok átmeneti otthonának elérhetőségei, illetve a helyi szakemberek megteszik a szükséges intézkedéseket a helyzet megoldása érdekében.

A nők szerepe a helyi közéletben

Egy, a nők helyzetéről, a háztartáson kívüli gazdasági és társadalmi életben betöltött szerepéről végzett kutatás szerint a női népesség 50–70 százaléka dolgozik a háztartásokon kívüli gazdasági életben. Bérük széles skálán, 8–37 százalékos terjedelemben marad el a férfiakétól. A női képviselők aránya a parlamentekben 9-38% között mozog, a legmagasabb Belgiumban (38%), és a legalacsonyabb Magyarországon, ahol ez a szám nem egész 9%. Magyarországnál kisebb női parlamenti képviseleti arány a vizsgált országok és térségek között csak Japánban található. Nem csupán a parlamentekben, de a kormányzati pozíciókban is kevés a nő. Ennek kompenzálására néhány európai országban, elsősorban az északiakban már kvótarendszert vezettek be az arányok javítására. (forrás: <http://econ.core.hu/file/download/mtdp/MTDP1628.pdf>)

Rád település képviselő-testületének csupán egy női tagja van. A 7 fős testület esetében ez 14,3 %-ot teszi ki.

A közintézményekben nagyobb hányadban van jelen a női munkaerő. A település jegyzője, az óvoda és a könyvtár vezetője szintén nő.

A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A Friedrich-Ebert-Stiftung budapesti képviselete felmérést végzett 2017-ben a magyar nőket érintő legégetőbb, valós problémákra vonatkozóan. Az eredmények azt mutatták, hogy specifikusan női problémák közül a munka-magánélet feszültsége a legsúlyosabb, azaz hogy az otthoni és munkahelyi feladatoknak egyszerre kell megfelelniük. A második helyen a megkérdezettek a nők és a férfiak közti társadalmi egyenlőtlenségeket nevezték meg, a harmadik legégetőbb probléma pedig a szülés utáni munkaerőpiacra való visszatérés, a kisgyerekekkel való elhelyezkedés nehézsége.

Rád esetében e téma kapcsán meg kell említeni, hogy nem történtek olyan kutatások és felmérések, amelyek célzottan a nők problémáira fókuszáltak. Ezen oknál fogva nem ismertek a nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák. Továbbá a településen működő civil szervezetek között sem található olyan, amelynek tevékenysége között szerepel célzottan a nőket érintő társadalmi problémák feltárása, felszámolása, a női esélyegyenlőség elősegítése.

Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A védőnői szolgálat nem mindenki számára megközelíthető (pl. babakocsival).	Új egészségház megépítése és mielőbbi átadása.
A településen nem megoldott a bölcsődei ellátás.	Bölcsődei csoport kialakítása.
A település és vonzáskörzetében működő munkáltatóknál alkalmazott atipikus	Az alkalmazott atipikus munkaformák felmérése, az atipikus munkáltatás

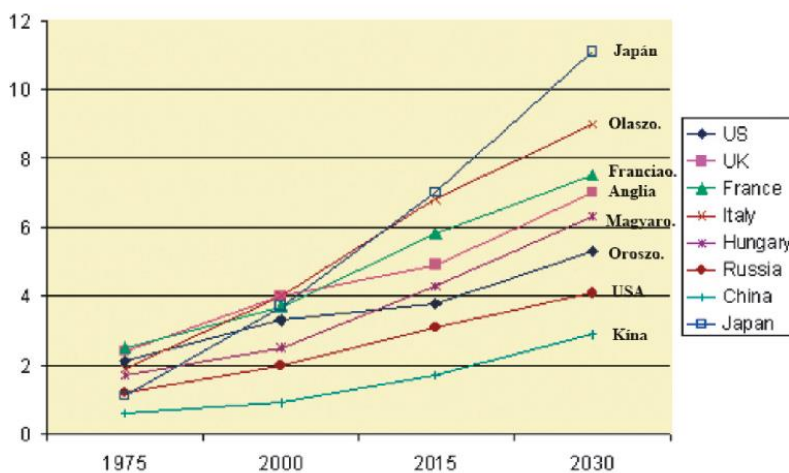
munkavégzési formákra vonatkozóan nem áll rendelkezésre adat.	népszerűsítése.
A gyermekek nyári szünet alatti felügyelete nem megoldott.	Nyári táboroztatások támogatása.

IV. Az idők helyzet, esélyegyenlősége

Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Egy ENSZ által végzett kutatás szerint 2025-re Európa népességének mintegy egyharmada eléri, vagy meghaladja 60. életévét, ezen belül is a 80 évesnél idősebbek száma különösen jelentős mértékben nő majd. Demográfiai előrejelzések szerint valamennyi időskorú csoport aránya növekedni fog, de a legidősebbek, azon belül pedig a nők részaránya emelkedik legintenzívebben.

A 80 évesnél idősebb populáció arányának változása 1975 és 2030 között⁴

Forrás: <http://mek.oszk.hu/08100/08120/08120.pdf>

Az öregedő társadalom közegészségügyi és szociális vonatkozása mellett számos gazdaságpolitikai problémát válthat ki, ezért is került az elmúlt évtizedben e téma az érdeklődés középpontjába.

Hazai viszonylatban az idők közel harmada mondható szegénynek, ebből közel 10 % lakik rossz lakás és anyagi körülmények között. Az idők társadalmi státuszát, életkörülményeit leginkább a nyugdíjazásukat megelőző munkaerő-piaci pozíciójuk határozza meg, de alapvető módon befolyásolja egészségi állapotuk is.

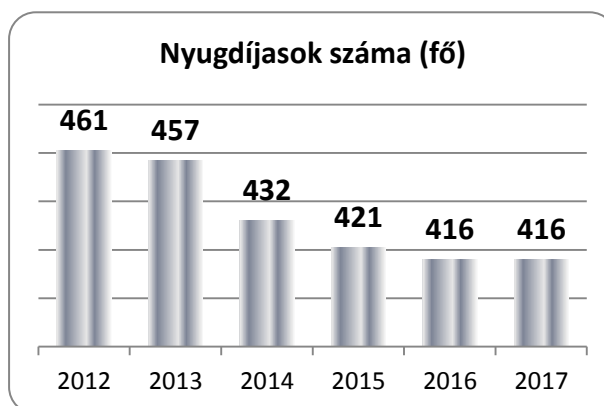
Általánosan elmondható, hogy az idők gyakrabban veszik igénybe az egészségügyi szolgáltatásokat, korukból, és az ezzel együtt járó hanyatló egészségügyi állapotukból következően.

Az idősebb generáció tagjai között jelentős mértékben jelentkezik az intenzív egészségügyi és szociális gondoskodás, a szociális ellátások iránti igény.

Az említett jellemzők Rád idős lakosai tekintetében is elmondhatók. Nem jellemző azonban a település népességének öregedése. A 18 év alattiak száma évről évre emelkedik, és jelentősen meghaladja a 60 év felettiek számát, a nyugdíjas száma pedig csökkenő tendenciát mutat.

ÉV	18 év alattiak	60 év feletti
2012	440	357
2013	442	368
2014	429	365
2015	429	371
2016	448	384
2017	470	389

Forrás: TeIR

Idősek munkaerő-piaci helyzete

Egy társadalom fontos értékmérője, hogyan bánt az időssekkel. E téren hazánk nem áll jó helyen, sem az idősök tiszteletében, megbecsülésében, gondozásban, sem az idősök foglalkoztatásában nem vagyunk példamutatók.

a) idősök, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Egyes szakmai álláspontok szerint a nyugdíjas munkavállalók foglalkoztatása csökkenthetné a munkaerőhiányt. Ebből kiindulva az utóbbi években számos olyan intézkedés történt hazánkban, amely az idősebb korosztály és a nyugdíjasok foglalkoztatását segíti. A nyugdíjas szervezetek létrejöttének támogatása nem hozott igazi áttörést, ezért 2019-től a döntéshozók adókedvezményekkel igyekeznek ösztönözni az idős korosztály foglalkoztatását.

2019. január 1-től foglalkoztatóknak nem kell szociális hozzájárulási adót, és szakképzési hozzájárulást fizetniük. A munkavállaló nyugdíjasnak pedig nem kell majd egészségbiztosítási-és nyugdíj-járulékot fizetnie, csak a 15 százalékos személyi jövedelemadót. Továbbá eltörlésre kerül az a korlátozás, amely szerint, aki megkereste a minimálbér tizenkétszeresét, annak megszüntették a nyugdíj folyósítását.

Az említett kedvezmények a remények szerint a jövőben növelni fogják az idős korosztály foglalkoztatását.

Rádon a nyugdíjas lakosság tagjaiból csupán néhányan dolgoznak munkahelyi körülmények között. Jellemzőbb a saját földterületen, háztájiban történő munkavégzés.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Egyre növekszik azoknak az idősöknek a száma, akik a nyugdíjba vonulás utáni életszakaszban is a társadalom teljes jogú tagjai szeretnének maradni, tevékeny időskort szeretnének élni. A megoldás az, hogy a nyugdíjba vonulás után a korábbi családdhoz, munkahelyhez kötődő aktív életet újfajta aktivitások kialakításával váltsák fel. Az aktív idősödés kereteinek megteremtése az egyénen túl a szűkebb közösségén és az állami közpolitikán is múlik. Alapfeltétele egy olyan egészségtudatos

szemlélet és magatartás, mely a „harmadik életkorban” is lehetővé teszi a társadalmi kapcsolatok ápolását és az intenzív társadalmi jelenlétet. Ehhez elengedhetetlen olyan preventív szemlélet terjesztése, ami az egészségmegőrzésre ösztönöz és felkészíti az idősödőket arra, hogyan kezeljék az életvitelükben bekövetkező változásokat.

Az idős korosztály aktív életszakaszának meghosszabbítása segíti a kapcsolati háló fenntartását, növeli a szubjektív elégedettségérzetet. E kettő pedig hat az egészségi állapotra, és csökkentheti az egészségügyi szolgáltatások iránti igényt.

Önkormányzatunk is fontos feladatának tartja az időskorúak aktivitásának segítését, megőrzését, szellemi és fizikai frissességük megtartását és fejlesztését. A sportintézmények lehetőségei a kondíció megtartását célozzák, a kulturális intézmények által biztosított programok és szolgáltatások pedig hozzájárulnak az ismeretek bővítéséhez az autodidakta módon történő tanuláshoz.

A szenior korosztály tagjainak a település programjainak szervezésébe, lebonyolításába való bevonása is segíthet abban, hogy az érintettek a társadalom fontos tagjának érezzék magukat.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Önkormányzatunknak nincs tudomása arról, hogy e célcsoport bármely tagját hátrányos megkülönböztetés érte a foglalkoztatás területén.

A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A népesség öregedése okán fokozódó figyelmet kell fordítani az időseket ellátó jóléti rendszerekre. Fontos a szolgáltatások minőségének, illetve a megfelelő és egyenlő hozzáférés biztosítása. Kiemelt figyelmet kell fordítani a kifejezetten az időskorban kialakuló akadályozottság okozta problémák megoldására, illetve gondozási igény kielégítésére, az ápolási, gondozási feladatokra.

Az előzőekben bemutatásra kerültek alapján az egészségügyi alapellátás a településen az idős korosztály számára is biztosított. Igény esetén a házi orvos a beteg lakásán, tartózkodási helyén nyújt szolgáltatást.

A szociális alapszolgáltatások egyik formája a házi segítségnyújtás, melyet valamennyi önkormányzat – a lakosságszámtól függetlenül – köteles biztosítani.

A házi segítségnyújtás formái:

- **szociális segítés** (lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködés, háztartási tevékenységben való közreműködés, veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzése és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában történő segítségnyújtás, szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítése)
- **személyi gondozás** (az ellátást igénybe vevővel segítő kapcsolat kialakítása és fenntartása, gondozási és ápolási feladatok elvégzése, szociális segítés keretében elvégzendő feladatok)

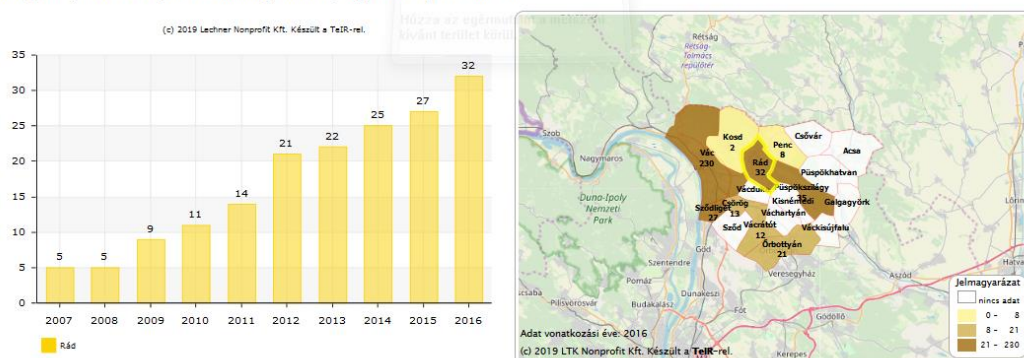
A fent szolgáltatásokat településünkön 2016. január 1. óta a Veresegyház Kistérség Esély Szociális Alapellátási Központ végzi. E szolgáltatást igénybevevők száma az utóbbi években az alábbiak szerint alakult:

Év	Házi segítségnyújtást igénybevevők száma (fő)
2014	n.a.
2015	n.a.
2016	n.a.
2017	0
2018	1

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Szociális étkeztetésben részesülők száma (fő)

A szociális étkeztetés olyan alapszolgáltatás, melynek keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkeztetéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguknak, illetve eltartottaiknak tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani.

Továbbá a Polgármesteri Hivatal dolgozói a rászorulóknak részére segítséget nyújtanak a különböző szociális támogatásokhoz való hozzáférési lehetőségek megismeréséhez, a szükséges dokumentumok kitöltéséhez.

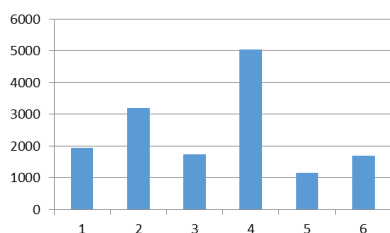
Az idősek bentlakásos ápolását-gondozását végző intézmény nincs a településen. Ilyen irányú szolgáltatás (időotthon) az alábbi településeken érhető el lakosaink számára:

- Vác
- Gödöllő
- Sződliget
- Dunakeszi

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szabadidő hasznos eltöltésére irányuló idősfoglalkoztatás, igényeikhez igazodó programok szervezése fontos része az izoláció elleni küzdelemnek, környezeti változást és emberi kapcsolatokat hozva az elszigetelt, ingerszegény környezetben élő emberek számára. Idős emberek ritkán mennek nyaralni, mert általában nem tudnak megfizetni egy hagyományos üdülést, vagy önállóan nem képesek megszervezni, lebonyolítani azt. Az önkormányzatnak kiemelt felelőssége van abban, hogy az idős polgárok életminőségét javítsa, megfelelő szolgáltatásokat nyújtson számunkra a szabadidő hasznos eltöltéséhez.

Kulturális rendezvényeken részt vevők száma (fő)

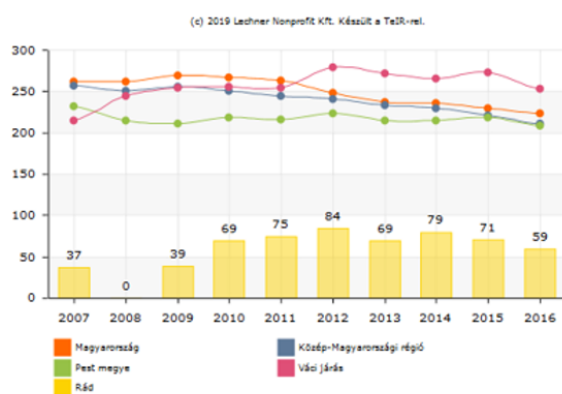

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Közművelődési intézmények száma (db)	2	2	2	2	2	2
Kulturális rendezvények száma (db)	11	13	11	12	5	5
Kulturális rendezvényeken részt vevők száma (fő)	1950	3200	1731	5035	1150	1700

Településünkön a kulturális és közművelődés egyik legfontosabb színtere a Rádi Községi Könyvtár, amely gyűjteményét folyamatosan fejleszti, feltárja, megőrzi, gondozza és rendelkezésre bocsátja, tájékoztat a könyvtári rendszer dokumentumairól és szolgáltatásairól, részt vesz a könyvtárak közötti dokumentum- és információcserében, gyűjteményét és szolgáltatásait a helyi igényeknek megfelelően alakítja, közhasznú információs szolgáltatást nyújt, helyismereti információkat és dokumentumokat gyűjt, és szabadpolcos állományrészsel is rendelkezik.

Könyvtárunk leltári állománya évről-évre növekszik, 2017-ben mintegy 5820 volt. Sajnos az elmúlt években a könyvtár-látogatók számában csökkenő tendencia tapasztalható.

A települési könyvtárakból kölcsönzött könyvtári egységek száma, száz lakosra (db)

c) idősök informatikai jártassága

Az Európai Bizottság szerint az, hogy az idősök mennyire lesznek képesek a társadalom teljes értékű, aktív tagjai maradni, nagymértékben függ informatikai ismereteiktől. Az elmúlt évtizedekben európai és hazai szinten egyaránt számos olyan program került meghirdetésre, amely az idősebbek informatikai tudásának fejlesztését szolgálta (2012: „Aktív időskor európai éve” kezdeményezés, „Kattints rá nagy!” program, stb.).

A digitális írástudás hozzájárul az idősök életminőségének javításához, a családtagok idősgondozásból eredő terheinek csökkentéséhez, munkavállalásuk elősegítéséhez, továbbá a szellemi frissesség megőrzéséhez.

Rádon az idősök, és valamennyi egyéb korosztályhoz tartozók számára a település könyvtára biztosít ingyenes számítógép használatot, illetve internet hozzáférést. Szükség esetén a könyvtár dolgozói segítséget nyújtanak az infokommunikációs eszközök használatához is.

Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Rád Községi Önkormányzat nagy hangsúlyt fektet az idős korosztály igényeinek megismerésére és a lehetőségekhez mérten azok kielégítésére. Nagyobb rendezvényeink programjait igyekszünk úgy kialakítani, hogy valamennyi generáció érdeklődését, szórakoztatását kiszolgálja.

A település egyik legnagyobb tavaszi rendezvénye a „Falunap” is olyan programokat kínál, amely a gyermekek és fiatalok, valamint a középkorúak mellett az idősebb korosztály számára is tartalmaz szórakozást, kikapcsolódás, illetve elfoglaltságot biztosít. A népi játékok, gyerek versenyek, főzőverseny, a kulturális és gyermekműsorok, tánc- és énekkarok, zenekarok fellépése és tűzijáték biztosítja a falu lakóinak mulattatását.

Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az idősebb generáció (59 éven felüliek) munkanélküliségének növekedése.	Az idősebb korosztály speciális helyzetét figyelembevevő foglalkoztatási lehetőségek kidolgozása.
Az idősödők, nyugdíjba vonulók nehezen kezelik az életvitelükben bekövetkező változásokat.	Felvilágosító programok, tréningek szervezése a témában.
A 65 év feletti nők száma közel kétszer akkora, mint az ugyanezen korcsoportba tartozó férfiaké.	A 65 év feletti nőket célzó programok szervezése, ezirányú kezdeményezések támogatása.
Az elmúlt években a könyvtár-látogatók számában csökkenő tendencia tapasztalható.	A könyvtári szolgáltatások népszerűsítése, a könyvtár közösségi térként való szélesebb körű hasznosítása.

V. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A fogyatékosagra vonatkozóan a fogalmak sokféleségéből és az egyes szakterületeken való eltérő használatból fakadó problémák merülhetnek fel.

1998. évi XXVI. törvény értelmében fogyatékos személy: az a személy, aki **tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással** - illetve ezek bármilyen halmozódásával - él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja.

A 2011-es **népszámlálás definíciója** szerint fogyatékos az a személy, akinek saját bevallása szerint **végleges, egész életére kiható testi, szellemi, mentális illetve érzékszervi fogyatékosága van, függetlenül attól, hogy ez akadályozza-e társadalmilag elvárható tevékenységek végrehajtásában.**

A megváltozott munkaképességű személy definícióját **1991. évi IV. törvény** a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról (Ft.) határozza meg. E szerint **megváltozott munkaképességű személy „aki testi vagy szellemi fogyatékos, vagy akinek az orvosi rehabilitációt**

követően munkavállalási és munkahely-megtartási esélyei testi vagy szellemi károsodása miatt csökkennek”.

A „Helyi Esélyegyenlőségi Program” ezen célcsoportja tekintetében is tárgítani kell a csoport tagjainak körét. E kategóriába kell sorolni a krónikus betegségben szenvedőket, az egészségkárosodottakat, valamint a megváltozott munkaképességűeket is.

A fogyatékosra vonatkozó meghatározás területenként eltérő szóhasználatára tekintettel e programban a „fogyatékkal élők” kifejezést az előbbieken felsorolt problémákkal küzdőkre vonatkozó gyűjtőfogalomként használjuk.

A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Az esélyegyenlőség szempontból a fogyatékkal élők különösen hátrányos helyzetben vannak, hiszen egészségügyi, testi, értelmi, vagy éppen érzékszervi hátrányuk megnehezíti, esetleg teljes mértékben gátolja a társadalmilag megszokott, illetve elvárt életvitel folytatását.

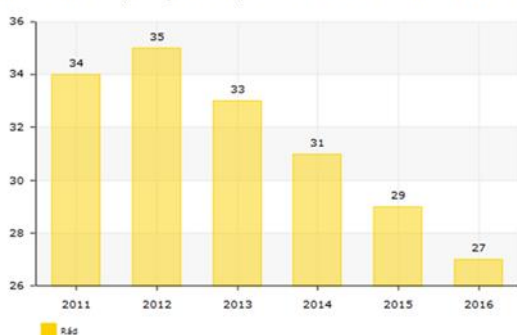
A fogyatékkal élők számára problémát jelenthet a közlekedés, a köz- és magánszolgáltatások igénybevétele, bekapcsolódás az iskolai oktatásba, egy adott képzettség megszerzése, amely egyben a munkaerő-piaci integráció korlátját is jelentheti.

Hazánkban, hasonlóan a többi gazdaságilag fejlett országhoz, tendenciózusan emelkedik a fogyatékkal élők száma, aránya. Ezen folyamat mögött számos tényező húzódik meg, gondoljunk csak a társadalom elöregedésére, a jóléti társadalmak fejlett szociális és egészségügyi ellátó rendszerére, a fejlett idősellátásra. A legutóbbi népszámlálás adatai alapján a fogyatékkal élők több dimenzióban is markáns eltérést mutatnak a társadalom egészétől.

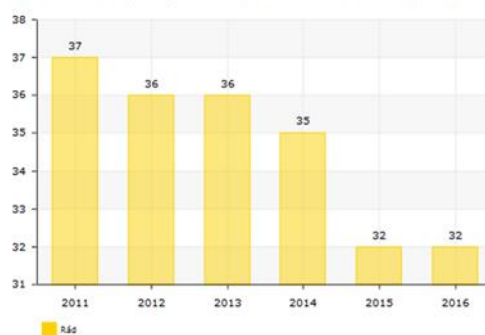
A fogyatékkal élők körében a fiatalok aránya elmarad, az idősebb korosztályok részesedése pedig meghaladja a teljes népességre jellemző arányokat, alátámasztva azt a nézetet, hogy a fogyatékkal élők számának növekedése mögött jelentős részben a társadalom elöregedése húzódik meg.

Rádra vonatkozóan a megváltozott munkaképességű személyek számának változását illetően az alábbi adatok állnak rendelkezésre:

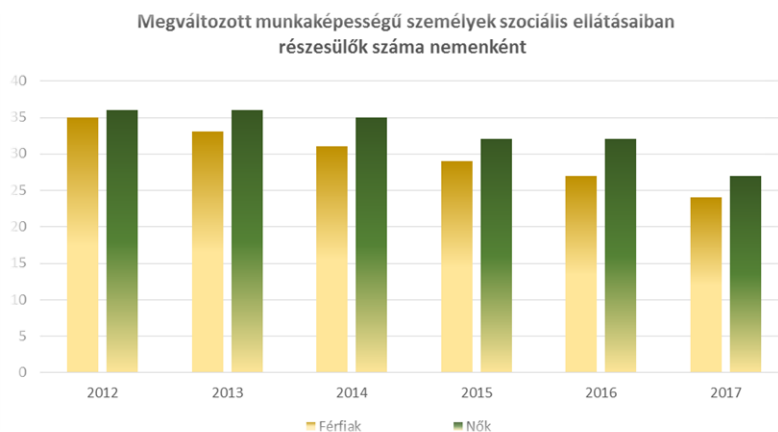
Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülő férfiak száma (fő)

Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülő nők száma (fő)

A településre vonatkozó statisztika nem támasztja alá azon – országos adatokat elemző - állítást, miszerint emelkedés tapasztalható a fogyatékkal élők számának alakulásában.

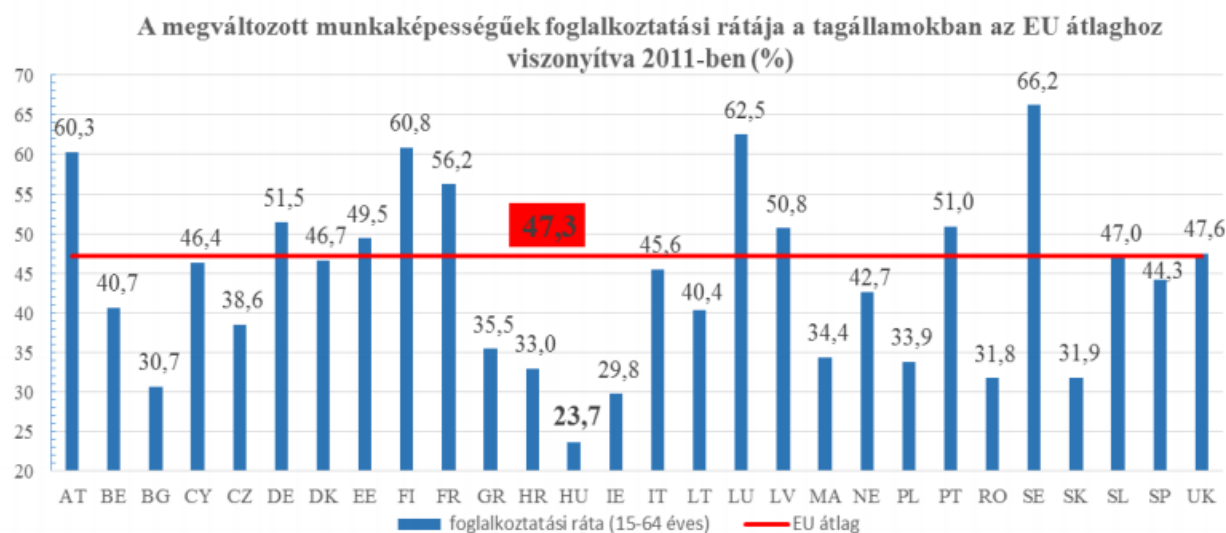

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló, 2006-ban aláírt ENSZ-egyezmény szerint a résztvevők – köztük Magyarország – elismerik a fogyatékossgal élőknek a szabadon választott és elfogadott munka által nyerhető megélhetés lehetőségének jogát a nyitott, befogadó és hozzáférhető munkaerőpiacon.

Általános uniós cél, hogy minél több fogyatékkal élőtt integráljanak a munkaerőpiacra az aktív politikák révén, valamint az, hogy csökkentsék a segélyezési rendszerek terheit.

A magyar szabályozás különbséget tesz a fogyatékkal élő és a megváltozott munkaképességű személyek között. A fogyatékkal élők esetében egyfajta speciális munkahelyek létrehozását és működtetését szorgalmazza, míg a megváltozott munkaképességűek esetében inkább egy atipikus munkavégzési formára fókuszál.

Forrás: Infoszol/Eurostat (Munkaerő felmérés)

A fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességűek foglalkoztatása valamennyi EU-s tagállamot foglalkoztató probléma. Számos elvek és célok fogalmazódtak meg, irányelv látott napvilágot e témában, az Európa 2020 stratégiában megfogalmazott célkitűzések rendszerébe is szervesen illeszkedik, hazánk mégis legutolsóként jelenik meg – a mindössze 23,7%-os rátájával - e célcsoport foglalkoztatásának statisztikájában.

Ahhoz, hogy a munkaerőpiac nagy számban alkalmazzon fogyatékkal élőket, egyfajta szemléletváltásra lenne szükség. A jelenlegi támogatási rendszer kibővítése is fontos, de igazi eredményt a foglalkoztatók hozzáállásának megváltozása hozna.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A 2000/78/EK foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmódról szóló irányelv értelmében a munka világában tilos a valláson, meggyőződésen, fogyatékossgon, életkoron vagy szexuális irányultságon alapuló hátrányos megkülönböztetés. Az irányelv meghatározza többek között a fogyatékossgon alapuló hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem általános kereteit, és azon szükséges intézkedéseket, amelyeket a munkaadóknak meg kell tenniük, hogy a fogyatékos személy számára lehetővé váljon a munkához jutás, a munkában való részvétel, az előmenetel, az át- vagy továbbképzés, kivéve, ha az ilyen intézkedés aránytalanul nagy terhet ró a munkáltatóra.

A településen és vonzáskörzetében működő foglalkoztatóknál alkalmazott fogyatékkal élőkre vonatkozóan csupán a TEIR rendszer adatai állnak rendelkezésre.

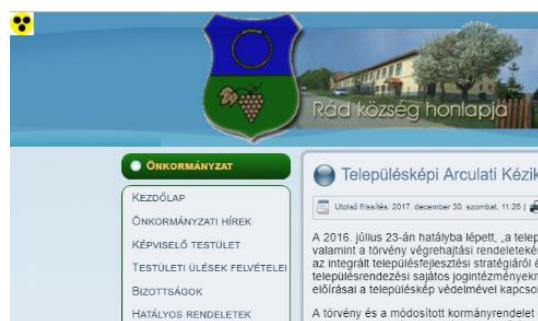
Önkormányzatunk nem rendelkezik adatokkal arra vonatkozóan, hogy a fogyatékkal élőket hány esetben és milyen hátrányos megkülönböztetés érte a foglalkoztatás területén a településen.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A fogyatékkal élők számára helyi szinten nincs lehetőség önálló életvitelt támogató intézmények szolgáltatásainak igénybe vételére. A településhez legközelebbi városban Vácon érhetők el az alábbi segítő szervezetek:

- Mozgáskorlátozottak Közép-Magyarországi Regionális Egyesülete
- Bölcsődék és Fogyatékosok Intézménye keretében
Bölcsőde és Speciális Csoport
Fogyatékosok Napközi Otthona
Fejlesztő Napközi Otthon
- Jel-Beszéd Alapítvány
- "Képpel-Jellel" Beszédképtelen Mozgássérültek Szülői Egyesülete
- Területi Összefogással a Megelőzésért Alapítvány

Önkormányzatunk kiemelt figyelmet fordít honlapjának akadálymentes elérésére, ezért annak teljes tartalma akadálymentes változatban is elérhető. Az akadálymentes honlap jóvoltából a szellemi, érzékszervi és fizikai fogyatékossgal élők részére is elérhetővé válik a tartalom.

Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élők számára a lakóhelye szerint illetékes Járási Hivataltól az alábbi támogatások igényelhetők:

- időskorúak járadéka,
- foglalkoztatást helyettesítő támogatás,
- egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás, (korábban rendszeres szociális segély),

közgyógyellátás,
ápolási díj,
súlyosan fogyatékos személy, valamint a 18 év alatti tartósan beteg gyermek után alap
összegű ápolási díjat,
a súlyosan fogyatékos személy fokozott ápolási igénye esetén járó emelt összegű ápolási
díj, valamint
kiemelt ápolási díj

Természetbeni szociális ellátásként pedig a járási hivatal:
alanyi közgyógyellátást, normatív közgyógyellátást, és
egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságot
állapíthat meg.

Helyi szinten pedig a fogyatékkal élőket is – jogosultságuk esetén - megilletik mindazok a
juttatások, amelyeket az önkormányzat a helyi szociális ellátások és támogatások szabályairól szóló
1/2015. (II. 26.) rendelete nevesít.

A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A népesség mintegy 6-8%-a él valamiféle fogyatékossgal. A nemzetközi, EU-s és hazai irányelvek,
jogszabályok mellett a társadalom érdeke és alapvető erkölcsi követelmény a lehetőségekhez
mérten számukra is biztosítani a közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és
a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférést.

A különféle fogyatékossgal élő csoportok közszolgáltatásokhoz, közigazgatáshoz,
munkahelyekhez való hozzáféréseinek érdemi segítése, valamint a fogyatékos és megváltozott
munkaképességű emberek társadalmi és munkaerő-piaci integrációjának sikeres megvalósítása
nem képzelhető el társadalmi szemléletváltás és összefogás nélkül. A szemléletváltás egyik
alappillére a tényleges segíteni akarás, azoknak az intézkedéseknek a támogatása, amely a
hátrányok csökkentését szolgálják. Ilyen intézkedés lehet az akadálymentesítés, vagyis azoknak az
akadályoknak a megszüntetése, amelyek lehetővé teszik a közösségi életben való részvételt.

A fogyatékkal élők, az időskorú vagy megváltozott munkaképességű emberek esetében nem
csak a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést, hanem a társadalom többségétől való
elszigetelődést is erősíti az akadálymentesítettség hiánya, a komplex, illetve a szociális
rehabilitáció szakmai hátterének kialakulatlansága.

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Rád Község Képviselőtestületének 4/2008.(III. 31.) számú rendeletével módosított Rád Helyi
Építési Szabályzatáról szóló 6/2004. (IX. 21.) KT sz. rendelete értelmében az építésre kerülő
közintézményeket, a rekreációs, oktatási, ill. idegenforgalmi intézményeket, sportlétesítményeket,
parkokat, az akadálymentes közlekedés előírásainak megfelelően kell kialakítani.

Az önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége sajnos nem teljes körű.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Akadálymentesítésen értjük mindazon akadályok elhárítását, amelyek gátat szabnak annak, hogy a fogyatékossgal élő emberek a többségi társadalom tagjaihoz képest egyenlő esélyekkel vehessen részt a társadalmi élet minden szegmensében.

Az akadálymentesség formái:

a.) Fizikai akadálymentesség. Ezen fogalom alatt a klasszikus akadálymentességet értjük, azaz az épített környezet konform kialakítását (rámpa, lift, akadálymentes mosdó, küszöb nélküli ajtó, stb.).

b.) Információs és kommunikációs („infokommunikációs”) akadálymentesség alatt pedig az információnak a fogyatékos személy számára hozzáférhető, érthető megjelenítését értjük. Ez utóbbi gyakran az épített környezet részét képezi (pl.: hangjelzést kiadó közlekedési lámpák, indukciós hurok), de más, személyi-, tárgyi feltétel által biztosított (pl. jeltolmács alkalmazása, alternatív és augmentatív kommunikációs eszközök igénybevétele).

Településünkön az intézmények nagyobbik hányada akadálymentes.

Az önkormányzat által szervezett kulturális programok elérhetősége azonban mindenki számára biztosított.

A sportprogramokhoz való hozzáférés egyik helyszíne a Tornacsarnok, amely a 2018-as évben végzett felújításnak köszönhetően mindenki számára lehetőséget tud biztosítani a szabadidő hasznos eltöltésére.

További sportolási lehetőségek a Vácon működő Dunai Sárkányok STE-nél érhetők el, ahol a különböző fogyatékossgal élők számára is biztosított a rendszeres sportolás hobbi- és versenyszinten egyaránt. (Parakenu, gyalogló edzések, vízi- és gyalogtúrák).

A település lakóépületeinek akadálymentesítettségéről nem áll rendelkezésre adat.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Az önkormányzat, mint munkáltató által fenntartott munkahelyek esetében sajnos nem megoldott a teljes körű akadálymentesítés.

A település további foglalkoztatói tekintetében nem rendelkezünk adatokkal az akadálymentesítést illetően.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Az akadályokkal teli környezet használata nem csupán a betegséggel, egészségkárosodással élők számára jelenthet problémát, hanem az idősek, a gyerekek, a kisgyerekekkel, babakocsival, vagy csomagokkal közlekedőknek is. A közösségi közlekedés során pedig számos olyan akadály áll fenn, amely leginkább a fogyatékkal élőket sújtja. Az autóbuszokra, vonatokra való fel- és leszállás, az eligazodás, az információkhoz való hozzájutás nem mindenki számára biztosított. A busztársaságok egyre több útvonalon állítanak be alacsonypadlós járművet, melyek középső ajtajánál akadálymentesen szállhatnak fel az utasok kerekesszékekkel, vagy babakocsival is.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Településünk nem rendelkezik fogyatékosok nappali ellátását biztosító intézménnyel. Erre irányuló szolgáltatás Vácon érhető el.

- A Fogyatékosok Napközi Otthona nappali ellátást biztosít 18 év feletti, családban élő, foglalkoztatható, értelmi fogyatékos, ill. halmozottan sérült olyan felnőttek részére, akik nem tanúsítanak veszélyeztető magatartást, önellátásra segítséggel képesek, önálló helyváltogatásra legalább segédeszközzel képesek, nem szorulnak ápolásra, ill. orvosi ellátásra. Csoportos foglalkoztatási formában tervszerű személyiségfejlesztés, képességek fejlesztése és szinten tartása történik szakemberek által.
- A Baptista Szeretetszolgálat által fenntartott Szorgos Kezek Háza a közoktatásból kikerült érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással, illetve ezek bármilyen halmozódásával élő felnőttek részére nyújt nappali ellátást.
- A Pest Megyei Viktor Egyesített Szociális Intézmény értelmileg akadályozott felnőttek ápoló-gondozó célú otthona-lakóotthona.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A jog egyes hátrányos helyzetű célcsoportok védelme érdekében pozitív diszkriminációt tartalmazó szabályok kialakítására ad felhatalmazást. A pozitív diszkrimináció előnyben részesítést, előnyösebb elbánást jelent. Ilyen pozitív megkülönböztetést szolgáló eszköz például a magyar jogszabályban is rögzített - fogyatékkal élők foglalkoztatását célzó – u.n. kötelező foglalkoztatási kvóta. (e kvótarendszer úgy kívánja bővíteni a fogyatékossgal élő emberek foglalkoztatását, hogy kötelezi a 25 fő feletti munkavállalót foglalkoztató munkaadókat bizonyos számú (5%) fogyatékos munkavállaló alkalmazására)

Továbbá a pozitív diszkrimináció fogalomkörébe tartoznak mindazon – kimondottan fogyatékkal élők és megváltozott munkaképességűeket célzó – támogatási formák, amelyekről az előzőekben már szó esett.

Önkormányzatunknál bevett gyakorlat, hogy azon lakosok számára, akik nehezen tudják megközelíteni a hivatali helyiségeket vagy szolgáltatási pontokat, szükség esetén és szabad kapacitás függvényében a hivatali dolgozók „házhoz viszik” a szolgáltatást.

Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az egészségügyi ellátást biztosító épületben nem biztosított az egyenlő esélyű hozzáférés a fogyatékkal élők számára.	Új egészségház megépítése és mielőbbi átadása.
A munkáltatók nem szívesen alkalmaznak fogyatékkal élő munkavállalót.	Szemléletformálás, felvilágosító cikkek megjelenítése, előadások szervezése.
Az önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége nem teljes körű.	Felújítások, új épületek építése során kiemelt figyelem fordítása az akadálymentesítésre.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

A helyzetelemzés során feltárt megoldásra váró kérdésekre, problémákra a HEP intézkedési tervében megoldási lehetőségeket szükséges meghatározni. A 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet által kötelező elemként előírt intézkedési tervnek tartalmaznia kell az egyes intézkedések végrehajtásának feltételeit, elvárt eredményeit, fenntarthatóságát, és a végrehajtáshoz szükséges erőforrásokat, valamint a végrehajtás ütemezését és felelősét. Elkészítéséhez a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendeletben meghatározott formát, az a rendelet 3. sz. mellékletét kell használni.

Az Intézkedési Terv legfőbb célja a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program részletes Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedés el elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	„A szociális rászorultság okainak feltárása.”	A települési támogatásban részesülők száma növekedést mutat.	A települési támogatásban részesülők szociális rászorultságának, és okainak feltárása.	Rád Községi Önkormányzat Képviselő-testületének rendeletei	Támogatásokban részesülők számának növekedését, a rászorultság okait célzó felmérés készítése, tervezés.	Rád Községi Önkormányzat	2021.12.31	A települési támogatásban részesülők számának változása.	humán erőforrás, költségvetés	Folyamatos nyomon követés.
2	„Munkába állás mentorálása.”	A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált álláskeresők aránya a munkanélküli	A tartós munkanélküli ség csökkentése.	Rád Községi Önkormányzat Képviselő-testületének rendeletei	Felvilágosító előadások, tréningek szervezése, munkalehetőségek nyilvánossá	Rád Községi Önkormányzat	2021.12.31	A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált álláskeresők arányának csökkenése.	pályázati, költségvetési forrás	Rendszeres kapcsolattartás az érintettekkel, segítségnyújtás.

		ek között növekszik.			tétele.					
3	„Tanulni, tanulni, tanulni.”	A munkanélküli ek körében növekszik a legfeljebb 8 általános iskolát végzettek aránya.	A munkanélküli ek foglalkoztatá si esélyeinek növelése.	Rád Községi Önkormányz at Képviselő- testületének rendeletei	Felzárkóztatá si programok, lehetőségek feltérképezés e, megosztása az érintettekkel.	Rád Községi Önkormányz at	2021.12.31	A munkanélküli ek iskolai végzettségéb en történő pozitív elmozdulás.	humán erőfor rás, kötségvetés	Rendszeres kapcsolattart ás az érintettekkel, segítségnyújt ás.
4	„Épüljön több lakás!”	Az elmúlt években alig változott a település lakásállomán ya.	A lakásállomán y emelkedése.	Rád Községi Önkormányz at Képviselő- testületének rendeletei	A lakásépítéss e I kapcsolatos támogatások népszerűsítés e, információk megosztása.	Rád Községi Önkormányz at	2021.12.31	A település lakásállomán yának növekedése.	humán erőfor rás,	A település vonzóvá tétele, a letelepedni kívánók segítése.
5	„Előzzük meg a betegséget!”	A prevenciós és szűrőprogra mokhoz való korlátozott hozzáférés.	A lakosság egészségi állapotának javítása, egészségmeg őrzés, a betegségek megelőzése.	Rád Községi Önkormányz at Képviselő- testületének rendeletei	A prevenciós és szűrőprogra mok körének szélesítése.	Rád Községi Önkormányz at; Veresegyház Kistérség Esély Szociális Alapellátási Központ	2021.12.31	A prevenciós és szűrőprogra mok számának növekedése.	humán erőfor rás, kötségvetési és pályázati forrás	A programok rendszeressé válása, a szűrésen átesett lakosokkal való kapcsolattart ás
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	„Fiatalodó település.”	Emelkedik a betelepülő családok, és ezáltal a fiatal, 18 év alatti	A fiatalodó településsel járó változásokra való felkészülés, a	Rád Községi Önkormányz at Képviselő- testületének rendeletei	Stratégiai program kidolgozása a fiatalodó település változásainak	Rád Községi Önkormányz at;	2020.12.31.	A lakosság szám növekedésév el egyidejűleg nem	humán erő és kötségvetési forrás	A kidolgozott stratégiai program megvalósítás a, igény esetén

		korosztályhoz tartozók száma.	változásokkal járó nehézségek megfelelő kezelése.		kezelésére.			növekszik az együttélési, beilleszkedési problémák száma.		módosítása.
2	„Diákmunka helyben.”	Az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenet nehézségeit okozó fiatalok számára.	Az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenet segítése.	Rád Községi Önkormányzat Képviselő-testületének rendeletei	Helyi szintű diákmunka lehetőségek felmérése, megszervezése.	Rád Községi Önkormányzat és intézményei;	2020.12.31.	A helyi diákok diákmunkában való részvételének számszerű mutatói.	humán erő és költségvetési forrás	A diákmunka lehetőségek fenntartása, bővítése.
3	„A gyermekek napközbeni elhelyezése.”	A gyermekek napközbeni ellátására való igények növekedése.	A lakossági igények kielégítése.	Rád Községi Önkormányzat Képviselő-testületének rendeletei	Hosszú távú stratégia kidolgozása a gyermekek napközbeni ellátására való igények kiszolgálására.	Rád Községi Önkormányzat és intézményei;	2021.12.31.	A szolgáltatásban résztvevők számának emelkedése.	költségvetési és pályázati forrás	A szolgáltatás hosszú távú fenntartása.

III. A nők esélyegyenlősége

1	Akadálymentesítés.	A védőnői szolgálat nem mindenki számára megközelíthető (pl. babakocsival).	A védőnői szolgálat mindenki számára megközelíthető legyen.	Rád Községi Önkormányzat Képviselő-testületének rendeletei; Rád Helyi Esélyegyenlőségi Programja	Új egészségház megépítése és mielőbbi átadása.	Rád Községi Önkormányzat	2019.12.31.	A szolgáltatásban résztvevők számának emelkedése.	pályázati forrás	karbantartás
2	Legyen	A településen nem	A bölcsődei ellátás iránti	Rád Községi Önkormányzat	Bölcsődei csoport	Rád Községi Önkormányzat	2020.12.31.	1 bölcsődei csoport	pályázati forrás	A bölcsődei férőhelyek

	bölcsődei csoport Rádon.	megoldott a bölcsődei ellátás.	igények kielégítése.	at Képviselő-testületének rendeletei	kialakítása.	at		megléte.	forrás	számának igény szerinti bővítése.
3	„Tipikus vagy atipikus?”	A település és vonzáskörzetében működő munkáltatóknál alkalmazott atipikus munkavégzési formákra vonatkozóan nem áll rendelkezésre adat.	Az atipikus munkaformában foglalkoztatottak számának növekedése.	Rád Községi Önkormányzat Képviselő-testületének rendeletei	Az alkalmazott atipikus munkaformák felmérése, az atipikus munkáltatás népszerűsítése.	Rád Községi Önkormányzat	2021.12.31.	Az atipikus munkaformában foglalkoztatottak száma növekszik.	humán erő és költségvetési forrás	A munkáltatók meggyőzése, az atipikus munkáltatás folyamatos népszerűsítése.
4	„Táborozzunk együtt!”	A gyermekek nyári szünet alatti felügyelete nem megoldott.	Nem legyen felügyelet nélkül egyetlen gyermek sem.	Rád Községi Önkormányzat Képviselő-testületének rendeletei	Nyári táboroztatások támogatása.	Rád Községi Önkormányzat	2020.09.31.	A nyári táborozásban résztvevő gyermekek számának növekedése.	humán erő és költségvetési forrás	Nyári táboroztatások folyamatos támogatása

IV. Az idősek esélyegyenlősége

1	Az idősebb generáció munkanélküliségének csökkentése.	Az idősebb generáció (59 éven felüliek) munkanélküliségének növekedése.	Az idősebb generáció munkanélküliségének csökkentése.	Rád Községi Önkormányzat Képviselő-testületének rendeletei	Az idősebb korosztály speciális helyzetét figyelembe véve foglalkoztatási lehetőségek	Rád Községi Önkormányzat	2021.12.31.	Az idősebb generációhoz tartozó munkanélküliek számának csökkenése.	humán erő és költségvetési forrás	A foglalkoztatási lehetőségek folyamatos figyelése, nyilvánosságra hozatala.
---	---	---	---	--	---	--------------------------	-------------	---	-----------------------------------	--

					feltérképezés e, ehhez kapcsolódó stratégia kidolgozása.					
2	„Nyugdíjba vonulok.”	Az idősödők, nyugdíjba vonulók nehezen kezelik az életvitelükbe n bekövetkező változásokat.	Az idősödők, nyugdíjba vonulók mentális állapotának javítása,	Rád Községi Önkormányz at Képviselő- testületének rendeletei	Felvilágosító programok, tréningek szervezése a témában. Az idősek programokba való bevonása.	Rád Községi Önkormányz at	2021.12.31.	Az idősödők, nyugdíjba vonulók mentális állapotának javulása, megbeteged ések számának csökkenése.	humán erő és költsgvetési forrás	Felvilágosító programok, tréningek folyamatos szervezése.
3	„Ne legyek magányos!”	A 65 év feletti nők száma közel kétszer akkora, mint az ugyanezen korcsoport hoz tartozó férfiaké.	Az egyedül élő idősebb nők elmagányoso dásának megelőzése.	Rád Községi Önkormányz at Képviselő- testületének rendeletei	A 65 év feletti nőket célzó programok szervezése, ezirányú kezdemenyez ések támogatása.	Rád Községi Önkormányz at és intézményei	2021.12.31.	A 65 év feletti nőket célzó programok számának növekedése.	humán erő és költsgvetési forrás	A 65 év feletti nők helyi programokba , rendezvénye k szervezésébe való bevonása.
4	„Olvass te is könyvet!”	Az elmúlt években a könyvtár- látogatók számában csökkenő tendencia tapasztható .	A könyvtár kihasználtsá gának, a könyvtár használók számának növelése.	Rád Községi Önkormányz at Képviselő- testületének rendeletei	A könyvtári szolgáltatás ok népszerűsítés e, a könyvtár közösségi térként való szélesebb körű hasznosítása,	Rád Községi Önkormányz at és intézményei	2021.12.31.	A könyvtár- látogatók számának növekedése.	humán erő és költsgvetési forrás	A népszerűsítő programok szervezése évi több alkalommal, helyi média lehetőségein ek kiaknázása.

					programok szervezése.					
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	„Nekünk is jár esély!”	Az egészségügyi ellátást biztosító épületben nem biztosított az egyenlő esélyű hozzáférés a fogyatékkal élők számára.	Az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása.	Rád Községi Önkormányzat Képviselő-testületének rendeletei	Új egészségház megépítése és mielőbbi átadása.	Rád Községi Önkormányzat és intézményei	2019.12.31.	Az egészségügyi ellátásban résztvevők számának növekedése.	pályázati forrás	Karbantartás.
2	„Dolgozzunk együtt!”	A munkáltatók nem szívesen alkalmaznak fogyatékkal élő munkavállalót.	A fogyatékkal élő munkavállalók számának emelkedése.	Rád Községi Önkormányzat Képviselő-testületének rendeletei	Szemléletformálás, felvilágosító cikkek megjelenítése, előadások szervezése.	Rád Községi Önkormányzat és intézményei	2021.12.31.	A fogyatékkal élő munkavállalók számának emelkedése.	humán erőforrás	Szemléletformálás, felvilágosító cikkek rendszeres megjelenítése.
3		Az önkormányzat tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége nem teljes körű.	Az önkormányzat tulajdonban lévő középületek teljes körű akadálymentesítettsége.	Rád Községi Önkormányzat Képviselő-testületének rendeletei	Felújítások, új épületek építése során kiemelt figyelem fordítása az akadálymentesítésre.	Rád Községi Önkormányzat és intézményei	2021.12.31.	Az akadálymentes középületek számának növekedése.	pályázati és költségvetési forrás	Valamennyi felújítás, új épület építése akadálymentes kialakítással történik.

A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében az önkormányzat honlapján közzéteszi a Helyi Esélyegyenlőségi Program tervezetét. Konstruktív javaslat esetén annak megtárgyalását követően a javaslat beépítésre kerülhet a programba.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább kétfévente a település döntéshozói, tisztségviselői, az intézmények és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselői tájékoztatást kapnak a program megvalósításában elért eredményekről, és a felülvizsgálat eredményéről.

A támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében az önkormányzat a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságára valamennyi fórumon igyekszik felhívni a település lakosságának figyelmét.

Intézkedések megvalósítása

Az Önkormányzat az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Az Önkormányzat azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Az Önkormányzat a fentiekkel kívánja biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

Kötelezettségek és felelősség

Az önkormányzatnak gondoskodnia kell arról, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program. Az önkormányzatnak az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kell kezdeményeznie, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkednie kell.

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatok megvalósulásáért az Intézkedési Tervben meghatározott személyek/csoportok felelősek.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat,

hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.

- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és segítsék annak megvalósítását.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a település jegyzőjének.
- Az önkormányzati intézmények vezetői gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje az Esélyegyenlőségi Programot, és megfeleljen az abban foglalt elvárásoknak.

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során feltárássra kerül, hogy a HEP IT-ben vállalt célok megvalósítása jelentős akadályokba ütközik és az intézkedések nem hajthatók végre, fel kell tárni a teljesülés elmaradásának okait. Az adott területek szakembereinek bevonásával tervjavaslatot kell készíteni a tevékenységek korrekciójának végrehajtásához. A módosításai javaslat benyújtásra kerül önkormányzat képviselőtestületéhez, amely dönt az szükséges beavatkozások módosításáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Elfogadás módja és dátuma

1. Rád község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. A felmerült észrevételeket megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítette..

2. Rád község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megtárgyalta és számú határozatával elfogadta.

Dátum

Aláírás

J E G Y Z Ő K Ö N Y V I K I V O N A T

a Rád Községi Önkormányzat Képviselő-testületének **2019. augusztus 29-én**
megtartott rendes **ülésének** jegyzőkönyvéből:

Kihagyva a kihagyandók:

87/2019.(VIII. 29.) számú határozat (6 igen egyhangú szavazattal)

Rád Községi Önkormányzat Képviselő-testület a 2019 – 2024 évekre vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megtárgyalta és elfogadta.

Határidő: 2019 – 2024.

Felelős: Lieszkovszki Gábor polgármester

kmf.

Lieszkovszki Gábor sk.
polgármester

dr. Bojtayné Benedek Gabriella sk.
jegyző

A kivonat hitelül:

Széles Jánosné
Széles Jánosné
igazgatási főmunkatárs